

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

hayvan

47

KONUŞANLAR:

Ayıl Erduran XX

Balkan Naci XXXI

Solmaz Kamuran X

Hayvan

23 NİSAN ÇALEİCİLERİ

no:3 Ragıp Duran

no:13 Baskın Oran

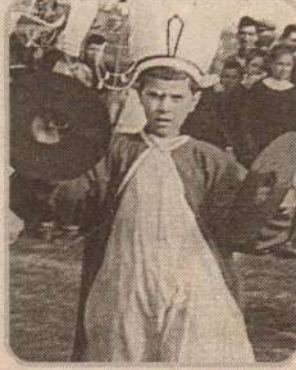
no:15 K. İskender

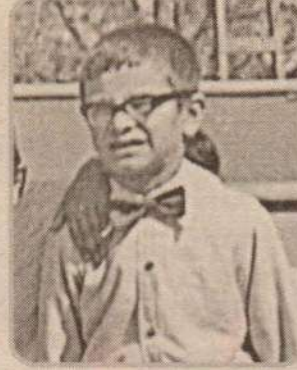
no:25 Gülay Batur

no:30 Eda Oral

no:31 Ümit
Bayazoğlu

no:38 Tan Cemal

no:54 Serhat Köksal

no:55 A. Kemal

no:56 Panter Emel

no:62 Güner Özkul

no:64 Filiz Bingölçe

no:67 Altay Öktem

no:70 Deniz Durukan

no:72 Levent Gönenç

no:74 Eser Baykuş

‘Tarih dündür’ diyenler yanıldı, yanılıyor, yanılacak. Barış normal, savaş anormaldir. Biz tekahüt ruhluyuz, sukuneti severiz, çünkü kediler de...

Kağıttan kaplanların arkasına hoparlör koydular artık, kükrüyor, çizgi filmlerdeki gibi sağa sola da saldırıyor. Antrakta çıkıcan di mi dışarı?!

50 yıl sonra Irak Savaşı

RAGIP DURAN

✓ Yaşı 50 civarında dolaşanların dedeleri, Birinci Cihan harbini yaşamıştır. Babaları da İkinci Dünya Savaşını. Biz de, Kore Savaşı masalları dinleyerek büyüdük, aklımız çalışmaya başladığında Vietnam Savaşını öğrendik Afrika’da, Asya’da bir sürü savaş oldu 60’lı 70’li yıllarda. Barış hareketi adı altında Kıbrıs Savaşı’nı yaşadık. Önce Bosna-Kosova, ardından Birinci Körfez Savaşı derken, sadece 3 yıl önce de bir Mart gecesi başlayan Irak işgalî hâlâ gündemde.

Dedelerimizin, babalarımızın anlattıkları savaş öyküleriyle bugün bizim yaşadığımız, izlediğimiz, etkisi altında kaldığımız savaş çok farklı. Gerçi savaşın özü değişmedi ama en önemli değişiklik galiba karneye tâbi olan

Eski savaşlarda ekmek karneye bağlanırdı. Şimdiyse akıl, vicdan, mantık ve bilgi...

şey... Ekmek mesela eski savaşlarda karneye bağlanırdı. Şimdiyse akıl, vicdan, mantık ve bilgi karneye bağlanmışa benzer. Çünkü MEDİA CULPA! “Medya Suçlu!”

Aslında her şey o kadar sade ve kolay anlaşılır ki...

✓ Mart 2003 öncesi Irak ile bugünkü Irak’ı kıyaslamak bile, tek başına hem savaşın vahşetini, hem de savaşçı Washington yönetiminin içine düştüğü çıkmazı çok iyi sergiler: En önemli kriter insan hayatı olsa gerek, sonra bağlı olarak özgürlük. Bugün iki alanda da 2003 öncesi Irak, bugünkü Irak’tan kat kat daha iyi. Şimdi ABD yanlılarını görür gibiyim: “Aaa adam Saddam’ı savunuyor!”. Hayır, hiç de değil. Bu gerçeği saptamak, Sad-

dam’ı savunmak anlamına gelmez. Aksine, Bush yönetiminin, “Saddam devrildiğinden bu yana dünya daha güvenli hâle geldi” şeklindeki iddiasını çürütür.

✓ Küresel Barış ve Adalet Komisyonu BAK, belki dört yıldır savaşa karşı mücadele ediyor. Londra’dan Yeni Delhi’ye, İstanbul’dan New York’a kadar dünyanın dört bir bucağında işgali teşhir ediyor, direnişi destekliyor, Amerikan askerlerinin geri çekilmesi gerekliliğini anlatıyor.

✓ Savaşla insan arasındaki ilişki ve çelişki bir hayli sorunlu ve çatışmalı olsa gerek. Fransız anarşist Chanson’unun rahmetli babası Georges Brassens bir şarkısında, “Bütün savaşlar arasında en çok 14-18’i severim” der. Roman-tik ve nostaljik bir yaklaşım. Bir hayli de kara mizah yüklü.

✓ Galiba her şey İkinci Dünya Savaşı'yla başladı. Radyoların başına geçip harita üzerinde toplu işlemlerle Nazi birliklerinin ilerleyişini askeri stratejistler gibi işaretlemek... Savaşın yaşanmadığı ülkelerde oluyordu bu. Çünkü aynı tarihlerde Fransız Direnişçileri de radyonun başına geçmişlerdi ama onlar Londra'dan yayın yapan 'Hür Fransa' radyosundan General De Gaulle'un moral verici savaş direktiflerini dinliyorlardı, gizlice. Babalarımız annelerimiz o sıralarda ekmek kuyruklarındaydı. Elllerinde karneleri vardı. Saraçoğlu hükümetine kuşkuyla bakıyorlardı. Musevi komşularıyla dayanışma içindeydiler. Hitler'den nefret ediyordu çoğu, hatta bir kısmı Stalin'den övgü ile söz ediyordu. Oğluna 'Çelik' adını verenler bile oldu. 1943 ve sonrasında doğan çocukların bazıları orak-çekeçli idi adeta... Bugün oğluna Saddam ya da Bush adını veren çıkar mı hiç?

✓ Savaşı yaşayan işgal altındaki Avrupa ülkeleri ya da saldırgan Alman Nazi rejimi altında yaşayan insan ise can derdindeydi. Bombalar, yangınlar, çılgınlıklar... Televizyon yoktu henüz. Görüntü yoktu yani. Ses vardı sadece. Göbbels'in sesi ya da bazen Churchill'inki. Ai-

leler parçalanmış, kimilerinin göğüslerine sarı Davud yıldızı takılmıştı. Ölüm kamplarına gönderildiler trenlerle. Sonradan sinemada, televizyonda gördük. Kitaplarda, romanlarda okuduk. 1. ve 2. Dünya Savaşları medyatik olarak geç kalmıştı. Belki de bu yüzden daha somut, daha canlı, daha az tahrifatlı olarak belleklerimiz yazıldı.

✓ Hoş, mesela Hitler kazansaydı, Nürenberg'de Himmler değil, Churchill yargılanacaktı. Biliyorsanız, tarihi hep galipler yazar. Mağlupların tarihi, gizli vicdan arşivlerinde çürür gider. Mağluplar ancak haklıysa, günün birinde gün ışığına çıkabilir. Ama mağluplar da bir gün galiplerin giysilerine bürünmeye kalkışsın, onların yendikleri mağlup ve mağdurlar yeni bir sayfa açmak zorunda kalır Tarih Baba'nın defterinde.

✓ Bugün Türkiye'de işine, okuluna giden insan, sokakta yürüyen insan, Irak işgaline karşı bir bildiriye imza verir mi vermez mi? Londra'da savaşın hemen öncesinde 2

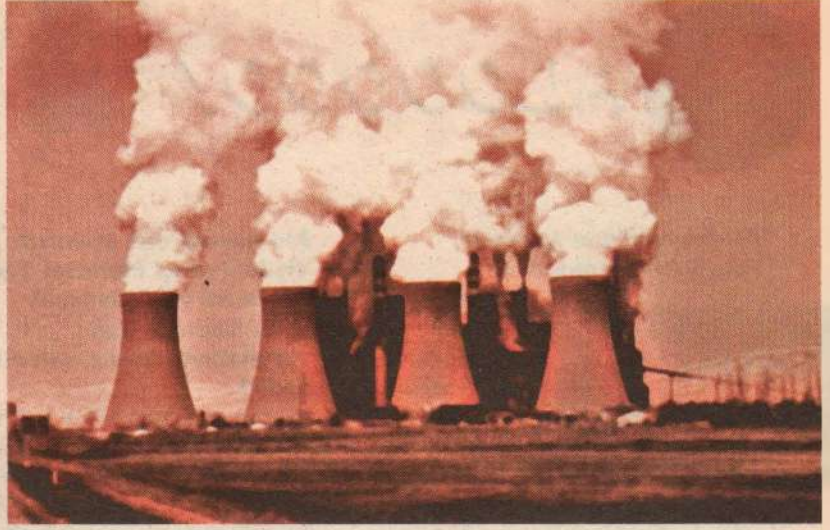
milyon insan sokağa dökülürken, İstanbul'da, Ankara'da savaşa karşı düzenlenen gösterilere katılan insan sayısı neden sadece binlerle ifade edilebildi? Savaşa karşı duyarlılık mı var? Sokaktaki insanların çoğunluğu Bush yanlısı mı? Herhalde değil! 1 Mart tezkeresinin nasıl rededildiğini unutmayalım. Savaşla aş-ış arasındaki kalın bağlantı ne yazık ki yüksek bir görünebilirliğe sahip değil birçok insan için. Oysa ki savaş çıktığında, ne ben bu yazıyı yazabileceğim, ne de bu dergi yayınlanabilecek. Zaten sizin de 'hayvan' okumaktan daha acil daha hayati sorunlarınız olacak. Mesele, hatta hüner, imkân varken çıkabilecek, genişleyebilecek bir savaşı önlemeye çalışmak. Sonra her şey çok geç olacak...

✓ Bir de merak ediyorum; 50 yıl sonra Amerikan ya da Irak okullarında okutulan tarih kitapları bu işgali nasıl anlatacak, açıklayacak? Tarih kitabını bekleme-ye gerek var mı? "Kitle imha silahı var" diye Irak'a girdiler. Silah çıkmadı ama kalan kitleyi şimdi imha etmeye çalışıyor Washington. Saddam diktatörlüğünü yıkıp demokrasi getireceğiz dediler, Irak'ta her gün kan gövdeyi götürüyor.

✓ Savaş mı oluyor, yoksa savaş filmi mi seyrediyoruz?

hayvan dergisi, nükleer tehlikenin peşini bırakmıyor. Yanı başımızdaki, Iğdır'ın 16 km. doğusundaki, Metsamor Nükleer Santrali'nin yarattığı, ülkemiz toprakları ve sınır komşularına uzanan tehdit hakkında Iğdır İl Çevre ve Orman Müdürü Taner Tazegün ile Ceren Saran konuştu.

Ölüm bizi seviyor

Halk, Metsamor Nükleer Santrali'ne tepkili mi? Bilinçli bir gösteri veya direnişte bulundu mu?

- Halk oldukça tepkili. Özellikle santralin deprem bölgesinde olması büyük tepki topluyor. Halk tarafından bilinçli bir eylem yapılmadı. Yetkililer, santral çalışmıyor deseler de kendi gözümüzle görüyoruz çalıştığını.

Ekolojik değişiklik ve bozulmalar nelerdir?

- Yöre hakkında kanser vakaları arttı, ağaçlar kuruyor, hayvanlarda anormal doğumlar gözleniyor ve bunların Metsamor ile ilgili olduğu biliniyor.

Iğdır Belediyesi tarafından başlatılan imza kampanyası nasıl sonuç verdi?

- Bayağı imza toplandı. İlgili yerlere gönderildi; ancak ulaştı mı ulaşmadı mı orası kesin değil.

Kars Belediye Başkanlığı'nın Ermenistan'a açtığı dava hakkında ne düşünüyorsunuz? Siz veya Iğdır Belediyesi tarafından böyle bir girişim olacak mı?

- Kars Belediye Başkanlığı dava açtığında görevde değildim, olayı basından takip ediyordum. Nasıl sonuçlandı bilmiyorum. Biz, basın ve

diğer kollardan olayı mümkün olduğunca sıcak tutmaya çalışıyoruz.

Ne gibi tedbirler alıyorsunuz?

- Altı ayda bir, bölgeden alınmış toprak ve su numunesi gönderiliyor Atom Enerjisi Kurumu'na. Za-

ten bu görevimiz dahilinde. Yakın zamanda gönderdik; ancak henüz olumsuz bir cevap gelmedi.

Çok teşekkürler. Kolay gelsin.

- Gösterdiğiniz hassasiyet bizi sevindirdi. Ben teşekkür ederim.

Metsamor Nükleer Santrali ile ilgili bilgiler:

• Santral, Sovyetler Birliği tarafından inşa edilmiş ve 1980'de üretime başlamış.

• Orijinal ismi Oktombryan'dır, bulunduğu ilçenin adı olan Metsamor ile anılmakta.

• Bir nükleer santral yerleşim birimlerine en az 90 km. yakınlıkta olmalıyken Metsamor, Iğdır'a 16 km yakınlıkta.

• Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu ve AB tarafından "dünyanın en tehlikeli santrali" ilan edilmiş.

• Bilinen en eski nükleer santral teknolojiyle inşa edilen santral, dünyanın en eski reaktörlerinden birine sahip.

• Metsamor'da kullanılan nükleer yakıtlar Rusya'dan hava yoluyla Ermenistan'a getiriliyor ve uranyum taşıyan uçaklar başkent Erivan'daki sivil havaalanlarına inmekte.

• Metsamor'da yalnızca enerji değil; fakirleştirilmiş uranyum mermiler, tanklar için reaktif zırhlar, taktik nükleer silahlar, kı-

sa erimli füzeler ve nükleer mayınlar gibi nükleer silahlar da üretilmekte.

• Santralde kullanılan atık su Aras Nehri'ne, oradan da Hazar Denizi'ne dökülmektedir.

• Richter ölçeğine göre maksimum 8 şiddetindeki bir depreme dayanıklı olan santralin bulunduğu bölge 9 şiddetindeki depremlere açık.

• Metsamor Nükleer Santrali, 1988'deki, merkez üssü Spitak olan ve 25 000 kişinin ölümüne sebep olan depremden üç ay sonra kapatılmış ve 1995'te tekrar açılmış. Dünyada, kapatıldıktan sonra tekrar açılan ve üretime devam eden ilk santraldır.

• Üretime geçtiğinden beri, beşi büyük olmak üzere, yaklaşık yüz elli kaza geçirmiştir.

• Santralde yaşanacak bir kazada Iğdır ve göçlerle gittikçe azalan Ermeni halkı ortadan silinme tehlikesiyle karşı karşıya.

ALO00000!

hayvan'dan arıyoruz

**Alo hayvan'dan arıyoruz,
FabrikArt Group mu?**

**FabrikArt
Group**

- Evet,
buyrun.
**Uluslararası
bir festival
düzenliyor-
muşsunuz!**
- 24 Temmuz
ile 5 Ağustos

arası, Ürgüp Mustafapaşa bölgesinde
düzenlediğimiz festivalimiz içerisinde
resim, heykel, fotoğraf, kısa film,
enstelasyon, deneysel müzik
disiplinleri yer alacak. Sanatçılara
kalacak yer temin ediyoruz.

Kimler katılıyor?

- Başvuru tarihlerimiz 15 Mayıs 2006
ve 15 Haziran 2006 olmasına rağ-
men, şimdiden G. Kıbrıs, İngiltere,
Almanya, Venezüella, Arjantin gibi
ülkelerden başvurular oldu. Detaylı
bilgileri www.fabrikartgroup.com
adresinden ve başvuru için
kaan.lostabraxas@gmail.com
adreslerini kullanabilirsiniz.

Neden bu bölgeyi seçtiniz?

- Sergi alanlarının belli bölgelerde,
şehirlere sıkışıp kaldığını, hep aynı
çevrelere ulaştığını düşünüyoruz ve
Mustafapaşa'nın, uluslararası
kültürleri içinde barındıran bir
kasaba olduğunu düşünüyoruz.

Kolay gelsin.

- Sağolun, size de...

Alo hayvan'dan arıyoruz.

**Vicdani redçi Mehmet Tar-
han'la mı görüşüyoruz?**

- Evet, benim buyrun.

**Yargılanıyordunuz, son durum
nedir?**

- 9 Mart'ta askeri birliğe teslim
olmamı söylediler ve yol parası
olarak 19 YTL. verdiler. Gitmedim.
Şu an kaçak durumdayım. Büyük
ihtimale firardan dosyam açıktır.

Emre itaat etmediniz yani!

- Evet. Tokat'taki piyade alayına
teslim olmam söylendi.
Katılmayacağımı bildirdim, zaten
açık adresim ve kimliğim onlarda.

Peki şimdi ne olacak?

- Hayatıma eskisi gibi devam
etmeye çalışıyorum. Özellikle
Sivas Askeri Cezaevi'nde durum
aşırı kötüydü, "Askeri cezaevlerini
görmek istiyoruz" diye bir
kampyaya başlatacağız.

**Diğer mahkûmlarla sizin
durumunuz arasında ne gibi
farklılıklar vardı?**

- Beni uzun süre ayrı tuttular ama
son dönemde diğer mahkûmlarla
aynı koridorlardaydık. Olan biten
her şeyi dışarı aktaran, içerideki
sivil bir gözdüm. Bir tür sigorta
işlevi görüyordum.

**Diğer mahkûmlar bunun
farkında mıydı?**

- Tabii ki, 'sen çıktığında biz yandık'

diyorlardı.

**Genel kanı, davanın sizin
lehinize bittiği yönünde...**

- İnsanlar yanlış biçimde, her şeyin
sonuçlanıp bittiğini düşünüyorlar.
Ben çıktım özgürüm ve vatansızlar
gibi yaşamaya mahkûm edildim. İş
bulamam, gece sokağa çıkamam,
sevgili bulamam...

**Gerekçeli karar sonrası nasıl
bir süreç bekliyor sizi?**

- Yattığım süre göz önünde
bulunarak tahliye edildim. Bu bir
tahmin ama sonuç beraat değil.

Ekleme istedikleriniz...

- Tüm vicdani redçiler ve aileleri
sürekli taciz ediliyor. Ucu nereye
gider hiç bilmiyorum. Kof
gündemlerle konu hasır altı
ediliyor. Mücadele AİHM
kararından sonra başladı.
Herkesten önemli ricam;
askeri cezaevinde mahkûm

tanıdıkla-
rının bana
ulaşmalarını
sağlamaları.

**Çok
teşekkür-
ler, geç-
miş ol-
sun.**

- Sağolun,
size iyi
yayınlar.

Bize Gelenler

**Aşkın sonu
cinayettir
Mine Söğüt**

**Everest
Yayınları**

**Tiffany'de
Kahvaltı
Truman
Capote**

**Sel
Yayıncılık**

**Saatçi
Bayırı
Ayça Şen**

**'O'
kitaplar**

**Keşfe Bucak
Dünya
Orhan
Kural**

**Beril
Yayınları**

**Râna
Osman
Necmi
Gürmen**

**Kanat
Kıtap**

**Şeytanın
Ezgisi
Francisco
Arcis**

**Can
Yayınları**

**Arafta
Bir Melek
Rıza Kırış**

**Doğan
Kıtap**

**Başka Zaman
Kütüphaneleri
Zoran
Zirkovic**

**İstiklal
Kitabevi**

Alo hayvan'dan arıyoruz Levent Yeşil'le mi görüşüyoruz?

- Evet. Buyrun.

Uzun, ince bir resim sergisi açmışsınız?

- "Yadsıma ve Yanılsama" adlı bir sergi ile Beyazıt'ta bulunan Antik Otel'in girişinden 15 metre altına doğru uzayan, 1500 yıllık Bizans sarnıcında sanat severlerle buluşuyoruz.

Resminiz, hayli uzunmuş diye duyduk?

- Evet, tek parça ve kırk metrenin üzerinde. Tıpkı bir basma kumaş topu gibi metre hesabı satışa sunuldu.

Nasıl yani?

- Türkiye'de galerilerin, sanat festivallerinin ve "sanat şirketlerinin" resim sanatını metalaştırarak tamamen ticari bir amaca kurban etmesi; bienallerin ve banka-galerilerin sanatı bir yanılsama içine soktukları kanaatindeyim. Bunlara tepki olarak böyle bir düzenleme yaptım.

Bu kaçınıcı uzun-ince sergi?

- Beşinci kişisel sergim, ama daha önce bu kadar uzun bir resim yapmamıştım.

İlgi nasıl? Serginin süresi nedir?

- İlgi gayet iyi. Sekbanbaşı Sok. 10 Beyazıt (0 212 638 58 58) adresinde 13 Nisan'a kadar görülebilir.

İyi sergiler.

- Çok sağolun.

Alo hayvan'dan arıyoruz Sinan Senem mi?

- Sinakademia'dan Sinan ben.

Ne tarz bir etkinlik düzenliyorsunuz?

- "Filmlere Yansıyan Avrupa", çağdaş Avrupa'nın kurucu unsurları arasında olduğunu düşündüğümüz bazı konu başlıkları altında her ay, ikişer film gösterimi ve birer söyleşiden oluşan, filmler ışığında Avrupa'nın irdelendiği bir etkinlik.

Kaç film göstermeyi planlıyorsunuz?

- Toplam 14 film ve 6 söyleşi olacak. Nisan'da "Akıl", Mayıs'ta "Burjuvazi" temalarını tartışmaya açacağız.

Film gösterimi dışında bir şeyler olacak mı?

- Perdeye yansıyanları,

mikrofona söylenenleri toparlayıp, kendi yazılarımızı ekleyerek bir de basılı eser ortaya koyalım istiyoruz. 2007 Ocak ayında tamamlanacak kitap-dergi ücretsiz olarak dağıtılacak.

Etkinliğe ilgi nasıl?

- Biz ilgiden memnunuz. Katılımın zamanla daha da artacağını umuyoruz.

Katılım şartları ve daha fazla bilgiye nasıl ulaşabiliriz?

- Gösterim ve söyleşiler Ankara Alman Kültür Merkezi'nde, Nisan'da ve Mayıs'ta ilk Çarşambalar hariç, her Çarşamba 18:30'da, ücretsiz ve herkese açık bir şekilde gerçekleşiyor. Bize ulaşmak için: sinakademia@gmail.com ve bir de e-posta grubumuz var. Gruba katılmak isteyenler, e-posta adresimize üye olmak istediklerini bildiren kısa bir ileti gönderirlerse hemen listeye ekliyoruz.

Teşekkür ediyoruz

- İlginiz için biz teşekkür ederiz, iyi çalışmalar.

Alo hayvan'dan arıyoruz, önce ek- mek fırını mı?

-Eh, sayılır. Hamdık, pişiyoruz nihayetinde ama burası 'önce ekmek' yazı sitesi. Ben Utku Ünal.

Allah Allah, hayırdır?

- Vallahi bak. Necdet Şen'in 'derkenar sitesi'nden tanışan yazarların devam ettirdi-

ği yeni bir oluşum. Dünyayla, insanla derdi olan yazar çizerlerin buluştuğu bir mekân. Denize nazır, kartonpiyerli, asansörsüz, çatı katı.

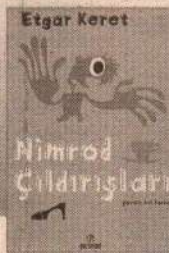
Adres neydi?

- Eczaneyi geçince soldaki ilk ara: Sitemize bekleriz efendiim. www.onceekmek.com

Teşekkürler.

Yetişkin
komşular
terk edildim
Şerafettin
Kaya
Neden
Kitap

Nimrod
Çıldırısları
Edgar
Keret
Parantez

dün
kendimin
önünden
geçtim
Türkan
Yeşilyurt
yasak
meyve

Maarif
Hakan
Gürsoytrak
Evin
Sanat
Galerisi

Kıklareli
Şiirleri
Derleme
KAL
Yayın
Kurulu

Bir Tatlı
Huzur
Ayşe Kulın
Everest

Pornovida
Zafer
İlbars
'O'
kitaplar

Odeon
Yılları (CD)
MüzeYYen
Senar
Odeon
Müzik

Şen Profesörler bu ay "Masumiyeti" konuştu, dergimizin önde gelen günahkârlarından Emrah Serbes de temize çekti.

Müslümanız, öyleyse masumuz

Ahmet: Senin için özel fincan getirdim.

Cengiz: O ne öyle, sürahi mi?

Ahmet: Sayılır, yarım litre alıyor bu fincan. Neyse bu kez çay içelim, sonra evde hanımdan dayığı yiyoruz.

Cengiz: hayvan'ın Ankara Bürosu da senin yüzünden alkolik oldu.

Ahmet: Eskiden, 'görevdeyiz içmeyelim' diyorlardı, yavaş yavaş onları da alıştırdık.

Cengiz: Çay da güzelmış ha. Ne kattın bunun içine?

Ahmet: Abi karıştırma orasını.

Cengiz: Erzulumlu İstanbul'a geliyor, üç günlük yol, hemşerileri karşıyor Haydarpaşa'da. Nereye gidelim diyorlar, Erzurumlu hemen bir kahveye gidelim, çaysızlık başıma vurdu diyor. Kahveye gidiyorlar, çay geliyor, kıtlama şekeri atıyor Erzurumlu, bir yudum alıyor, 'oh' diyor 'sanki beni

sikiyiler.'

Ahmet: Abi yaşamak s.kilmektir zaten. Ne muhabbet be. Bunları kaydetmiyoruz değil mi? Cengiz'le tanışmadan önce ben hayatta küfür etmezdim, temiz aile çocuğuydum, o alıştırdı beni. Abi, Sokrat'ın karısı Sokrat'a neler yapıyormuş ya, her okuduğumda sinirleniyorum.

Cengiz: Masum değiliz hiçbirimiz.

Ahmet: Bu ay Masum Kırmızıgül'ü mü konuşuyoruz?

Cengiz: Evet.

Ahmet: Dünyaya egemen olan kültür Hristiyan kültürü.

Cengiz: Batı dünyası diyelim, onun da en önemli taşıyıcı ayaklarından biri Hristiyanlık.

Ahmet: Hristiyanlığın da çekirdeğinde, suçluluk var. Çünkü ananın karnından suçlu doğuyorsun.

Cengiz: Günahla doğuyorsun yani.

Ahmet: İşte o günah, ilk günah. Günahın senden önde gidiyor. Batı

Masum olup olmamak, kültürden gelen bir değer, doğada böyle bir şey yok.

dillerinde, Almanca'da falan, suçla borçluluk arasında bir ilişki var. Yani suçlu, borçlu anlamına geliyor. Pagan dinlerinde de bunun uzantısı var. Bir insan kendini eksikli, borçlu hissederse, karşı tarafın onu yönetmesi daha kolaylaşıyor. Yani masum olup olmamak, kültürden gelen bir değer, doğada böyle bir şey yok. Doğada suçlu ya da suçsuz yok, büyük bir akış, mücadele var. Ama suçluluk, insanın geliştirdiği değerler sistemiyle alakalı. Eski Yunan'da da yok böyle bir şey, insanların sorumlu olması diye, ayıp diye bir şey var ama suçluluk, kökeninde Hristiyanî, hatta Musevi bir şey.

Cengiz: Biraz fenomenolojik bir çalışma yapalım, masumiyet kavramı analitik olarak nerelere dayanıyor. Masum kalmak mümkün mü, o başka bir tartışma. Masumiyet, günahla alakalı. Masum insan bigünah, günahsız insan gibi anlaşıyor. Bir insanın tüm ömrü boyunca günahsız olması ve dolayısıyla masum olarak ölmesi, böyle bir şey mümkün mü? Masumiyetin çevresindeki kavramları irdelersek, belki kendisinin de ne olduğunu anlayabiliriz. Günah olunca, itiraf vardır, arkasından bağışlanma, bağışlanmak için kefarete ödeme devreye girer. Kilisenin yaptığı, kefarete manevi bir otorite olarak müdahil olmak.

Ahmet: Sizin işinizde bu mu abi? Yani terapiye gelenlere bir çeşit günah çıkarma mı uyguluyorsun?

Cengiz: Tabii yapıyoruz bazı şey-

ler. Ama bunun günah çıkarmayla alakası yok.

Ahmet: İstersen Papaz Cengiz diyelim sana, sakalda var.

Cengiz: Günahkar olduğunda, suçluluk duygusu ağır bastığında bundan sıyrılabilmenin bir yolu, muhababın tarafından bağışlanmak. Bir de açığa çıkmamış, aleni olmamış suçlar var. Asıl kendini en samimi olarak burada günahkar hissedersin.

Ahmet: Öyle bir hastalık var mı? Yoksa bu bir semptom mu?

Cengiz: Günahkarlık ve suçluluk duygusu ağır bir psikotik depresyona sebep olabilir.

Ahmet: Psikotik mi nörotik mi?

Cengiz: İkisi de olabilir.

Ahmet: Bende de erotik depresyon var.

Cengiz: Biliyorum. Şimdi lafı karıştırmı, sana başka türlü bir tedavi lazım. Korku ve neşe nasıl insani bir duyguysa suçluluk da öyledir. Dost meclisinde de günah çıkarmak mümkün, yani akıl ve bilgili kişiye günahlarını açma anlamında. Doğrudan o günahın muhababıyla değil de ikincil kişilerle. Zaten bağışlanmak olgusu, araya bir kurumsallığın girmesi demek. Suçluluğu uzun bir dönem taşımak, fevkalade zor bir şey.

Ahmet: Sonuçta onanma ihtiyacı değil mi?

Cengiz: Onanmadan biraz farklı. Hepimizin zaafı var, o yüzden gel hepimiz böyleyiz demek, kişiyi cemaatin bağrına basmak, bir tür onanmadır. Zaten bağışlayan rahip Tanrı adına bağışlıyor, ben seni bağışladım demiyor ki. Çünkü Tanrı bağışlayıcı.

Ahmet: Sen hekim olarak bağışlar mısın hastayı?

Cengiz: Kimin adına bağışlayacağız, böyle bir yetkimiz mi var?

Ahmet: Freud adına bağışlarsın abi. Memlekette bir numaralı Freud uzmanı sen değil misin?

Cengiz: Hasta, psikoterapistle bağışla diye gelmez ki. Ama en azından böyle bir otorite tarafından da dinlenmek, insani açıdan bir rahatlama yaratır. İnsan ruhu üstüne söz söyleyen bir otorite dinliyorsan seni, otoritenin nezrinde bağışlanmışlık duygusu oluşabilir. İnsan bir kusur, bir yanlışım var hayatımda, bu

kusurun kaynağını, dayanağını, bana ait olan bölümünü kavramak istiyorum diyorsa, o bir içgörü kazanma, bir anlamda kendini tanıma ve gerçekleştirme isteğidir.

Ahmet: İnsanların kendilerini eksik, tamamlanmamış hissetmeleri, borçlarını ödemek için dini mekanlar gibi yerlere gitmenin gerilimini hissetmeleri, o insanları yönetmeye soyunmuş insanlar ya da gruplar adına, kilise gibi, müthiş bir fırsat. Bir de şu var; doğaya çok yakınsanız masum gözüküyorsunuz, yani doğa masumdur, ama doğal olmayan bir yaşam biçimi içine girdikçe, masumiyetini kaybediyorsun. Yani masumiyetin kaybı o halde, eskiden yerleşmiş değerlere ve doğallığın yitirilmesine bağlı. Kurallara uygun yaşayan, vakti gelince askere gidip, vergisini verip evliliğini yapan birisi, masum. Bu çizgiden çıkan biri masum değil diye anlaşıyor. Masum olmamak bir bakıma, ahlak kurallarının, alışıla gelen değerlerin dışında olmak, yasaların dışında olmak demek. Yani masumiyet sistemin uydurduğu bir söylence aslında. Masum olun, koyun olun, koyun peyniri yeyin.

Cengiz: Dediğin sosyo-psikolojik açıdan, bir bakıma doğru. Ama suçluluk bilinci diye bir şey de var.

Ahmet: İnsan olmanın, olmazsa olmaz koşulu mudur suçluluk, yani her insanda doğuştan var mıdır?

Cengiz: Oraya gelelim. Bilinçli bir suçluluk duygusunun, insanı daha moral (ahlaki) bir varlık kılabilceğini düşünürüm.

Ahmet: Bizim beden yapımızdan gelen bir şey mi, yoksa kültürel mi?

Cengiz: Gayet tabii beden yapımızdan.

Ahmet: Bizim kedilerde de var bu suçluluk duygusu. Bir gün eve geldim, normalde ortalığı ayağa kaldıran kedilerin hepsi pısmış oturuyor.

Meğerse bir şeyleri kırıp dökmüşler ben yokken, ondan öyle oturuyorlarmış.

Cengiz: O cezadan, acıdan kaçınmadır. Reflektif bir özelliktir.

Ahmet: Belki de suçluluğun kökü oraya dayanıyordur.

Cengiz: Suçluluk acı veren bir şey zaten. Nahoş, katlanılması zor, ama suçluluk duygusunun belirli bir derecede olmaması da insanı psikopat yapar. Suçluluk duygusundan arınmışlık sözü konusu olamaz ama suçluluk duygusu altında ezilmişlik olabilir. Suçluluğun benliği kuşatması patolojiktir.

Ahmet: Bir de galiba hesabı olmakla da alakalı olabilir, yarışmacı bir düzende yaşadığımız için hesap yapmak zorunda kalıyoruz. Hep böyle kalkülatif olup, stratejiler uygulamak zorunda kalıyoruz. İkili ilişkilerde başlayan bir şey bu. Bu da belki masumiyeti bozan bir şey çünkü masum olmak; olduğu gibi olmak, neyse öyle olmak demek. Adam birçok kişiyi öldürmüştür, ama ben onları öyle olduğum için öldürdüm deyip hiçbir suçluluk duymuyordur. Sanki kendisi gibi olmak, neyse öyle olmak, toplum tarafından kötü görünse bile, o insanın masum olduğu sonucuna bizi götürebilir. Belki bu alışlagelen masumiyet değil.

İnsan olmanın, olmazsa olmaz koşulu mudur suçluluk, yani her insanda doğuştan var mıdır?

Cengiz: Tabii bunlar çok uç örnekler. Senin benim gibi ortalama bir insan, suçluluk duygusunun yarattığı ağırlığı üstünden kolay kolay atamaz. Yani bu dünyada, bir Kuzuların Sessizliği'ndeki Hannibal Lecter gibi tipler kolay yetişmiyor.

Ahmet: Ben kirlendik sözünün, kendisinin kirlendiğini düşünüyorum. Böyle pek çok entelektüelin günah çıkarması gibi oldu. Nasılsa kirlendik bir kere diyecekler, ondan sonra kirlenmeye devam edecekler. Masum değiliz hiçbirimiz, o zaman soyguna devam. Yani bir kılıf olmuş, masum değiliz. Hiçkimse masum olmayınca, herkes için her şey mubah oluyor. Bu postmodern hayatın da getirdiği bir şey. Hiçbirimiz masum değiliz demek puştluk oluyor. Sezen Aksu'nun bir şarkısı vardı, hatırlıyor musun?

Cengiz: O şarkıda başka bir şey anlatılır ama.

Ahmet: Ben de onu diyecektim. Kan ter içinde uykularından uyanıyorsan der, içindeki çocuğa sarıl der. Yani bu şarkıdan, masum değiliz hiçbirimiz, o zaman namussuzluğa devam edelim gibi bir sonuç çıkmaz. Son otuz yıldır, masumiyet çok kötü bir söz gibi geliyor bana, çünkü masumluk sözünün masum olmadığını düşünüyorum. Kendi kuyruğunu yiyen yılan gibi bir şey. Onun için masumu dilimizden kaldırmaktan yanayım. Yani, benim canımı sıkıyor bu durum, Türk Dil Kurumu'na konuyla ilgili bir dilekçe vereceğim.

Cengiz: Masumiyet sözcüğü canımı sıkıyor, lütfen bunu kaldırın mı diyeceksin?

Ahmet: Lütfen değil, arz ederim. Halt diye bir şey var. İnsan halt yiyor, bir şeyler çeviriyor. Halt karıştırdığı-

mız, yediğimiz, ettiğimiz bir şey.

Cengiz: Arapça'da karışım, karıştırma demek zaten.

Ahmet: İnsan galiba kaşınan bir varlık abi. Ulan çok kurala uyduk be, gel bir halt yiyelim deniyor.

Cengiz: Primatlarda da suçluluk olabilir. Muhtemelen, bilinçli bir varlık olarak insanın, ölümcül olduğunu bilmesiyle doğan varoluşsal kaygısı, suçluluk duygusuna da sebep oluyor. Suç, günah ve masumiyet arasındaki ortak nokta bilinçlilik. Suçluluk da kaygı da bilinçli bir varlık olmayla alakalı. Bütün içgüdüsel dürtülerin amacı...

Ahmet: Dürtmektir.

Cengiz: Öyle de denebilir, ama ben doyumdur diyorum. Doyum yaşantısı, bir haz yaşantısıdır. Bütün canlılar gibi insan da acıdan kaçan, hazzı yönelen bir yaratık. Temel hedefi, yaşam prensibi bu. Sosyalleştikçe, kültürel bir varlık olma yolunda adım attıkça, bu defa gerçeklik ilkesine uygun davranışlara yöneliriz.

Ahmet: Yani istenenleri yapmaya başlıyoruz.

Cengiz: Evet, yani benim çok şiddetli bir arzum var, cinsel ya da maddi kazançla ilgili bir arzu olsun fark etmez, ama bu arzuyu hemen doyuracak nesneler ya da olanaklar yoksa, gerçekçi bir insan ne yapar?

Ahmet: Mastürbasyon.

Cengiz: Evet, ben erteleme diyecektim ama o da bir ertelemedir. Ya ertellersin ya da süblime (yüceltme) edersin. Süblime etmek de bir mastürbasyondur.

Ahmet: Biriyle yatmak istiyorsun, yatamadığın için şiir yazmaya başlıyorsun. Biraz kaba anlattım ama.

Cengiz: Temel dürtülerini doyuramayacağını öngören bir ergin, bu dürtünün enerjisini bir başka kanala bir başka objeye yatırabiliyor, yani daha makul, hatta ona sosyal anlamda da bir başarı atfedilebilecek bir alana aktarıyor. Ne oluyor; Ahmet İnam, kendi halinde bir hiyarken filozof oluyor.

Ahmet: Düzüşemeyince filozof oluyorsun.

Cengiz: Her kültürel alanın arkasında bir dürtü doyumsuzluğu var demiyorum, senin kadar indirgemiyorum, ama nedenlerinden biri de bu.

Ahmet: Ket vurma.

Cengiz: Ket vurma daha içsel. Arzuyu, sağlıklı insan duyar zaten, ama onu doyurmak üzere attığın adımın doğurabileceği sakıncalardan ürker, bilinç altında, farkında bile olmadan doğan bir çatışma, eyleme ket vurabilir. Örneğin kimi insan, cinsel ilişki için yakınlaşmaya yönelik bir adım atmak ister, ama reddedilmeye dair korkusu o kadar abartılıdır ki, bu korku nedeniyle adım atamaz.

Ahmet: İçsel bir şey.

Cengiz: Evet, çatışkılı duygularla alakalı. İnsan cinsel arzularıyla dolu bir varlık olduğu sürece, suç ve günahattan arınması da mümkün değil. Tüm arzularımızı koşulsuz engelsiz yaşayabilecek durumda olsak, ilkel yaşama dönmemiz lazımdı. Sosyal varlık, sosyal gerçeklik habesiyle, insan isteklerini sınırlandırmak ve daha meşru kanallara aktarmak zorunda. Bu zorunluluk, bir anlamda da insanı hazlardan uzaklaştıran bir şey olduğu için, bu defa da sosyal ortamdan dışlanmadan, gizli bir biçimde o arzuları doyurma da muhtemelen suç ve günahın yolunu açıyor. Batı kültüründe tek eşlilik altı çizilen, vurgulanan bir kural. Tek eşliliğe bağlı kalamama, bu suç, o suçtan aldığın haz nötr bir haz olmuyor, güçsüz bir haz olmuyor. Bu haz yaşantısı, bir taraftan da vicdanıyla çatışma içine sokuyor seni. Arzunu doyur-

Bu dünyada, bir Kuzuların Sessizliği'ndeki Hannibal Lecter gibi tipler kolay yetişiyor.

dun ama kötü ve günahkar oldun.

Ahmet: İşte beden ağırlaşıyor orada, o bedeni taşımak müthiş bir şey.

Cengiz: Bir yanda fizyolojik arzular, diğer yanda sosyal bir yaşama mahkumiyet nedeniyle insanoğlu sürekli bu çatışmayı yaşamak zorunda. İki değer arasında sıkışıyorsun. İnsanlık tragedyası işte bu.

Ahmet: Aslında inanç sistemleri de, insanın bu çelişkileri üzerine bina edilmiş. Milyarlarca insan boşuna semavi dinlerden birine mensup değil, bütün bu iç çelişkilerinden arınma alanı orası.

Cengiz: Hristiyanlıkta, ilk günah diye bilinen, Hz İsa'nın söylemi mi, yoksa onun üstüne inşa edilen kilisenin mi? Bence ikincisinin. Kilisenin sosyal otoritesinin sağlanabilmesi için, ben böyle bir söyleme başvurulduğunu düşünüyorum. Yani birini doğuştan günahkar olduğuna inandırırsan sana biat etmesi kolaylaşır.

Ahmet: Ceza, insanın kendi kendine yaptığı zulümle başlıyor. Önce uykuların kaçıyor, kan ter içinde uyanıyorsun. Suçluluk duygusunu taşımak bir ıstırap, ceza buradan geliyor. Pain, yani ağrı sözü, batı dillerinde, cezayla özdeş. Hatta penaltı bile aynı kökenden gelir. İnsanın bedensel ağrılarının, bir ceza olduğu düşüncesi ezelden beri var. Hatta hastalık kelimesinin kökeninde de ceza çağrışımı vardır. Bu bize Allah tarafından verilen bir cezadır, insanlar boşuna hasta olmaz, kim bilir ne halt yedin ki hasta oluyorsun. İşte bu düşünceden hareketle, hastalıkla suçluluk duygusu arasında müthiş bir ilişki kurulmuş.

Cengiz: Fiziksel acı çekerken, bu acılara insan bir anlam atfeder. Hazzı sürekli yaşamalıyım bilinci, hazzı anlam yüklemidir. Haz denilen şey tekrarlama istegidir.

Ahmet: Boyuna fındık yiyorsun.

Cengiz: Bağlanma da bu. Platon'dan başlayarak insanın doğasına ilişkin bir sürü kuram var. Hristiyanlığın temel dayanağı, insanın Tanrı'ya biat etmeyip şeytanın ayartmasına uyması ve cennetten

kovulmasıdır. Tüm evreni yaratan aşkın gücün, meleklerden sonra kutsallık mertebesinde gördüğü varlık, yani insanın, onu yaratana karşı isyanı. Yeryüzünde yaşadığımız her şey bu anlamda ceza.

Ahmet: Dünyada olmağımız bir cezadır. Çünkü biz düştük buraya. İnsan olmak demek, zaten cezalı olmak demek. Dünya cezaevidir.

Cengiz: İşte bu cezayı çekerken, tanrının bağışlayıcılığını dileyerek arıabilirsin. Kilisenin müminler topluluğu olması demek, bir otorite alanı demek. Kilise bunu nasıl meşrulaştırıyor, İsa, insanlık bağışlansın diye kendini kurban etti. Kilise diyor ki, Tanrı'nın oğlu sizin günahlarınız yüzünden kurban oldu, daha ne yapsın,

niye inanmıyorsun. Kilise insandaki bu arketipsel günah fikrini almıştır. Günümüzde suç objektif, kanıtlanabilir bir şey olduğunda bile izafidir. Belirli bir toplumun mensuplarına göre suç olan durum diğerleri için olmayabilir. Ama bir adamı öldürme, kurban etme dışında, en ilkel kabilelerde bile suçtur. Ceza denilen şey, bireyin suçluluğa

katlanamamasından kaynaklanır. Suç işleyen niye suç mahallinde dolaşır, kefarete ödemek için, ceza ihtiyacından. Krimonoliji, en dahiyane planda bile bir açık bulur, kusursuz bir suç yoktur.

Ahmet: Şimdi suç ve cezada, varo-

luşunun temel boyutunu görüyorum. İnsan gezegendeki hayatına yetersizlikle başlıyor. Dolayısıyla, tasarladığı beklediği hayatla, yaşadıkları arasında bir boşluk var. Eksiklikler varlığı olmasının yarattığı bir şey suçluluk. Bir de insan eksiklikler varlığı olduğu kadar olanaklar varlığıdır. Bu hem birbirini tamamlar hem de birbiriyle çatışır. Kendini eksik hissetme ve olanaklara sahip oluşunu düşünme, bu iki uç, büyük bir çekim yaratıyor. Suç ve ceza arasındaki ilişkide böyle bir şey var. Kendisinden beklenenlere uyama, mükemmel insan tipi olamama kişi için bir gerilim kaynağıdır. Bizim camilerde bile kimi cahil hocaların vaaz verirken bu açıktan faydalanmaya kalktığını düşünürüm, işte utanmıyor musunuz, ne biçim insansınız, bu kafakola alma tekniğidir. Utanmıyor musun deyince insan sorar, acaba neden utanacaktım. İnsan suçluluğunu kabul etmeye hazır gibi, çünkü o eksiklikler varlığı olduğunun bilincinde. Öbür yandan ben olanaklar sahibiyim ben neden suçlu olayım. Müslüman fıtrat kültürü üzerine doğar, yani suçlu doğmaz. Belki de bizim gafletimiz odur, zaten temiziz diye düşünüyoruz, kirli olan gavurdur. Batı suçluluk duygusu içinde olduğundan sürekli teyakuz halinde olmuş, biz suçsuz olduğumuza inandığımızdan gevşemişiz. Masum olunca edilginlik içine giriyorsun. Abi çay koyayım mı?

Cengiz: Sağ ol, yarım litre içtik zaten.

Ahmet: Afiyet olsun. **h**

**Müslüman,
fıtrat kültürü
üzerine doğar,
yani suçlu
doğmaz.
Belki de
bizim
gafletimiz
odur...**

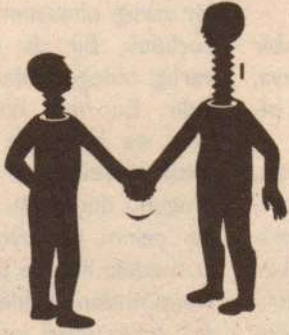

Dingbat

Cemil Cahit

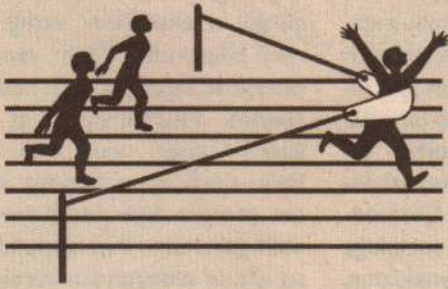
cemilcahiyavuz@yahoo.com

Pazarlık

Şike

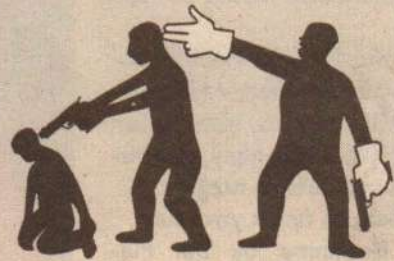
Şampiyon kalabilmek

Lidere bağlılık

Tehlikeli alkış

Barışçı girişim

Mahkeme mahkeme dolaşmaktan geçtiğimiz ay sömestre tatilinin bir bölümünü kullanmak zorunda kalan yazarımız Baskın Oran, imtihanlarına türban sorunuyla devam ediyor.

Soru - Cevap

BASKIN ORAN

Soru:

Türban sorunu nedir, "zulüm mü var", bu mesele nasıl çözülür?

Cevap:

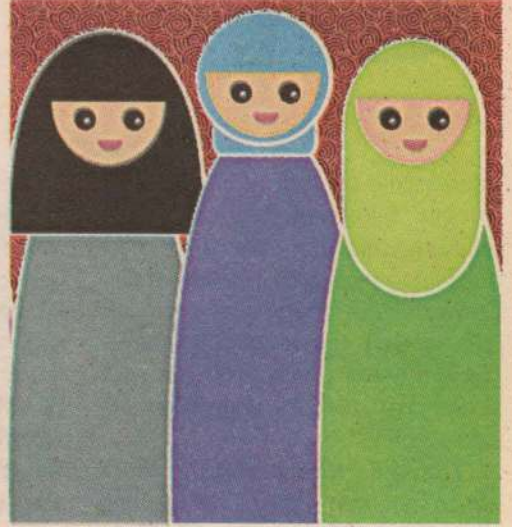
Türban meselesinde "zulüm var" denemez ama zulme gidiyor. 1789 İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirgesinin 4. maddesi, "Özgürlük, başkasına zarar vermeyen her şeyi yapabilmek demektir" der. Türbanı her isteyen her yerde takması benim için temeldir.

Ama, aması var; bu kadar basit değil. Dünyada din-devlet ilişkisi açısından ülkeler üçe ayrılabilir.

Birinci tür ülkeler, feodalizmi hiç yaşamamış ülkelerdir, mesela Yeni Zelanda, Avustralya, Amerika, Kanada. Çünkü bunlar, beyaz göçü ve işgali sonucu ilkel komün düzeyinden birdenbire ticaret kapitalizmine atlamaları sebebiyle feodalizmi yaşamadılar. Bunlarda din ve devlet birbirinden ayırdır ve bu en saf biçimiyle laikliktir. Din devlete müdahale edemez, devlet de dine. Ve devlet dine hiçbir yardım da yapmaz; örneğin devletin ABD'de herhangi bir mezhebe yardım yapması yasaktır. Çünkü ABD mezhepler arası denge üzerine kurulmuştur. Bizim dinciler sık sık örnek verir, Amerika'da İncil'e el basıyorlar, biz de Kuran'a el basalım. İncil'e el basıyorlar çünkü Amerika'yı püritenler kurdu, bu onun tortusudur. Püritenler, çok bağnaz denebilecek kadar dindar Protestanlardır. Türkiye'yi püritenler kurmadı.

İkinci tür devletler feodalizmi yaşamış ama altyapı devrimi yaptıkları için onu başarıyla tasfiye etmiş ülkelerdir; İngiltere, Fransa gibi. Bu tür ülkelerde devlet dinden korkmaz, çünkü feodalizmin tutunum ideolojisi dindir, feodalizmi tasfiye ettiği için dinden

korkmaz. Fakat bu tür ülkelerde dahi dış dinamik sonucu bazı korkulara rastlıyoruz. Mesela çok fazla Müslüman işçinin veyahut mültecinin, göçmenin geldiği ülkelerde, buna rağmen bir korku var: İslamofobi.

Üçüncü tür ülkelere ancak Türkiye'yi örnek verebiliriz. Bunlar feodalizmi yaşamış, ama altyapı devrimi yapmadığı için sadece üstyapı devrimiyle tasfiye etmeye çalışmış, tabii ki tam anlamıyla başaramamış ülkelerdir. Üstelik Türkiye gibi ülkeler, daha milleti kuramadan uluslararası kapitalizmin etkisine girdikleri için

burada milliyetçilik de başarısız olmuştur. Ve dine dönüş bir kurtuluş gibi görünmektedir bazı kitleler tarafından. Dolayısıyla din, haklı olarak, devlete müdahale

Türkiye gibi ülkelerde dine dönüş bir kurtuluş gibi görünmektedir bazı kitleler tarafından.

edebilecek bir şey gibi algılanır. Bu gibi ülkelerde devleti temsil eden kimselerin dinsel simge taşımalarına engel olmak anlaşılabilir. Devletle dini özdeşleştirmemek için, devleti temsil ettiğine inanılan ve de eden memurların dinsel simge olan türbanı taşımaları yasaklanabilir.

Fransa'da türban sorunu, Müslüman göçmen ve işçi korkusuyla çıktı. Orada fular sorunu, "Foulard Islamique" derler. Fransa bir özgürlükler ülkesi, ne yapacağını şaşırırdı. Çünkü Müslüman kız çocukları ortaokul ve liselere başörtüsüyle gelmeye başladılar. Spor derslerindeki yüzme derslerine katılmayı reddetmeye başladılar. Yalnız; bizde bir aldatmaca var: Bu durumun üniversitelerle hiç ilgisi yok. Üniversiteye ister türbanla gel, ister sütyensiz gel, kimse karışmaz Fransa'da. Bu söylediğim, 18 yaşına gelmemiş çocuklar ve gençler için, yani ilk ve orta öğretim için geçerli. İşte bu çocukların türbanlı gelmesi gibi artı hak (çoğunluğun sahip olmadığı hak) talepleri olun-

ca, Fransız hükümeti ne yapacağını şaşırırdı. Önce bir kararname çıkardı, sonra baktı olmuyor, her okulun kendi yönetimine bıraktı bu işi. Şimdi her okulda öğretmenler karar veriyor.

ALHM'nin Türkiye'den yapılan Leyla Şahin başvurusu üzerine aldığı karar, AB açısından çok yanlış ve Türkiye açısından da çok tehlikeli. AB açısından şu açıdan yanlış ki, hem AB hiçbir ülkesi için bu kararı ver-

remezdi, hem de bu İslamofobi çıkmış olmasaydı Türkiye için vermezdi. Türkiye açısından şu açıdan çok tehlikeli ki, 1920 modeli Kemalistlere bunu bahane ederek çok aşırı gitme imkânı tanıdı. Bu karar çıkınca dedim ki, eyvah, şimdi sokaktakine bile karışıyorlar. Nitekim sokaktakine de karışıyor: Bir kadın öğretmen okuldan çıkıyor, sokakta türbanını takıyor, bu kadını müdür yapmadılar, dava açtı, redded-

**Türkiye'de
İslam, iktidara
talep olmayı
bırakırsa, isteyen
istediği yerde
türbanını
takabilir.**

dildi. Eyvah, şimdi bir tek yatak odası kaldı karışmadıkları, dedim, o da oldu. Nitekim bir din dersi öğretmeni yurtdışına atanıyordu, bir MIT notuyla karısının türbanlı olduğu anlaşıldığı için atama durduruldu.

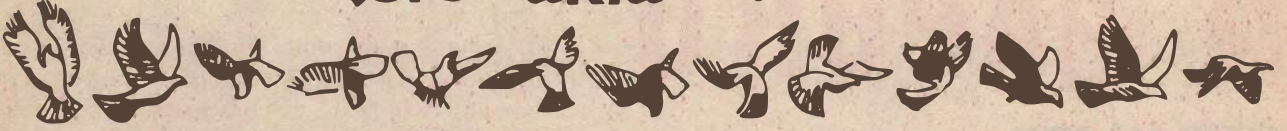
Bu işler, Türkiye için çok tehlikelidir. Sokağa da karışmaya başladığın, yani kamu görevi yapanın görev mahalli dışına da karışmaya başladığın an, kendi ayağına kurşun sıkıyorsun demektir. PTT'de pul satan kadına karışabilirsin, çünkü devleti temsil ederek hizmet veriyor, ama pul alan kadına karışamazsın, çünkü hizmet almaya geliyor.

İdeal çözüm, Türkiye "1905" yılına varana kadar, kamu görevi yapanların görev yaptığı yerde başörtüsüne karışmak, başka yerde karışmamak, "1905" yılına varduktan sonra da hiçbir şeye karışmamaktır. Türkiye bu açıdan yüz sene geri kaldı. 1905 Fransa'da devlet ve kilisenin ayrıldığı yıldır. O zamana kadar, din devlete talipti ve bu nedenle de devletin baskısı altındaydı. Fakat 1905'ten sonra artık hem burjuvazi güçlendi ve kendinden emin oldu, hem de kilise iktidara talip olmayı bıraktı. Türkiye'deki İslam da iktidara talip olmayı bırakırsa, artık her isteyen her istediği yerde türbanını takabilir. Takmak isteyen kalırsa o ortamda.

Hemen söyleyeyim, siyasal İslam'ın bu talebi bırakmamasının temel sebeplerinden biri de bu türban sorunudur. Üniversitedeki kızın başına kışına karışılmaz. Karışırsan o zaman adamlar kendi açılardan haklı olur.

Her yere türbanlı tıkıştırılmaya çalışır. Hükümet bu türden yargı kararlarıyla devamlı surette tahrik ediliyor, sonuçta hata üzerine hata yapıyor. Başı bağlı kadını hastane müdiresi, karısının başı bağlı adamı Merkez Bankası başkanı atamak gibi inatlaşmalara girişiyor. Sonunda Türkiye zaman kaybediyor. Yazık bu memleket. Sokakta bulmadık.

Kers Takla küçük İSKENDER

dün geceki rüyalarım sana hediye

Göğsümde uyuyordun. Göğsümün tanımını değiştiren bir savaş yaşandı o gece yatak odasında belli belirsiz nesnelerle belli belirsiz yüzüzlükler arasında; çıkıp uyansam bir ant edinirdim yalnızlıkları sevgililerle süsleyen nemfomaniler arasında. Sen uyurken gider bir çocuk evlat edinirdim sokaktan, alır getirirdim onu, uyandığında benim yerime onu bulurdun dudaklarının arasında. "Al" derdim, "Bu senin!". "İstemem" derdin, "Bende var!"

Sende çok çocuk var. Sendeki çocukların sayısı bendeki delilerden fazla. Sendeki ilkbaharların sayısı bendeki sonbaharlardan fazla. Sendeki yazlarla bendeki kışların sayısı eşit. Sendeki zirvelerle bendeki sahillerin sayısı da.

Sendeki yanlışların sayısı bendeki kabahatlerle neredeyse aynı. Sendeki güzelliklerden bendeki çirkinlikleri çıkartsak geriye sıfır kalıyor.

Sendeki sıfırdan bendeki eksileri çıkartsak hep artı. Böyle bir şeyiz biz seninle. Matematigi bozan. Shakespeare görse utanır. Shakespeare'in imlası değişir. Kendini Kafka sanır.

Sende çok ulus var.

Biraz russun, alkol alsan yüzüne çığ düşüyor. Biraz arapsın, her yerin din ticareti. Biraz fransızsın, nere ne dokunsam bir şampanya patlıyor. Biraz italyansın, gözyaşlarında gondollar dolaşmakta. Biraz ispanyolsun, soyundun mu memelerin beni kırmızı görmeye kalkıyor. Biraz meksikalısın, her aşk kelimeme yaslanıp dinleniyorsun. Biraz ırlandalısın, hep isyankâr hep isyankâr. Biraz japonsun, her gün yeni bir neden keşfediyorsun ayrılmak için. Biraz türksün, beni anlamıyorsun. Biraz hollandalısın, senden başka herkesin. Biraz yunansın, her şeyimiz benziyor. Biraz kürtsün, tem-

**Sende çok ulus var.
Bende çok karaparçası.
Yerleşirsin bana,
gül gibi yaşar gideriz**

bel ve haklı. Biraz mısırlısın, sessizliğin bütün asil mumyaları saklıyor. Biraz ulussuz olsan, bayraksız olsan, kalbimdeki gönderler ne işe yarayacak?!

Göğsümde uyuyordun, göğsümün tanımını değiştiren bir savaş yaşandı o gece yatak odasında belli belirsiz nesnelerle belli belirsiz yüzüzlükler arasında; göğsümü bırakıp orda çıkıp uyandım. Yürüyerek bir şehir bir gecede kaç kere dolaşılır; şöyle enlemesine ve boylamasına; kuzeydoğu, güneybatı ve benzeri ıvır zıvır yönleri de atlanmadan?! Saymadan dolaştım. Şehrin billboardlarına verdiği şahsi reklamlarını gördüm ilk kez; kendini anlattığın, kendinle, hesaplaşmak ne kelime, avunduğun şablonlar, reklam spotları. Bir çırpıda unutulacak cinsten. Bir çırpıda yeni göğüslere, bacaklara, kollara dönüşecek ve yabancıları bile yabancılaştıracak plastik güzellikler. Plastik güzellik salonlarında plastik doktorlara plastik deneyler yaşatacak kalitede. Ateşime sigara, bardağıma su, mizansenime salaklık

ararken bunlar geliverdi aklıma. Sıradan ama gururlu olduğumuzu düşündüm sonra. Hostes 'kemerlerinizi çözebilirsiniz' dediği zaman, kemerini çözüp pantolonunu çıkartan bir yolcu olduğumu tasarladım hayatım boyunca. Bu yanlış anlamalar ve anlaşılacaklarla dolu ömrümün sana da, bana da bir faydası varsa eğer, neden çoluğa çocuğa rezil olmaktan korkuyoruz ki?! Her hafta sonu evimizin balkonunda osurma partileri düzenleyebilir, eşi dostu belli bir ücret karşılığı davet edebiliriz. Her ayın ilk bilmemne gününü gereksiz duyarlılıklar için kutlayabiliriz başbaşa. Örnekler çoğaltılarken asıllar azaltılıyor aslında.

Sende çok ulus var. Bende çok karaparçası. Yerleşirsin bana, gül gibi yaşar gideriz yüzyıllarca. Ne duruyorsun: Beni ele geçirebilmek için bana sahip bir ulusuna sendeki bir başka ulusla savaş açsana!

(Yirmi yıl olmuş yayımla(n)maya başlayalı; Nisan 1986'da ilk şiirim çıkmıştı Adam Sanat Dergisi'nde. İyi ve zeki bir delikanlıydım kimilerine göre; kimilerine göre kötü ve cesur; içimdeki bütün şehirler, içimdeki bütün fırsatlar, içimdeki bütün sevgililer henüz hayattaydı. Kötü'nün yalnızca iyi olmayan anlamına geldiğini düşünüyordum. Akıldaki, yüreğimdiki kelimeler yazıldıkları gibi okunuyordu o zamanlar. Terk ve vedayı birbirine karıştıracak kadar insan'dım. Yargılamıyor, yargılanmıyor, yargıların özlemini çekmiyor ya da onlardan nefret etmiyor, yalnızca yargı kararlarının onaylanmasına tepki duyuyordum belki de. Bugün, tam yirmi yıl sonra çok mu farklıyım?! Evet, çok farklıyım: Çünkü bunca şiir, yazı için fazla alfabe kirlittim. Fazla söz-lük öldürdüm. Dostun, düşmanın haberi olsun istedim!)

SEYİT ALI ARAL

Devletin her mahallinde rüşvet denen havuz sistemi raconu varmış. Osmanlı refleksi, bahsetsen suçlu, ama sussan işin olmazmış. Bir gümrük polisi de intihar etmiş ve ne gerek varmış. En üstten alta şu işin tarifi yayımlansa siberalemede gov. mov hesabıymış.

Solcular okur, yazar, bilgi ve bilişimden faydalanır, sistem kurar ve var olan sisteme sızabilirlermiş, empati yaparlarmış. Bu sınırlar içerisinde niye solcu mafya yokmuş?

Okuduğunuz gazetenin ne olduğu önemli değil; ilk sayfada ne kadar üniformalı ve takım elbiseli adam görürseniz o denli g.te yakınmışız hepimiz. Demedi deme, sonra üzülme.

Osman Pepe, sanayi ve evsel atıkların %70 oranında denize verildiğini söylemiş. Samimi merakım bugüne kadar kaç çevre bakanı yüzme biliyormuş, kaç kuş türünü görse tanıyabiliyormuş, kaç tanesi gece yıldızlara bakıp 'ışık kirliliği yüzünden yıldızlar görülemiyor' demiş ki?

İssiz bir adaya düşünce yanınıza alacağınız üç şey niye Hz. Musa, İsa, Muhammed olamaz ki. Sohbetin süperi, bilginin ve mucizenin inanılmazını, makarının kralını yaşarsınız.

Az tüketen mutlu, az tüketilen hayatta kalır (z raconcusu).

ABD ordusu İstanbul'u hava-kara-deniz unsurlarıyla bombalasaymış, yakın hava desteği ile özel kuvvetler öncülüğünde tüm kuvvet unsurları şehre girseymiş, büyükşehir belediyesinin verdiği zararı veremezmiş. Özellikle Beyoğlu esnafına. Sürprizler devam edecekmiş.

Sinop nükleer santral için uygun bir yermiş; nasıl olsa bölge daha önceki nükleer kazalardan kanser olmaya alışıkmiş.

Yüce divanlar kurulur ve dağılmış, itirafçılar çeteleşirmiş; devlet kendi yasama organlarıyla kumandanlarını oluşturur sonra da iktidaren tırsarmış, Kemal ağabey evliya imiş laf söyle-

yen çarpırmış, işkenceciler (her türlü) serbest, gazete ve dergilere dava hızla devammış, mezarlarda kemikler durmuş.

Ülke sınırlarının artık bir suç mahalli ilan edilmesi gerekmez miymiş.

Ne güzel teröristimizdin sen Fehriye Abla.

İktidar ücretlidir, ordu ise kadrolu. Uğraşmaya-caksın kardeşim (z raconcusu).

Su akar Türk bakar. Nehirlerdeki hidroelektrliği kullanmamakta ısrarlıymışız. Akarsu cenneti ülkemde oran %20. ABD ve Japonya moron kalmakta bizler gibi ısrarlı değilmiş, oran %80.

Erbakan'ın savaş gemisi alacak kadar parası varmış, ömrü ve kuvveti bir vefa edip jubile partisi kurabilse daha da zengin olacaktı ama bayrağı başkaları kapmış.

Aslında Fehriye abla ve gurubunun devletin ordu ve kademelerinde, önemli şirketlerin yönetim gurupları ve ar.ge ortamlarında görevlendirilmeleri lazımmış. Bağlılık, adanmışlık, oyun, rol çalma,

zamanlama, politika, yabancı dil, analiz ve yaratıcılık ne kadar çok şey biliyorlarmış. İki ülke de tuş olmuş, biri Avrupa'da biri Asya'da.

Ortalama bir Belçika gizli servis üyesi mü-kemmel bir sporcu, ellerini silah olarak kullanabilen bir savaşçı, ön sezilerine hakim, birkaç değişik dil bilen, yüzü, suçu, mahalli belli olan kame-ralarla dolu bir başkentte 1.65 boyunda bir kadın kaçağı kontrol edemeyecek kadar gafildir.

İnşallah daha beter arabalar alcaz, milleti çatletecaz. Erbakan'ın süper bir oğlu vardı hatırlar mısınız, ne yapıyor yavrucak acaba?

Amerikan silah sanayinin üretim vardiyaları ve hızı, dünya savaşlarının çapını belirliyormuş.

Meriç nehrinin, Yunanistan tarafında büyük çuvarlar içinde taşlar var. Sebebi erozyonu önlemek. Türk tarafında hiçbir şey yok; sebep taklit bile edemiyor olmamızmış.

Nükleer santrallerden gelecek enerjinin çoğu,

rezil yarışma programlarını izlemek ve kepaze dizileri seyretmek için kullanılacakmış.

İ Irak iç savaşın eşigindeymiş, işin garibi bu savaşı da çevresindeki komşuları desteklermiş.

İ Hani hep stratejik bir söylemdir ya, 'Türkiye tepesi atıp da baraj kapaklarını açarsa sen gör o zaman felaketi'. İyi de bu bilgiye sahipsek Bulgaristan kapakları açınca niye madara olmuşuz ki!

İ İsrail Batı Şeria'da ABD ve İngiliz gözetimindeki bir cezaevini bastı, kendi adaletini kendisi uygulayan bir ulus olarak. Merakım; geçen ay güzel güzel arabuluculuk oynuyorduk ne oldu yahu kimse-den ses çıkmadı?

İ Miloseviç'in doksanlarına kadar yaşayacağını zannedirdim.

İ 19 Nisan 1978'de ABD savunma bakanı Rumsfeld ve test pilotları, nükleer bombardıman uçağı olan Rockwell B-1 ile uçuş gerçekleştirmiş. Bilgi olarak kalsın.

Kedi isimleri
Erkek: Oha
Dişi: Ohş İ

TARIK 2000 ZİYAD

20 Mart Pazartesi

Kötü reklamlar

Kapı çaldı. Açtım. 18:20. Nişanım. Kucağında bir paket. Mutfığa gittik. Fayansların üzerine koydu. Yarım kilo baklava. Halam kutuyu buzdolabının üzerine kaldırırken. Zor duyulur buruşuk bir sesle "hoş geldin" dedi. Sonra fayansları silmeye devam etti. Salona geçtik. Nişanım "halan formunda" dedi gülerken. "Belki bir gün beni sever" dedi, bana yarı sarılarak. "Hadi odana geçelim" dedi. Odaya girince sigara yaktı. Mavi Camel. Ben de yaktım. Kendi sigaramdan. Pencereyi araladım. "Bu reklam dünyasından, çalıştığım reklam şirketinden nefret ediyorum" dedi. "TV reklamları çok kötü biliyor musun sadece bas bas marka adı bağıryorlar". Kapı ziline çaldığını duydum. Gidip açtım. Sahaf Ahmet ve iri güzel gözlü karısı. Ayakkabısını çıkarırken "kapıyı kapama" dedi güzel gözlü. "Bülentler arabayı park ediyorlar". Kapıda bekledim. Boş apartman merdivenlerine baktım. Aşağıya uzanan. Biraz sonra Dişçi Bülent ve orta 2'de okuyan oğlu Deniz'le merdivenleri çıkmaya başladılar. Önce saçlarını sonra yüzlerini gördüm. İçeri geçtik. Halam mutfakta iri gözlüye şekerpare tarifi verdi. Bülent balkondaki çiçekleri inceledi. Nişanım sahaf Ahmet'e TV reklamlarının ne kadar kötü olduğunu anlattı. Ahmet de son okuduğu kitabı söyledi. "Kendi Sözleriyle Mozart. Bileşim Yayınevinden" diye.

Gözlerin doğuyor gecelerime

Çay servisine yardım ettim halama. Mutfakta demliğin üzerine ince küçük havluyu örterken "memnun musun?" dedi. "Sağol" dedim. Tam halama sarılacakken nişanım girdi mutfığa. "Şekeri de ben götürüyüm" dedi. Uzun lacivert ojeli parmaklarını uzattı. Halam elinde porselen şekerlikle bana baktı. "Biz yola çıktık" bile dedi gülümseyerek. Önde ben, taşıdığım tepside altı kristal çay bardağı, arkamda halam elinde şekerlik salona girdik. TV açılın açılmasın lafları kısa sürdü. Halam "müzik dinleyeceğiz bu gece" dedi. Ve dolabın içinde üst gözden bir naylon torba indirdi. İçeride kaset dolu. Kaset çalara bir kaset koydu.

"Gözlerin doğuyor gecelerime" diyen Zeki Müren'in şarkısı ile sofrayı kurduk. 20:30 İkinci şişe biramı mutfaktan alırken Ahmet "hediyemizi ver artık" dedi. Sofrada ayağa kalktım. "İyi ki doğdun hala" dedim. "Ortak hediyemiz" diye paketi uzattım. Sustu. Yüzü asılacak gibi olurken gülümsedi. Turuncu ambalajı açtı. Üzeri çok küçük mineler ve kabartma meleklerle süslü bir gözlük kabı çıktı. "Çok eskiden Viyana'da yapılmış" dedim. Ahmet "Barok" dedi. Nişanım "Saf gümüş" dedi. İri gözlü "Çok hafif" dedi. Bülent "El işi" dedi. Alkışlarımız ve "iyi ki doğdun" seslerimiz yatıştığında "hepinizi birden nasıl öpebilirim?" dedi halam. Gözlerinin içi gülerken. Sustuk. Sırayla elini öptük.

Norveçli kayakçı

Gözleri nemlenmeye başlamıştı ki kapının zili çaldı. Açtım. Komşu şişman teyze. Elinde üstü örtülü büyük bir tabakla girdi. Bol cevizli kabak tatlısı. Bıraktı mutfığa. Tekrar çıktı. Biraz sonra gene geldi. Bu kez kucağında 1.5 metre büyüklüğünde küçük yeşil yaprakları yeni açmış bir bitkiyle. "Süs narı" dedi halam telaşlı ve sevinçli bir sesle. Oda tekrar konuşma gürültülerine boğuldu. Balkona çıktım. Salona baktım. Kalabalığın arasında halam gülerken şişman teyze yeni gözlük kabını gösteriyordu. Gözlüğünü kabına koydu. Sonra kenarındaki küçük düğmeye bastı. Kutu açıldı. Birkaç kez tekrarladı. Bu arada Bülent balkona çıktı. Yanıma geldi. "29 Mart'ta güneş tutulacak, bakalım nasıl olacak" dedi. Daha sonra misafirler hep beraber kalktılar. Gittiler. Şişman teyze kaldı. Salonu toplamaya başladılar halamla. Bir ara kulağıma çalındı. "TV reklamları çok kötü biliyor musun sadece bas bas marka adı bağıryorlar" diyordu halam şişman teyze. Bakım sigaram bitmiş. Çıktım. Köşedeki Kemal Bakka'ya gittim. 11:30. Elinde bira küçük tv'ye bakıyordu. Yeni Harman istedim. "125 metre vay canına" dedi. "Ne" dedim. "Kayakçı" dedi. "Norveçli kayakçı, 125 metre atladı." Gülerken ekledi. "Uçtu namussuz". Gülümsedim. Peynir ve ağır tütün kokulu dükkandan çıktım. Soğuk havada eve döndüm. İ

Annesinin emellerini gerçeğe dönüştüren ve bu uğurda ömrünü heba ettiğini itiraf eden dünyaca ünlü keman virtüözü sanatçımız Ayla Erduran'ın anlattıklarına Hilal Beyazıt ve Erkan Doğanay kulak verdiler.

Kemana tutsak bir hayat

Nasıl başladı keman aşkı?

- Anneciğimle başladı bu hikaye. Annem keman çalıyordu. Evimizde müziksiz dakika neredeyse yok gibiydi. Teyzem de piyano çalıyordu. Evde enstrümanlar, müzik sesleri bağırmalar ve gidip gelen müzik hocaları olurdu. Böyle bir ortamda da başka bir işle uğraşma

şansınız yok. Annem, lider ruhlu bir kadındı. Son derece atılgan ve cesaretti. Kendini dünyanın merkezindeki çekim noktası gibi görüyordu. Başlı başına bir fenomendi. Akıllı bir kadındı aynı zamanda. Ekrem Zeki Üngör ile kemana başlamış. Büyükbabam öldüğünde büyük annemi kandırıp,

teyzemi de yanına alıp Viyana'ya müzik eğitimi almaya gitmişler. Bu arada annem çok iyi keman çalamıyordu. Ama nedense hayatında tek şey vardı, o da keman. Kendini kemana vermişti. Kendininki yetmedi, üstüne benim hayatımı da kemana verdi. Annemin enstrümanının yanında, benim kema-

nım da ailedeki yerini almıştı. Bir şeyi itiraf etmeliyim; ben çocukken ne istiyordum biliyor musunuz? Bisiklete binmek, öğrenmek ve yüzmek. Tek hayalim bunlardı.

Annenizle aranız nasıldı? Birlikte çalma şansınız oldu mu?

- Ben elimden geleni yapıyordum. En sinir bozucusu, salonda konuklara keman çalmaktı. Şimdi, salonlardan nefret ediyorum ve hiçkimseye çalmak istemiyorum. Bir ceza gibiydi bu. Annemle ilk kez birlikte Bach 'ın iki keman için Konçertosunu çalmıştık. Yedi yaşımdayım o zaman. Ben alışkınım salonda birilerine çalmaya ama annem tir tir titriyor, bir türlü bana uyum sağlayamıyordu. Annemin çalamayışına ben çok eğlendim, bayıldım. İçimden "oh olsun sana" dedim. Çünkü sürekli bana emirler yağıdırıyor, çok çalışmalısın, yanlış yapmamalısın diye konferanslar veriyordu. Annem nerdeyse yanlış çalıyordu parçayı, ben hiç istifimi bozmadan doğru çalıp tamamladım. Bu annemin, benimle verdiği son konser oldu. Artık benimle çalmamaya karar vermişti. Hayatımda önemli bir gündür bu. Onu yenmiştim.

O günden sonra kendim için olduğu kadar annem içinde çalışmam gerekecekti. Ne de olsa onun, kendisi için yaşatmaya, diri tutmaya çalıştığı emelleri de gerçekleştirmesi gereken kişi artık ben olacaktım. İlk solfej derslerimi Cemal Reşit Rey'den alıyordum. Annemin beni aşırı çalıştırma gayretinden, baskısından, o kurtarmaya uğraşırdı çoğu kez.

Sosyal ve renkli bir yaşamınız olsaydı daha mı mutlu olurdunuz? Mesela bisiklete binmek ya da yüzmek gibi arzularınızı devam ettirebilseydiniz...

- Hayatımda çok eksiklikler oldu. Çok yanlış aslında, bu kadar hayata sırt çevirip kendini çalışmaya vermek. O dönem, tanıdığım pek çok sanatçı intihar etti. İyi ki benim hayatım çok trajik bitmedi. Bilemiyorum. Anneler, babalar

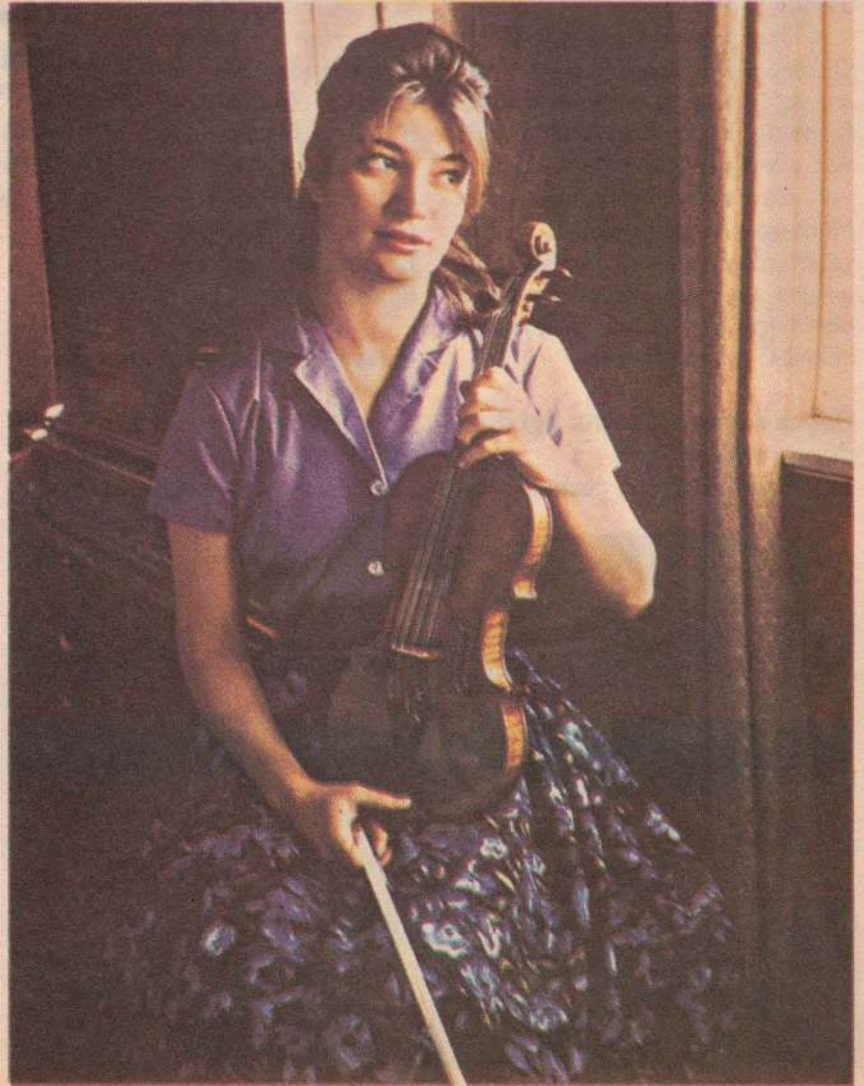
çocuklarını istidatlı buluyorlar diye sürekli yükleniyorlar. Üzücü ama benim hayatımda, yalnızca çalışarak harcandı. Çok zor bir hayat yaşadım. Müthiş yanlış ve zorlayıcı bir eğitimdi.

Büyük şair Tagore'un dediği gibi; "Mutluluk çok güzel bir şey getirir". Mutluluğa karşı değilim, ikili bir denge sağlıyor hayatta. Ama hayatta acı da var, bir yakınıncı kaybediyorsunuz, sevdiğiniz bir şeyi ya da birini, veya hasta oluyorsunuz diye. Bir şeylere üzülmüyorsunuz. Acısız yaşam olmaz. Öyle büyük sanatçıların inanılmaz acılarına tanıklık ettik, inanamazsınız. Sanat öyle bir

şey ki; çalışmaya başladığınızda hafızanız, hisleriniz ve fiziğiniz tamamen oraya bağlı. Temizlik ya da başka benzeri bir iş yapıyor olsanız, müzik dinler, bir şeyler düşünür ve bekli de başka bir işe de el uzatabilirsiniz. Ama sanat farklı bir alan. Günde en az 7-8 saat bir esere, enstrümana bağlısın. Ruhsal olarak korkunç yoruluyorsun. Sinirler geriliyor, beden olarak

müthiş yeniksin, fakat yine de sağlığını umursamıyorsun. Gülmek, eğlenmek sonra arkadaşlarla bir gün tatil yapmak hiç olmadı hayatımda. Çok güç bir çocukluk geçirdim. Mektebe gidemiyorsun izin verilmez, "öğretmenim

Anneler babalar çocuklarını çok istidatlı buluyorlar diye sürekli yükleniyorlar. Benim hayatım da , yalnızca çalışarak harcandı.

tuvalette gidebilir miyim" diyemiyorsun. Açık açık fikrini söyleyemiyorsun. Basık bir terbiyeyle, çocuklar konuşmaz gibi kurallarla yetiştirildim. Konuşamaz hâle geliyor insan. Ben de kitap okumaya verdim kendimi.

Yalnızlığınızı paylaştığınız yazarlar kimler?

- Rus yazarları çok beğenirim. Dostoyevski, Gogol, Puşkin, Tolstoy ve daha başka yazar ve şairler... Rusya'da da bir süre kaldığım için Rus edebiyatını, kültürünü, sanatını yakından tanıma şansına eriştim. Muhteşem sanatçı bir halk. Fransız yazarlardan Rimbaud, Verlaine, Baudelaire en beğendiğim isimlerdir. Benim için ayrı bir yeri olan Nazım Hikmet'i ayrıca severim.

Başka sanat dallarına ilgi duyduğunuz mu?

- Resim beni çok cezbeden bir

alan. On yaşındayken bir şeyler çizdim. Sonraları resimleri izlemekten büyük keyif almaya başladım. Anlamaya, yorumlar yapmaya uğraştım. Mesela Goya'nın resimlerini Paris'te incelerken o karanlığın içindeki insan silüetlerini, savaşı, yüzlerdeki yıkımı, acıyı ben de yaşıyordum sanki. Önemsediğim ressamalar var; Rembrandt, Van Gogh, Monet, Rubens, Matisse gibi ustalar. Ama açıkça itiraf ediyim en çok Goya ve Rembrandt beni cezbediyor.

Rusya'ya gidişiniz zor oldu mu?

- Tabii... Çok zor oldu. Menderes dönemi, özel izinle gittim. Benden önce o zamanki Sovyetler

O kadar yoğun çalışıyordum ki, yalnızca yemek yiyebiliyordum ve uyuyabiliyordum.

Birliği tabii ki, Ekrem Zeki gitmişti. Filozofide olduğu gibi anlayışım şuydu, hoca neredeyse oraya git. Dönemin önemli ustalarından ve hocalarından David Oistrakh'ın ders verdiği Çaykovski Konservatuvarında bir yıl eğitim aldım. Kuruşçev zamanıydı. Beni parasız aldılar okula, o zaman 'konkur' vardı. Ben özel öğrenci ve davetli olarak katılıyordum konservatuara. Annemle tam üç ay Kremlin Meydanı'ndaki Nasyonel Otel'de kaldık. Dilini bilmediğim, apayrı bir rejimin ülkesinde, yeni bir yaşama başlamıştım. Ama Kremlin Meydanı'na çıktığımda içinde bulunduğum zamandan kendimi soyutluyor, adeta bir masal dünyasında yaşıyordum. Müthiş bir çağa ısınanmıştım sanki. Dillerini bilmiyordum ama anlamak için müzik yeterliydi. Yalnızca müzik düşünüyor, müzikli bulutlarda yürüyor gibiydim. Amerika'da Newyork'ta da eğitim için bulundum fakat yeni

yeni yükselen kulelerle Sovyetler'in masalsı havasını hiçbir zaman kıyaslayamadım. Dört yılım geçti Newyork'ta. Onca yıla rağmen, eğitim aldığım dönemde yanı başımdaki Hürriyet Heykelini görmedim. Hocamın evi tam benim kaldığım yerin karşısındaydı. Yalnızca sokağa çıkıyor, karşı binaya giriyordum. Daha sonradan gittiğimde görebildim. O kadar yoğun çalışıyordum ki, yalnızca yemek yiyebiliyordum ve uyuyabiliyordum.

Anadolu'ya yolunuz düştü mü?

- 1958-60 yılları arası bütün Anadolu'yu gezdim diyebilirim. Karadeniz turnesi yapmıştık, Ordu, Trabzon, Samsun, Rize. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasıyla Doğu Anadolu'ya turnelere gidiyorduk. Erzurum, Diyarbakır, Malatya, Erzincan ayrıca Eskişehir, İzmir gibi daha pek çok ili dıyar dıyar dolaştık. Oradaki fabrikalarda konserler verdik. Konserlere kuşetli trenle gidiyorduk. Sedat Ediz, Hikmet Şimşek, Gönül Gökdoğan ve ben. Trenlerde filmlerdeki gibi restoran var sanıyordum. Bırakın

restoranı, ne bir lokma yiyecek ne de bir damla içecek vardı. Sedat Ediz'in eşinin hazırladığı dolmaları yiyerek karnımızı doyuruyorduk. Eskiden Saray Sineması vardı. 11 yaşımıdayken orada konser vermiştim. Tabii o dönem orkestra falan yoktu. İlk olarak Filarmoni Orkestrasını Cemal Reşit Rey kurdu. Kimi ararsanız vardı; doktorlar, avukatlardan oluşan amatör bir orkestraydı. Konserler Saray Sineması'ndan Şan Sineması'na nakil oldu. O dönem sinemadaki sigara kokusuna tahammül edemiyordum. Sinema bitecek, sonra aynı mekanda orkestra gelecek ve biz konser vereceğiz... O kadar kötü bir koku var ki anlatamam, bir de tuvaletler rezalet. Çok ıstırap çektik ama geçirdik.

Bu gezilerde başınızdan geçen komik olay var mı?

Rize'de, kemeñçe çalan bir adam, nasıl oluyor da bir kadın keman çalabiliyor diye gelip karşıma dikildi.

- Olmaz mı! Rize'de, kemeñçe çalan bir adam, nasıl oluyor da bir kadın keman çalabiliyor diye gelip karşıma dikildi. Kışkandı. Tepki gösteriyor, benim keman çalmamı kabullenemiyor. Adeta kendisine rakip görüyor ama, kadın olmamdan dolayı da bir türlü içine sindiremiyordu. Herşeye rağmen o günlerde hayat güzeldi ve klasik müzik yeni olmasına rağmen ilgiyle dinleniyordu.

O zamanki Anadolu ve Anadolu insanı nasıldı?

- Çok şekerlerdi. Bir elleriyle leblebi yiyor, diğeriyle de bize çiçek atıyorlardı. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'yla çok mühim bir vazifeyi yerine getiriyordum. Gittiğimiz Anadolu kentlerinde yalnızca konser salonlarında değil, fabrika alanlarında bile konserler veriyorduk. O tarihler orkestralar

çok yaygın değildi. Gençliğimde bir belediye orkestrası vardı. Şimdi öyle değil. Pek çok orkestra var.

İnsanlara yabancı olan bu müziği çalarken, bunlar kim diye tepki göstermediler mi?

- Öncelikle merak ediyorlardı. Birdenbire bir orkestra geliyor, hayatlarında hiç görmedikleri enstrümanlarla müzik yapıyor, farklı bir etkinlik ortaya çıkıyordu. Aslında sadece müziğe değil, diğer sanat dallarına da yabancıydılar. Belki, Kenter Tiyatrosu birkaç yerde oyunlarını sergilemişti hepsi o kadar. Atatürk döneminde halkevleri vardı ve onlar halka etkinlikler düzenliyordu. Sonrasında zaten kapatıldı halkevleri. Benim o zamanki gözlemlerim; halkın merakıyla yenilikleri kabul ettiklerine dairdir. Merak çok önemli bir hadise. Bir kitabı okurken bile merak ederek okuyacaksınız. Bazı şeyleri anlamaya çalışacaksınız ve öğreneceksin. Sonunda sevecek ya da sevmeyeceksin.

**Türk müziği ile ilginiz olma-
dı galiba?**

- Aslında Türk Müziğine ilgin vardı ama annem çalmama asla izin vermedi. Babam çok severdi Türk Müziğini. Büyükbabam Çanakkale'den, Mevlevi müziği dinler ve ney çalardı. Türk müziği adına Şerif Muhittin ve Safiye Ayla ile tanışma şansına eriştim. Safiye Ayla, sesine hayran olduğum bir sanatkârdı. Onun sesine bayılıyordum. Çok duru ve etkileyiciydi.

1958 yılında Ulvi Cemal Erkin Konçertosunu Belçika'da çaldım. Orkestralar dışında kendi konserimi hiçbir yerden yardım almadan yaptım. Bütün herşeyi kendim karşıladım. Sonraki konseri zaten bir önceki karşılıyordu. Müzik farklı bir dil, Çin, Japon müziğinin bile mutlaka insanı etkileyen yönleri vardır. Bu müziğin gücü. Bizim de Bektaşî, Mevlevi müziğimiz oldukça etkileyici. Tangoları, Cazı çok seyerek dinliyorum. **h**

Gerçeküstücüler koyu milliyetçilik ikliminde kozmopolitliği savundular, sömürgecilğe karşı tavır aldılar.

İntihar: Varolan dünyayı olumsuzlamanın bir yolu

HALİL TURHANLI

Gerçeküstücü şair, romancı ve sanat eleştirmeni **Rene Crevel**, Nancy Cunard'ın Siyah Antoloji'si için 1931'de, İspanya'da Salvador Dali ve Gala çiftinin evinde kaldığı dönemde yazdığı **Genelevdeki Siyah Kadın** başlıklı öyküde genelevler ile katedraller, kiliseler arasında bir ortaklık, bir işbirliği bulunduğunu ima ediyor; kiliseyi ve aileyi ataerkil düzenin, beyaz – eril iktidarın temel kurumları olarak gösteriyor ve yumruğunu ikisine aynı anda vuruyordu. Sömürgecinin cinsel nesne olarak gördüğü siyah kadını kucaklıyordu. Fransızca kaleme alınmış metni Cunard, Dublin'e, Samuel Beckett'a göndermiş, Beckett de İngilizceye çevirmişti.

Crevel, 1930'larda yazdığı roman ve yazılarında batı kültüründeki beyaz insanın üstünlüğü düşüncesine karşı siyahı savundu. Cinsiyetçiliğin, sömürgeciliğin, ırkçılığın batı kültürünün ka-

rakteristik özellikleri olduğu savını işledi.

Gerçeküstücüler Nancy Cunard'ın Siyah Antoloji'si için bir de ortak metin yazmayı kabul etmişlerdi. **Ölüm Saçan Hümanizm**

başlıklı bu metnin taslağını Crevel kaleme aldı. Taslak tartışıldı, değişiklikler yapıldıktan sonra Cunard'a teslim edildi. (Büyük ihtimal, çeviriyi yine Beckett yaptı). Ölüm Saçan Hümanizm ile Genelevdeki Siyah Kadın arasında ortak olan sömürgecilik, ırkçılık ve cinsel ayrımcılık

arasındaki bağın vurgulanmasıydı.

Fransa'da, Üçüncü Cumhuriyet döneminde Gobineu'nun ırkçı görüşleri taraftar bulmuştu. Action Française gazetesi çevresinde toplanan radikal sağcılar sömürge-

Genelevler ile kiliseler arasında bir ortaklık, bir işbirliği bulunduğunu ima ediyor.

ciliği doğal hak sayıyor, milliyetçiliği yayıyor, monarşiyi geri getirmeye çalışıyor ve bunun için milisler örgütüyorlardı. Gerçeküstücüler bu koyu milliyetçilik ikliminde kozmopolitliği savundular, sömürgeciliğe karşı kararlılıkla tavır aldılar. 1931'de açılan kolonyal sergiyi **"kolonyal sergiyi gezmeyin"** başlıklı bildirileriyle protesto ettiler, sömürgeciliğin sanki bir marifetmiş gibi sergilenmesine karşı çıktılar. *(Komünist parti bu konuda kararlı davranmamıştı. Sömürgeciliğin kapitalizmin gelişmesine katkıda bulunarak tarihsel olarak ilerici bir rol oynadığını düşünmüş olabilirler mi?)* Crevel, Babil adlı romanında, eğer yamyamlık diye bir şey varsa bunun gerçekte Avrupalılara özgü olduğu temasını işliyor, Batı'nın önyargılarına karşı çıkıyordu.

Rene Crevel, orta sınıf bir ailenin dört çocuğundan biri olarak 1910 yılında Paris'te dünyaya gelmişti. Nota yayımcısı olan babası, Rene Crevel on dört yaşındayken hiçbir not bırakmadan intihar etti. Mutsuz bir çocukluk yaşadı, annesinden hep nefret etti. Annesi Rene ve kardeşlerine karşı duygusuz, soğuk ve hoşgörüsüzdü.

Rene Crevel hukuk ve felsefe eğitimi gördükten sonra Paris'te gazeteciliğe başladı. Gerçeküstücü çevreye katıldı. Gerçeküstücülerin bütün manifesto ve bildirilerinde onun da imzası vardı, hatta bunlardan bazılarını o kaleme almıştı. Sanat eleştirileri yazdı; Paul Klee, Max Ernst ve Dalí'nin eserlerini inceledi.

1920'lerin sonunda tanıştığı, Paris'te yaşayan Amerikalı sanatçı Eugene McCown'ın sevgilisi oldu. Gerçeküstücüler arasında eşcinsel olduğunu ilk açıklayanlardan biriydi Crevel. Komünist Parti'ye katıldıktan sonra da, parti içindeki homofobiye rağmen aynı açıksozlülüğünü sürdürdü.

Gerçeküstücüler arzusunun devrimci potansiyelinin bilincindeydiler. Crevel'in romanları ve öyküleri bu farkındalığı yansıtır. Bedenin politikası, arzusunun felsefesi bağlamında ele alındığında anlaşılabilir.

Gerçeküstücüler için intihar katıksız başkaldırıydı. "Ruh çılgılığı"nı duyurmanın bir yolu.

bilecek metinlerdir bunlar. **"Bedenden ve arzuya dair bir risale"** olan **Zor Ölüm** başlıklı romanında dağda bir eve kapanmış anlatıcı hayatının muhasebesini yaparken bedeni tanımanın, bedeni haza açmanın bireyin özgürleşmesi bakımından zorunlu bir eşik olduğunu vurgular. *(Tüberküloz tedavisi görmüş olan Rene Crevel dağ havası almak için Alpler'de bir sanatoryumda kalmıştı).* Anlatıda arzusunun infilakıyla bedenler paramparça (dis-member) olur, ama hatırlama (remember) yoluyla anlatıcı parçaları yeniden bir araya getirir.

Crevel, Komünist Parti'ye katılan birkaç gerçeküstücüden biriydi. Ne ki, 1935'de gerçeküstücü hareketle parti arasında gerginlik baş gösterdiğinde arada kaldı. Gerçeküstücüler AEAR'dan dışlanmışlardı. Sovyet delegesi Ilya Ehrenburg, aldığı sosyalist devlet terbiyesinin sonucu olarak gerçeküstücülerin

"oğlancı ve ibne güruhu" olduğunu söylemişti. 18 haziran 1935 tarihinde, AEAR (Devrimci Yazarlar ve Sanatçılar Birliği) kongresinin hazırlıkları sürerken Crevel'in intihar ettiği haberi duyuldu. *(Babasının intiharını unutamamıştı. 1952'de kızkardeşi Helene de canına kıyacaktır).*

Crevel ve diğer gerçeküstücüler, Walter Benjamin'i izleyerek söyleyelim, Bakunin'den sonra Avrupa'da ilk kez radikal bir özgürlük anlayışını sahiplenmiş ve savunmuşlardı. Komünist Parti'ye katılmaları hataydı. Radikal özgürlük anlayışlarını parti politikalarının sınırlılığına, kurumlaşmış politikaların sığılına hapsedilmiş oluyorlardı. Parti bürokrasisinin gerici yüzünü sonunda gördüler, fakat ikinci bir hata yaparak bu kez, ellerinde Kronstadt asilerinin kanı olan Troçki ile yakınlaştılar.

Crevel'in komünizm anlayışı, Komünist Parti'nin marksizminden, devletçi komünizminden çok farklıydı. Onunki, marksist örgütlerde yaygın olan homofobinin mağduru bir başka devrimcinin bakışına, Daniel Guérin'in daha sonra dile getireceği özgürlükçü komünizm anlayışına yakındı.

Daniel Guérin 1950'lerin sonlarında marksist çevrelerde yaygın homofobiden dolayı yaşadığı gerilimi bu konuda özgürlükçü bir tavra sahip olan, iki erkek arasındaki aşkı da en az bir kadın ve bir erkek arasındaki aşk kadar doğal bulan anarşistlerin saflarına geçerek çözmüştü. Avrupa işçi sınıfının cinsel özgürlük, cinsel farklılıklara hoşgörü konusunda ki sicilinin hiç de parlak olmadığını, marksistlerin eşcinselliğin küçük burjuva entelektüellere ve sanatçılara özgü bir yozlaşma olduğu düşüncesini işlediklerini ve bu nedenle işçi sınıfı arasında homofobinin yayılmasında sorumlu olduklarını düşünüyordu. Guérin sorunun çözümünde Max Stirner'den yararlanmıştı. Stirner'i **"1968'in müjdecisi"** olarak görüyor, homofobinin köklerini ise bilimsel sosyalizmin temel eserlerinden biri sayılan Engels'in Ai-

lenin, Devletin ve Özel Mülkiyetin Doğuşu'ndaki evrimci görüşlerde buluyordu.

Yukarıda, Üçüncü Cumhuriyet döneminde radikal sağ eğilimlerin yaygınlığından söz etmiştim. Ancak, bu soy eğilimler dönemin ruhunu kısmen yansıtıyordu.

Foucault, Deleuze ve Guattari'nin Anti-Oidipus'una yazdığı ön-sözde, 1920'lerin, 1930'ların Fransa'sında ütopycılığın ve düşseverliğin egemen olduğunu ileri sürmüştü. Gerçeküstücülük bu ütopycacı iklimde doğmuş, önce FKP, ardından troçkizm ile yakınlaşmış,

sonunda Fourier'yi yeniden keşfederek anarşist ve ütopycacı köklerine dönmüşlerdi. Peki ama, bu ütopycaya çağında niye bu intiharlar? Niye bu kendi eliyle hayata son vermeler?

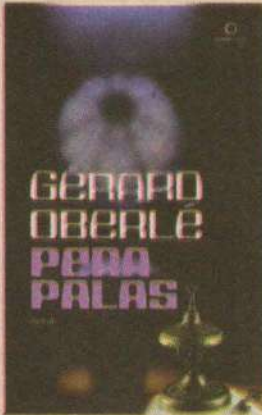

1939 yılında gerçeküstücülerin kendi aralarında yaptıkları ankette, "intihar çözüm mü?" sorusu da yer alıyordu. Crevel bu soruya, "**Uzun ve azimli bir arayışa rağmen hayatın içinde bir çözüm bulamadım. Kendimi toparlayıp bir girişimde daha bulunacak halde değilim. Kesin ve nihai eylem düşüncesi de beni teselli etmiyor**" cevabını vermişti.

Paul Morand, İntihar ve Edebiyat'da (1932) avangard sanatçıların intiharlarının ardında, tıpkı Genç Werther kültüne kapılanlar gibi, estetik bir dürtünün bulunduğunu yazmıştı. Morand'a göre Paris avangardı Werther hastalığına yakalanmıştı.

Gerçeküstücüler için intihar katışıksız başkaldırıydı. "Ruh çılgılığı"nı duyurmanın, sanatı doğrudan ve otantik bir deneyim olarak yaşamanın bir yoluordu. Gerçeküstücü yazar, sanatçı, şiiri ve sanatı yaşayabilmek için hayatı geri çeviriyordu. Varolanı olumsuzluyor, varolan dünyanın gerçekliğine duyduğu tiksintiyi nihai bir eyleme dönüştürüyordu, kesin bir hamle olarak dışavuruyor ve böylelikle aşkın gerçeğe açılıyordu. İntihar bir kaçış değil, bir çıkıştı. Yeni bir hayata, bir başka dünya açılıştı. **H**

Eğlenceli bir polisiye...

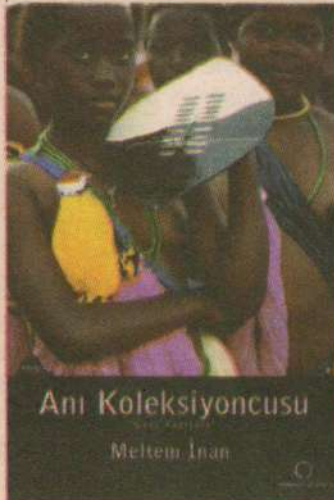

PERA PALAS Gérard Oberlé

Chassignet ve dostları, yaşlı kâhya kadının doğum gününü kutluyordu. Yemek arasında telefon, yas çanı gibi çaldı. Chassignet masaya döndüğünde kutlama bitmişti. Eski bir yara yeniden deşiliyordu. Chassignet birkaç gün sonra İstanbul'a uçarken, tuhaf ve kanlı bir serüvenin içine sürükleneceği bir geziye çıktığını kesinlikle aklına getiremezdi.

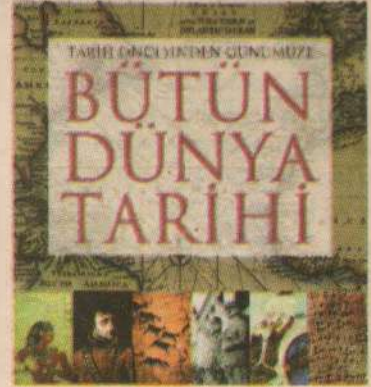
ANI KOLEKSİYONCUSU Meltem İnan

Meksika'dan Malezya'ya, Bolıvy'a'dan Güney Afrika'ya, Peru'dan Hindistan'a dünyanın en uzak noktalarına ayak basarak, birbirinden farklı pek çok ülkeye seyahat eden Haberci Belgeseli'nin acar kızı Meltem İnan, yolculukları sırasında karşılaştığı zorlukları, olayları ve izlenimlerini aktarıyor.

Hoş bir gezi...

Esaslı bir tarih...

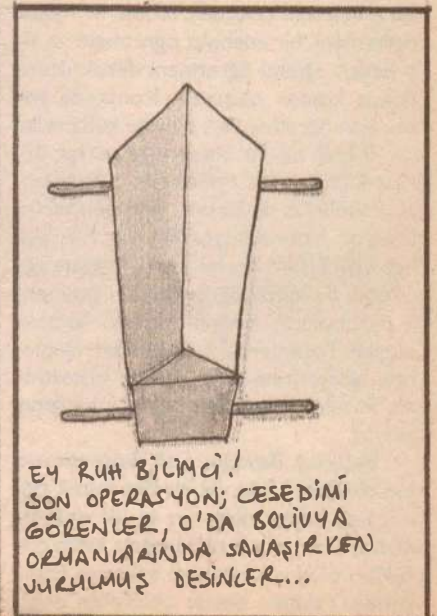
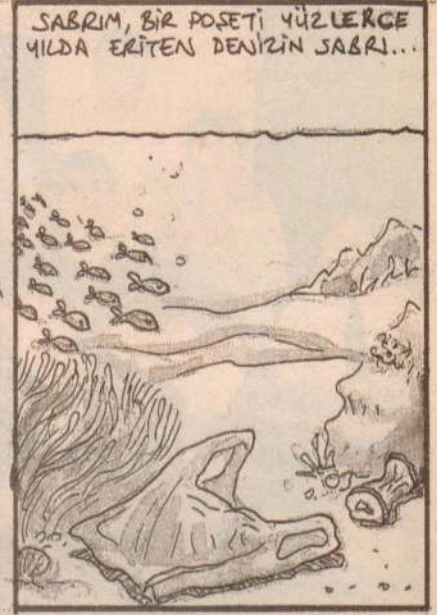
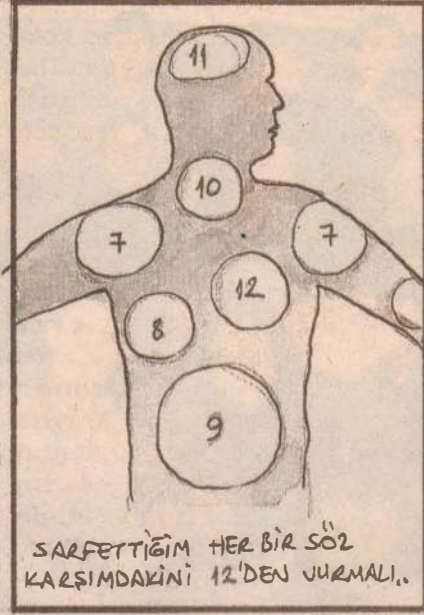
JEAN-CLAUDE BARREAU
GUILLAUME BIGOT

BÜTÜN DÜNYA TARİHİ J-C. Barreau- G. Bigot

Bir uygarlığın en önemli işlevi çocuklarına bir emanet aktarmaktır. Savurma, yadsıma ya da bu mirası verimli kılmaları çocuklara kalmış. Bu kitap, bilim adamlarının kitabı değil, yalnızca insanlık tarihinin bir çeşit özeti olmayı istiyor. Temel ama şaşırtıcı yaklaşımlarla ve densiz sorularla dolu. Okurun, tartışılmaz olayların tartışılabilir yaklaşımlarını bulabileceği gerçek bir öykü ve mesleği tarihçi olanlar dışında herkes için.

DHARMA

www.dharma.com.tr
rahat alışveriş

Bu yıl 23 Nisan kutlamalarında Ali Sami Yen Stadı büyük çoğunluğu yetenekli Roman çocuklarından oluşan müthiş bir orkestrayı ağırlayacak. Minik parmaklar darbukanın derisi, kanunun, kemanın, bağlamanın, gitarın telleri üzerinde dans edecek. Dergiyi hazırladığımız sırada, müziğe gönül vermiş Hilal Beyazıt Doğanay ve Güliz Yılmaz Nalcı isimli iki müzik öğretmenin yönetiminde provaları süren orkestrayı ziyaret ettik ve onlara bir de isim verdik:

23 Nisan Çalgıcıları

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlamalarını İstanbul'da her yıl İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı İl Teknik Kutlama Komitesi düzenliyor. Bu komitenin çekirdek takımı, iki müzik öğretmeni, bir edebiyat öğretmeni ve altı beden eğitimi öğretmeni olmak üzere dokuz kişiden oluşuyor. Komitede görev alan öğretmenler, bu yılki kutlamalar için İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne 'bir orkestra oluşturma' önerisinde bulunuyorlar. Müdürlük de bu öneriyi uygulanabilir buluyor. Koordinasyondan sorumlu Şişli İlçe Millî Eğitim de, bu öneriyi hayata geçirecek iki müzik öğretmene, yetenekli öğrencilerin listesini vererek destek oluyor. Törenlerde, halk oyunları ekibinin gösterisine eşlik edecek orkestranın kuruluş çalışmaları böylece başlamış oluyor.

Beşiktaş, Beyoğlu, Şişli ilköğretim ve lise okulları kazan, iki idealist müzik öğretmeni kepçe olup, en az bir enstrümana hakim ve müzik kulağına sahip çocukları okul dolaşıp aramaya başlıyorlar. Yalnızca devlet okullarına değil,

birkaç özel okula da uğruyorlar. Ne hikmetse, bazı özel okulların müzik öğretmenleri "Bizim böyle çalışmalara katılacak öğrencimiz yok!" diyerek öğrenci önerisinde bulunmuyor. Devlet okullarında görüşülen öğrenciler ise, 'Hocam şu okulda da şu müzisyen arkadaşımız var' tarzındaki yönlendirmelerle ekibin bugünkü kadrosuna ulaşmasında yardımcı oluyorlar.

Bu çalışmanın sonucunda, hepsi birbirinden yetenekli yirmi sekiz öğrenci bir araya geliyor ve provalara başlıyorlar. Beyoğlu'ndaki Taksim Ticaret Lisesi müdürü de konferans salonunu onlara açarak provalara katkıda bulunuyor.

Başlangıçta öğrenci velileri, çocukların derslerinin aksayacağı şeklindeki kaygılarını dile getiriyor. Bunun yanı sıra, bilhassa Roman çocuklar provalara katılmayı istemiyor. Çünkü birçoğu ünlü sanatçıların arkasında çalarak ailelerini geçindiriyor. Bu yüzden, onlar için esnek prova saatleri oluşturuluyor.

Yaklaşık dört ay süren çalışmalara Beyoğlu civarında yaşayan öğrenciler

yürüyerek gidip gelebiliyor olsalar da, Kuştepe ve Şişli'de yaşayan öğrenciler için Şişli Belediyesi tarafından bir servis aracı sağlanıyor.

Orkestranın çalacağı parçaları da öğrencilerin çaldığı enstrümanlar belirliyor. İki öğretmen, özellikle darbuka çalan öğrencilerin çokluğunu görünce ritm ağırlıklı parçalar çalışmaya başlıyor.

Başlarda, çocuklarla iletişimde disiplin eksikliğinden kaynaklanan bazı zorluklar yaşıyor; ancak öğretmenler onlardaki kabiliyeti gördükçe hayranlıkları artıyor ve ortak bir dil bulmakta gecikmiyor. Orkestranın ilk günlerinde provalara gelip, on dakika sonra grup hâlinde sınıfı terk eden öğrenciler zamanla, öğretmenleri ile nasıl diyalog kurulacağını, orkestra düzeninde nasıl durulması gerektiğini öğreniyorlar.

Nihayet, yirmi sekiz öğrencinin şenlik havasında gerçekleştirdikleri provalardan birine hayvan ekibi katılıyor. Canla başla enstrümanlarına sarılmış bu öğrencileri ve iki idealist öğretmeni ayakta alkışlıyor.

Mert Elmas

“Şöhret olduğum zaman o kadar çok hava basmam!”

9 yaşındayım. İlkokul 3'e gidiyorum. Derslerim iyi sayılır ama o kadar da iyi değil, yani orta sayılır. Zayıfım yok. En sevdiğim ders matematik. 5 yaşından beri darbuka çalıyorum. Babam öğretti bana. O çok iyi biliyor, zaten Özcan Deniz'in arkasında çalıyor. Cüneyt Tek'i gördüm, hani şeyi söylüyor ya; “Gidersen Bugün Bu Evden...” İşte onu gördüm. Özcan Deniz'i, Güllü'yü gördüm. Güllü'nün programına çıktım ve çaldım orda. Büyüyünce şöhret olmak istiyorum. Ama bunun için çok çalışmak gerekiyor. Mısırlı Ahmet gibi olmak istiyorum. Bir tane ablam var. O da Abdurrahman Köksaloğlu Korosu'nda çalıyor. Almanya'ya gidecekler konser için. Şöhret olduğum zaman, o kadar çok hava basmam. Millet beni tebrik edince ben de mutluluk yaşarım. Param olursa araba alırım, ev alırım. Kurtuluş'ta kirada oturuyoruz. Babam o kadar iyi kazanmıyor, Özcan Deniz bir şarkı okuyunca 150 milyon falan kazanıyor. Hüviyet Bekir İlköğretim Okulu'nda okuyorum. Beni buraya bizim müdür getiriyor. Şaziye Köker, en sevdiğim öğretmenim. Orkestrayı çok seviyorum çünkü Hüsnü'nün(Şenlendirici) programına çıkacakmışız, bir de Ali Sami Yen'e çıkacağız. Bütün insanlar bizi izleyecek, o yüzden mutluyum. Daha önceden Adapazarı'nda konser verdik, bu hafta sonu da Sabancı Üniversitesi'ne gideceğiz.

Zeynep Tüfekçi

“Orkestradaki tek kız olmayı başlarda çok yadırgadım!”

Orkestradaki tek kız öğrenci benim. 17 yaşındayım. Lise son sınıftayım. Uluslararası İlişkiler'de okumak istiyorum. Müzik aslında ikinci planda. Yani ona yönelik bir eğitim düşünmüyorum. Orta birde çalmaya başladım, sonra uzun bir süre ara verdim, bu yıl tekrar başladım. Bizim evde klasik müzik çok dinlenir. Trabzonluyuz. Fatih'te yaşıyorum. Beyoğlu Fındıklı Lisesi'nde okuyorum. Lise 2'ye kadar bütün hayallerim müziğe yönelikti. Şarkıcı olmak istiyordum. Çevredeki koşulları gördükçe, yani hayat koşullarını gördükçe müziğin zor olacağını düşünmeye başladım.

Kemanı çok severek çalıyorum. Şarkı söylemeye nasıl başladım hatırlamıyorum. Orkestranın hem solisti hem de kemancılarındayım. Okul konserlerinde söylüyorum. Ailem, geleceğim konusunda kararı bana bıraktı. “Ne yapmak istiyorsan onu yap” diyorlar. Bu orkestrayı çok seviyorum. Her Çarşamba güle oynaya geliyorum çalışmalara. Ortamımız çok eğlenceli. Katı boyutlarda bir disiplin yok ama herkes işini çok iyi yapıyor. Orkestradaki tek kız olmayı başlarda çok yadırgadım. Ne işim var burada diye düşündüm. Ama sonra ortamı gördükçe rahatladım. Daha önce de konserlere çıktım ama hâlâ çok heyecanlanıyorum Ali Sami Yen'deki gösteri için. Ya yanlış bir şey yaparsam diye korkuyorum.

Mehmet Özkurt

“Komşu abiye gide gele beni de bir heves sardı!”

11,5 yaşındayım. Orta l'e gidiyorum. Bir senedir kanun çalıyorum. Çalmadan önce tam 6 ay ıskala yaptım. Mesela koda nasıl çalışırsın, aynen öyle. Şarkı çalmadım. Sadece seri çalıştım. Çok sevdiğim, komşu bir abim vardı. Hep onun yanına gidiyordum. Gide gele beni de bir heves sardı. Abim de orkestrada çalıyor, darbukaların başı olarak. Kanunumu o taşıyor zaten. Kuştepe'de oturuyoruz. Balıkesir Gönenli'yiz. Bütün ailem müzisyen. Babam keman, amcam klarnet, büyük abim de kanun çalıyor. Babam orkestradaki kemancıların başıyla stüdyolara gider. Ama hangi ünlülere çalıyor bilmiyorum. Kanun çaldığım için çok memnunum. Kanun çalmak zor değil. Zaten 7 tane ses var, ince var, kalın var. Babam kemancı, nota bildiği için sesleri öğrenmemde bana yardımcı oldu. Büyüyünce bu mesleği yapacağım ama üniversite okumayı da düşünüyorum. Bu kanunu bana babam aldı. Hayatımda en çok konservatuvara gitmek istiyorum. Büyüyünce Ahmet Meter, Aytaç Doğan gibi olmak istiyorum, bir de Alişan'ın arkasında çalmak... Orkestrayı grup hâlinde çalıştığımız için seviyorum.

Aydın Kılıç

“Bağlamayı elime alır almaz birkaç türküyü hemen çıkardım!”

16 yaşındayım. Şişli Endüstri Meslek Lisesi'nde okuyorum. Erzinanlı'yım. Örnektepe'de oturuyoruz, üç yıldır Arif Sağ'ın bağlama kursuna gidiyorum. Ailece türkü dinlemeyi çok seviyoruz. Bir yaz tatilinde İzmir'e gittik. Orada elime bir bağlama geçti, elime alır almaz birkaç türküyü hemen çıkardım. Anneme bağlama kursuna gitmek istediğimi söyledim. Babam köyde zurna ve mey çalarmış, sanırım yeteneğim ondan geliyor. Kursta ilk günden sonra çalmaya başladım. Hedefim, bir gün stüdyoya girip kaset çıkarmak. Konservatuvara gitmeyi çok istiyorum. İyi bir müzisyen olmak için çok çalışmak gerek, insanın içinde mutlaka yetenek olmalı.

Savaş Kemancı

“Bir de grubumuz var: Dolapdere Bilkent!”

Şu an 16 yaşındayım. Tüm sülale keman çalıyor. Dedemlerden kalma bu soyad. Biz Çanakaleli'yiz. Amcam; Baki Kemancı, keman çalmayı ondan öğrendim ve yedi yaşından beri çalıyorum. Şu an lise birinci sınıftayım. Amcamın çocukları bu okuldaydı ve onlar sayesinde bu çalışmadan haberdar oldum. Ömer Hayyam'da yaşıyorum. Büyüyünce iyi bir kemancı olmak istiyorum. Bu konuda çok iddialıyım. İbrahim Tatlıses, Sibel Can gibi bütün ünlü sanatçıların arkasında çalmak istiyorum. Sesim de güzeldir. Orkestrada hem keman çalıp hem de şarkı söyleyeceğim. Beş aydır çalışıyoruz. Cumartesileri Pera Güzel Sanatlar kursuna gidiyorum. Stüdyolarda kayıtlara giriyorum. En son Seferad grubuyla çalıştım. Bu sene İstanbul Teknik Üniversitesi Konservatuvar sınavlarına gireceğim. Ali Sami Yen'de konsere çıkacağımız için çok heyecanlanmıyorum. Çünkü daha önce Nez, Hayko, Mercan Dede konserlerinde ve Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde keman çaldım. Konserleri, arkadaşım klarnetçi Aykut ayarlıyor. Mercan Dede bizzat arıyor. Bizim grubumuz da var. Belki adını duymuşsunuzdur Dolapdere Bilkent.

Keman çalmasaydım, futbolcu olmak isterdim. Çok seviyorum futbolu. Galatasaraylıyım. Derslerim iyi sayılır. İki tane bozuk dersim var.

Ferdi Dirikan

“İleride Orhan Gencebay gibi olmak istiyorum!”

15 yaşındayım. Lise 1'e gidiyorum. Adanalı'yız ama İstanbul doğumluyum. Kuledibi'nde oturuyoruz, dokuz yaşından beri bağlama çalıyorum. Amcam öğretti, kendisi de hâpiste öğrenmiş, evde de sürekli çalışıyordu zaten. Ben sokaklarda çok dolaşıyordum, babaannem de 'bu çocuk sokaklarda ziyan olmasın, ben bunu bağlama kursuna götürüyüm' demiş. Öyle başladım işte. Hâlâ devam ediyorum kursa, yaşıma göre kendimi iyi buluyorum. Tek hedefim iyi bir müzisyen olmak. Annemle babam boşandılar, annem tekrar evlendi, iki kardeşim daha oldu böylece. İleride Orhan Gencebay gibi olmak istiyorum. Hocalarım sesimin güzel olduğunu söylüyor. Genelde türkü ve arabesk söylüyorum. Orkestra çalışmasından, arkadaşlarımın sayesinde haberim oldu, geldim kabul ettiler. Çok memnunum bu çalışmadan, ilk defa büyük bir kalabalık karşısında çalacağım ama heyecan problemim yok.

Tevfik Kurşunoğlu

“Göksel Baktagir gibi çalmayı çok isterdim!”

15 yaşındayım, Lise 1'e gidiyorum. Kanun çalmaya beş sene önce başladım. Tüm ailem müzisyen, kanunu ben seçtim. Abim keman, babam ritm çalıyor. Nerde iş olursa gidiyorum. Genelde abim ayarlıyor ekstraları. Konservatuvara gitmek istiyorum. Göksel Baktagir gibi çalmayı çok isterdim. Genelde okuldan eve gidince çalışıyorum kanunu. Orkestra ile çalmayı çok seviyorum, hocalarımız da çok iyiler.

Salih Kemancı

“Bu benim ilk orkestra şefliğim!”

18 yaşındayım. Savaş'la amca çocuğuyuz. Lise 2'ye gidiyorum. Orkestranın şefiyim. Beş yaşından beri keman çalıyorum. Bu orkestrada arkadaşlarımızla iyi bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Günde en az yedi sekiz saat çalışıyorum. Sazım, okuldan daha önce geliyor, bu yüzden derslerim biraz kötü. Orkestramızla güzel şeyler çıkartmaya çalışıyoruz, ama bazı arkadaşlarımız sözümüzü dinlese daha iyi olacak, tek sıkıntımız bu. Amacım; Baki Kemancı gibi olabilmek, kendisi amcam olur. Şu an Ebru Gündeş, Hüner Coşkun, Mustafa Uğur'un arkasında çalışıyorum. Eğer bu meslekte dünya çapında biri olmak istiyorsan, çok çalışman lazım. Keman çalmasaydım, hiçbir şey yapamaz olurdum, öldürdüm, elim kolum o benim. Bu çalışma, benim ilk orkestra şefliğim.

Uğur Lekesizgöz

“Hüsnü Şenlendirici en büyük idolüm!”

16 yaşındayım. Lise 2'ye gidiyorum. Orkestrada saksofon çalıyorum ama gerçek enstrümanım klarnet. Çalmaya başlayalı bir ay oldu. Zevk olsun diye başladım. Klarnetle aynı yapıda ama farklar var tabii. Hâlâ klarnet gibi çalışıyorum ama merak var ben de, ilerleteceğim çalmayı. Babam ve büyük abim klarnet, diğer abim darbuka çalıyor benim. Büyük abim solistlerle çalışıyor. Ben de konserlere gidiyorum. Taksim'de oturuyoruz. İlerde klarnet sanatçılarıyla konserler vermek istiyorum. Hüsnü Şenlendirici en büyük idolüm. Orkestradaki pek çok arkadaş, öncesinden tanıyordum, birbirimizden ayrılmıyoruz. Üniversiteye gitmek istiyorum.

Yontma Zevk Devri

ed a
oral

İsmail Gökhan
2004

Yarebbim sanki kaderini yazarken bi tarih atlaması olmuş da 10-15 sene erken doğmuştu...

İnsanı gerileten o berbat 80'li yıllarda geçti gençliği.. ne işi vardı burda..

Sanki olması gereken yerde değildi, hiç o insanlar ona yakın olma-dılar.

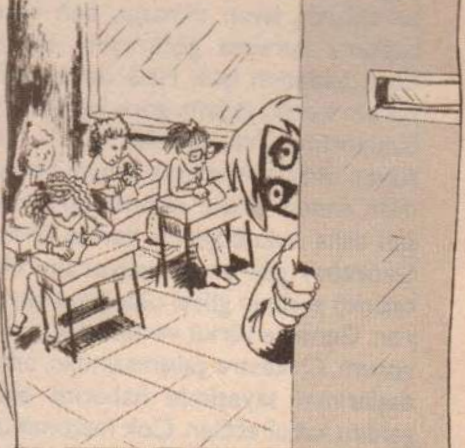
okuldaki tipler hiç de ilginç değildi.. Hepsi sıradan ve tekdüze. Yaştları Ersan Erdura kasetleri alırken o mençistir sound dinliyordu..

Ah bi 10 sene sonra doğsaydı..

uyum sağlayamadı kendi Nesline yaştları hep çok yaşlıymış gibi geldi ona

Birlikte zaman geçirdiği insanlar hep kendinden gençlerdi.

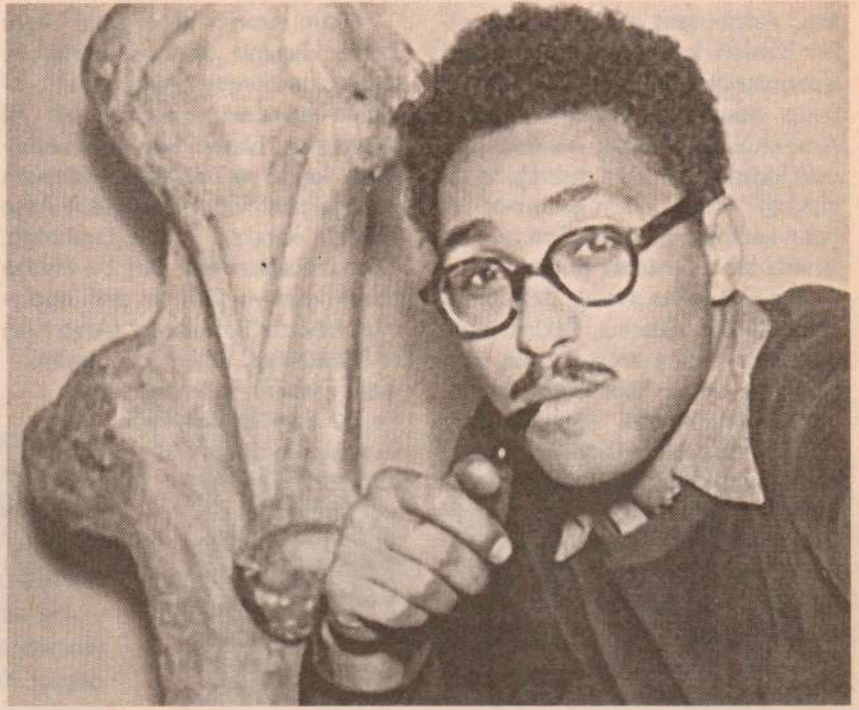
Bu arada biyolojik saati öyle bi işliyordu ki vücut önde, kafa arkada.. tik taktik..

Yıllar sonra sınıf arkadaşları.. o zaman gördü ki bu ipsiz sapsız haliyle aslında o kendi kuşağının 10-15 yıl gerisinde kalmıştı - hayat yarışında - o hiç büyümemişti.

Bu çok acıklı
bir hikaye, bir
baba-oğul hikayesi.
Geçen sayıda
Kuzgun Acar'ın
annesi Habeş güzel
Ayşe Zehra
Hanım'dan
bahsetmiştik.
Bu defa Kuzgun'un
babası Nazmi Acar
çıkıyor sahneye.

İşte Kuzgun o gün yüreğinden vurulmuştu

ÜMİT BAYAZOĞLU

Kuzgun Acar'ın babası Abdüssamet Nazamettin ya da kullandığı adıyla Nazmi Bey, kadı babasının mesleği gereği Anadolu'da epey dolaştıktan sonra kapağı Üsküdar'da Kısıklı'ya atmış bir ailenin dört çocuğundan biriydi. İki erkek, bir kız kardeşi vardı. Abdülkahir Ahmet Togo Savrunluoğlu, Fahri Savrun (Baytar) ve Azize Sungur. Öz kardeş olmalarına karşın soyadları farklıydı. Ailenin bir kısmı baba memleketi olan Savrun'a izafeten "Savrunluoğlu", "Savrun" soyadını alırken, Nazmi Bey kendisine takılan "Acar" lakabını soyadı olarak benimsemişti. Çocuklarına koyduğu isimlere bakılınca kadı babanın oldukça esprili bir insan olduğu anlaşılıyor; "Abussamet Nazamettin" (dine düzen veren, kimseye ve hiçbir şeye ihtiyacı ol-

**Kuzgun'un
amcası onu
ticarete
yönlendirmeye
çalışmış ama
beyhude yere
kürek çektiğini
anlamakta da
gecikmemiş.**

mayan Allahın kulu), "Abdülkahir Ahmet Togo" (kahredici Allahın kulu Ahmet Togo) gibi. Ayrıca 1905 Rus-Japon savaşını çok yakından izleyen ve Japonları tutan kadı baba, Rus donanmasını yenen Japon komutan Togo'nun adını oğluna vermiş.

Kuzgun'un amcası Abdülkahir Togo (1905-1966), diğer isimlerini değil Togo adını benimsemiş. Hukuk mezunu İktisat ve Ticaret Mektebinde öğretmen. Kuzgun'u ticarete yönlendirmeye çalışmış ama beyhude yere kürek çektiğini anlamakta da gecikmemiş. Kuzgun bu amcasını çok sevmiş. 1898'de doğan asıl kahramanımız Nazmi Acar, ancak liseyi bitirebilmiş (ki, o zaman lise bitirmek, üniversite bitirmek gibi bir şey). Eski Türkçe haliyle biliyor. Eski edebiyatı ve şairlerini de.

İstanbul'da politika, sanatçı, gazeteci çevrelerinde tanınmış popüler bir kişi. Gazeteci Burhan Felek, Nazmi Acar'ı bir yazısında şöyle tanıtıyor: "Türk Ocağı ve Türk Gücü devrinin unutulmaz simalarından sporcu geçinen, hatta bir ara güreş yapmış olan Nazmi Acar adıyla maruf bir dostum vardı. Tarih hocası Emin Ali Beyin pek yakın dostu, Hamdullah Suphi Beyin müridlerinden, hoşsohbet, renkli, son derece heccav (yani fena halde adam çekiştiren) fakat emsalsiz derecede esprili bir çocuktü. O zaman eski medrese ulemalarını taklitteki mahareti, sonradan tarih piyesleri oynarken aktör Hazım merhuma model olmuştur sanırım. Nazmi Acar kısa boylu, tıknazca, sarışın, cüsseli biriydi. Günün birinde kimsenin yapmadığı bir şey yaptı ve bantelinden sakal bıraktı."

Sürekli bir geliri yoktu. Bazen çok parası olur fakat hemen harcarmış. Sorumluluk almaktan pek hoşlanmazmış. Kahvehane, lokanta, meyhane işletmeciliği gibi işler yap-

miş. Ancak esas olarak, tanıdığı etkili isimleri kullanarak bazı Musevi işadamlarının devletle olan işlerini takip edermiş. Nitekim Kuzgun Acar'ın Güzel Sanatlar Akademisi'ndeki kayıtlarında baba mesleği "iş takipçiliği" olarak yazılmış. Ayrıca bir basın kartı ele geçirmiş. Son zamanlarında bir de matbaa çalıştırmış.

Bir ara define avcılığı da yapmış. Hapse girme pahasına, Tekirdağ dolaylarında define aramış, ama beyhude. Bir ara da "fabrikatör" olmuş, "ne fabrikatörü mü? "Ayakkabı Bağcığı Fabrikatörü!" Girdiği her işte sonuç aynıymış: İflas! Hatta bir seferinde dolandırıldı da. Bir hayli incelemenden sonra büyük ümitlerle bir potin bağı imalathanesi açmaya ve burada Kuzgun'u çalıştırmaya karar verir. Kardeşi Baytar Fahri Bey de projeyi beğenmiş, sermaye vermiş. Musevi bir ailenin yardımıyla makineler bularak Yeşildirek'te imalathane açılmış. Zavallı Kuzgun bu işe hiç ısınmamış. Birkaç ay sonra da zaten iş fiyaskoyla kapanmış.

Nazmi Bey, Ayşe Zehra Hanımdan ayrıldıktan sonra, Laleli'de Harikzedegan (yangınzede) Apartmanlarında (şimdi galiba otel) komşusu olan başka bir kadınla evleniyor. Ondan da Pıtırık adını koyduğu bir kız babası olmuş. Ancak Kuzgun'un ne cici kardeşiyle, ne de cici annesiyle bir ilişkisi olmuyor. Analığı çok cerbezeli biriymiş, Kuzgun'u, tabii ki "gayri meşru" diye dışlamış, babasının evine ayak bastırmamış. O sıralar (ve şimdi bile) gayri meşru bir çocuğa sahip çıkmak kolay değil tabii!

Nazmi Acar'ın "zenci güzeli" Ayşe Zehra Hanımla olan beraberliği ve Kuzgun'un dünyaya gelişi o devir İstanbul entelleri arasında çok ilgi uyandırmış. Nazmi Bey, Şehzadebaşı'nda kahve ve meyhane işletirken yanında çalıştırdığı Habeş güzeli Ayşe Zehra'yı kandırıp hamile bırakmıştı. Yakın ahabplarından biri bu ilişkiye ebcet hesabıyla şiirli bir tarih düşürmüş: Beyitte "Bintülairep" (Arap Kızı) ve "Bintülinep" (üzüm kızı) deyimlerini ustalıklı kullanmışmış. Ve bu ilişkiden "kapkara ve şişşirin bir oğlancık" doğuyor. "Esafile Şarka" (Doğunun sefillerine) yeni bir konu çıkmıştı: Nazmi Acar'ın çocuğuna isim bulmak! Mesele ünlü tarihçi Mükrimin Halil Yınanç kütüphanesindeki lügatleri, kamusları taramaya başlamış. Heybetli, tumturaklı, duyulmamış isimler aramış. "Fillerin en büyüğü", "aslanların en korkuncu" gibi garip isimler bulmuş. Ama Nazmi Acar bunlara iltifat etmez, oğluna Çetin adını koyar. Ayşe Zehra da bu ismi benimsemez ve oğlunu Kuzgun diye çağırır.

Halbuki bu ad koyma hikayesi tam tersine gelişmişti. Kuzgun adını oğluna Nazmi Acar koymuştu. Muhtemelen bir içki masasında. Çetin diyense annesiydi. Bu yorum doğrudan Kuzgun Acar'a ait: Babası bir "zenciden çocuk peylemeyi"

içine sindiremiyor ve bu yüzden çocuğuna sahip çıkamıyor (Nitekim Kuzgun'un nüfusa kaydı ilkokula başlarken mecburen olmuş). Yoksa oğluna biraz alay, biraz aşağılama içeren Kuzgun adını koymazdı. Eşlendiğinde altından bir çeşit gizli ırkçılık çıkan bu mânidar hikayeden çıkan kıssa şu ki, Nazmi Acar yediği haltların sorumluluğunu üstlenemeyecek birisidir.

Kuzgun Acar'ın ilk adı olan "Abdulâhet", nüfus kaydı işlemleri sırasında babası Nazmi Acar tarafından konmuştu.

Nazmi Bey, bu Arapça ve o sıralarda bile pek rastlanmayan isimle, bir anlamda kendine ve kardeşine "Abdüs-samet", "Abdülkahir" gibi ön adlar koyan babasının geleneğini sürdürmüştü. "Âhet" sözcüğü "afet, büyük bela" anlamındadır. Öte yandan yine bilindiği gibi "kuzgun" siyah

renkli bir karga cinsinin adıdır. Osmanlı Türkçesinde simsiyah anlamına gelen "kuzguni" deyişi, Afrika kökenli siyah ırktan insanları tanımlamak için, "zenci" sözcüğü karşılığı olarak kullanılırdı. Kuzgun sözcüğü, halk arasında yaygın olarak kullanılan "Kuzguna yavrusu şahin görünürmüş", "Kuzgun yavrusuna bakmış, ah benim ak evladım demiş" gibi deyişlerle, bir anlamda, çirkinlikle özdeşleştirilmiştir. Bu nedenle "Abdulâhet Kuzgun" adı mecazi olarak "Büyük belalar veren Allah'ın çirkin kulu" şeklinde de anlaşılabilir.

Kuzgun Acar, "Abdulâhet" ve "Çetin" adlarını benimsemedi, ne amaçla konmuş olursa olsun Kuzgun'u benimsedi ve bu adla tanındı.

Kuzgun Acar'ın annesi Ayşe Zehra

Kuzgun Acar'ın babası Nazmi Acar

lir. Kuzgun Acar, "Abdulâhet" ve "Çetin" adlarını benimsemedi, ne amaçla konmuş olursa olsun Kuzgun'u benimsedi ve bu adla tanındı. Nazmi Bey, söylendiği gibi "Kuzgun" adını onu küçümsemek" veya "dışlamak" için seçmiş olsa da, bilmeden oğluna çok orijinal bir isim armağan etmişti.

Nazmi Bey Kuzgun'u kabullenmekte zorlanmıştı demiştik. Ama bir diğer tuhaf isimli amcası Togo Kuzgun'a abisinin yerine babalık yapmış. Kuzgun da zaten Togo amcasını babasından daha çok sevmiş. Can Yücel, Kuzgun Acar'la ilk karşılaşmasını şöyle anlatır: "Yıl 1945. Fenerbahçe'de şimdi (rahmetli Çelik Gülersoy'un eseri olan) Turing Kahvesi olan yerde bir gençlik kampı kurulmuştu. Ben de oradaydım. Yahya Kemal'i çağırmışlar. Çadırlar vardı, bir de lokanta çadırı vardı. Orada toplandık. Yahya Kemal esti savurdu, şiirler okudu. Fenerbahçe'nin tarihini anlattı. Toplantı pek keyifli sürerken birden bire rüzgar patladı. Allah muhafaza. Ellerimizle örtülerini tutuyoruz. Yoksa tabak çanak uçacak. O ara Nazmi Acar ardında bir Arap oğlanla çıkageldi. Kuzgun. Ben 19 yaşındayım. Kuzgun da 16-17 yaşlarında olmalı. Nazmi Acar'ın bir teknesi vardı. Fırtına çıkınca Fenerbahçe'ye sığınmış. Nazmi Bey Ankara'da iş takipçiliği yapar. Cazgır bir adam. Kuzgun'u takdim etti. 'Bu' dedi, 'bizim oğlan Kuzgun'. Nazmi Bey çöktü masaya rakılar geldi. Yemedi içmedi Yahya Kemal'e bastırdı.

'Büyük şair, biz yapa yapa bu Kuzgun'u, bu Arap çocuğunu yapabildik. Sen yapsan kim bilir ne güzel çocuk olurdu'. Yahya Kemal hiç evlenmemiş, çocuğu yok. Koca adam böyle masanın altına büzüldü. Utandı. Nazmi Bey hâlâ bastırıyor. Sonunda Yahya Kemal Bey, 'kalkıyorum' dedi, rüzgara, fırtınaya aldırmandan gitti. Kuzgun bütün bu olaylar sırasında sessizce babasını izliyordu. Onu böyle tanıdım."

Kuzgun'un Akademiden arkadaşı Fikret Otyam da Nazmi Acar'ı tanımış: "Çağaloğlu'ndan iniyorduk. Hacı (Kuzgun) zıncı diye durdu, ben de. Karşımızda kısa boylu, çok güzel

ama çok güzel giyimli, keçi sakallı ve saçları bir hayli ak bir bey vardı. Kuzgun 'merhaba efendim' dedi, beriki yanıtladı, 'Merhaba, nasılsın?'. 'İyi efendim.' Laf bitmişti. Kuzgun 'Vapura yetişeceğiz, hoşça kalın' dedi, acı bir tebessümle. Ayrıldık, 'Kim lan bu?', 'Babam! Babam için son İstanbul efendisi derler'. O yoluna biz yolumuza devam ettik."

Kuzgun, çocukluğunda ve gençliğinde babasının sevgisini kazanmak için çok uğraştı. Onun zaman zaman bulduğu işlerde, örneğin Akademide öğrenciyken babasının açtığı ayakkabı bağı imalathanesinde, iş sevmese de çalışmış. Rahmetli Mengü Ertel (Baba Zula'dan Murat'ın babası, dünyaca meşhur grafik sanatçısı) bu dönemle ilgili olarak, "Baba güya Kuzgun için açmıştı ama o her zamanki gibi yine parasızdı" demişti. Fikret Otyam da Kuzgun'dan babasının kendisine hiç para vermediğini iştmiş. Bizimki hep leblebi yiyerek karnını doyurmuş. Nazmi Bey bir kere de oğluna bir heykel işi bulmuş. Fakat Kuzgun bu ilk profesyonel işinde ne babasını, ne de müşteriyi memnun edebilmiş. Güzel Sanatlarda okuduğu yıllar Nazmi Acar oğluna tanıdığı zengin bir Musevinin annesinin büstünü yaptırmak istemiş. Böylece güya Kuzgun'un eline epey para geçecek. Kuzgun hevesle işe girişmiş. Tabii o fotoğraf gerçekliğiyle çalışmadığı için ortaya çıkan işi kimse madamaya benzetememiş. Babası "ulan benzetene" diye kükredikçe zavallı Kuzgun, "baba ben böyle görüyorum" dermiş. Sonunda iş yatmış.

Kuzgun yıllar sonra Cihat Burak'la katıldığı bir televizyon programında babasıyla ilgili şunları söylemiş: "İlginçti aslında yaşamımız. Babam çok olanaklıydı, ama tavırlarıyla bize karşı. Ben üç yaşındayken anemle ayrılmışlar. Ben bir işçi ananın çocuğu olarak büyüdüm. Zaten hep otomobil altı yıkadım. Mensucatla çalıştım. Belki de hâlâ süregelen hırçınlığım ondan doğuyor."

Geçelim. Nazmi Bey günde beş paket Sipahi Ocağı sigarası alır, bir

Kuzgun Acar annesi Ayşe Zehra ile

teneke kutuya boşaltır, birinden ötekini yakarak tüttürmüş. Bir vakit gelmiş, artık sigaradan keyif alamaz olmuş. Gittiği doktor kanserden şüphelendiğini söyleyince Nazmi Acar soluğu Londra'da almış. Yıl o zaman 1956. Yüz doların zor bulunduğu günler. Evet, burada şüphe zail olmuş, adama kanser teşhisi konulmuş. İngilizler, Nazmi Acar'ın tabiriyle "gırtlaklarını kökünden kesip çöp tenekesine atmışlar." Hani bilirsiniz "ölüm iyiliği" diye bir şey vardır: Hasta bir dirilir gibi olur da sonra pat diye gidiverir ya, aynısı Nazmi Acar için de gerçek olmuş. Londra'dan dönüşünde Nazmi Bey yine tam gaz eğlence âlemine geri dönüyor. Hem de sigarasını fosur fosur tellendirerek, mesela, burnunu tıkayıp, gırtlaklarına açılan delikten dumanı çıkartarak, yaptığı marşandiz taklidiyle herkesi gülmekten kırıp geçirirmiş.

Yukarılarda bir yerde Kuzgun'la babasının bir gün tekne gezintisi sırasında fırtınaya yakalandıklarından, sonra da can havliyle Fenerbahçe'ye sığındıklarından söz etmiştik. Evet Nazmi Acar'ın bir teknesi vardı. Buna baba-oğul "Ördek" adını vermişti. Bu tekneyi ve onu babasıyla buluşturan bu deniz gezintilerini Kuzgun çok seviyormuş. Gözünde babasının simgesiymiş bu Ördek. Nazmi Bey zaman zaman ve bir lütuf gibi Kuzgun'u da yanına alarak bununla gezdirmiş. Nazmi Acar, oğlunun bu tekneye olan aşırı tutkusunu bilmesine rağmen günün birinde onu bir arkadaşının oğluna hediye etmiş. İşte Kuzgun o gün yüreğinden vurulmuştu. ■

Not: Bu yazı Murat Ural'ın hazırladığı "Kuzgun Acar" albümünden yararlanılarak hazırlandı.

**“Katalog mu, sergi mi?”
derlerse, katalogu tercih edin.
Zira, “sergi fâni,
katalog ölümsüzdür”.**

hayvan gözü
● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
MEHMET GÜLERÜZ

Kataloglanmayı bilme sanatı üzerine...

Büyüklerimden öğrenemedik-
lerimi, küçüklerimden öğren-
me sürecindeyim. 68 yaşın deli-
kanlılığına verin, ne de olsa 68’lili-
ğin çatışmasından geliyor delikan-
lılık. **hayvan gözü** ile gördükleri-
mi, hayvan kulaklarımla da ta-
mamlarsam, ben bu ozonsuz de-
nizlerde daha bir süre kulaç atabi-
lirim, hem de can simitsiz.

Gelelim katalogun (Güneydo-
ğulu bir boyacı ahababımın deyişi
ile; katalogın) faydalarına. Bu yaz-
dıklarım, resim erbabına olmak-
la beraber, sizin de bir gün res-
sam veya, daha doğrusu; “**sa-
natçı**” olup, katalog sanatı ile il-
gilenmeyeceğiniz anlamına gel-
meyeceğinden, bilmenizde yarar
görüyorum.

“Katalog mu, sergi mi?” derler-
se, katalogu tercih edin. Katalogda
bulunmak, toplu sergiye katılmak-
tan daha önemlidir, ayrıca da fayda-
lıdır. Zira, “sergi fâni, katalog ölü-
msüzdür”. Katalog, görece demokra-
tiktir, sanatsal değer farklarını orta-
dan kaldırır, size en azından bir say-
falık önem verir.

Ne yapmış olursanız olun, size
ayrılan alanın önünde ve arkasın-
dakilerle, ki bunlar ustalar da ola-
bilir (daha iyi), omuz teması sağ-
lar. Yaptığınızın boyutlarını, diğer
yapıtların boyutlarıyla eşitler. Üs-
telik A4 form, büyük ebatlı işler-
den, inanın daha fotojeniktir. Ka-
reli kâğıda çiziktirilmiş bir şey, ka-
reli yüzeyin (matematik defterlerin-

den kopartılmalı) peşin bilimselli-
ğinden de destek alıp, aykırı du-
ruşu ortaya atmasa da, yapıtın
yüksek sanatsal plâstisitesinden
de hiçbir şey yitirmez.

Sakin ola ki projeniz, kareli kâ-
ğıda da olsa enine yapılmaya! Ka-
talogta boşuna yer kaybınız de-
mektir. Sayfadan tam yararlan-
mak için dikine yapın. Ka-
talogta en iyi görünüş,
dikine durmakla olur.

Not: (Katalog düze-
nini yapan grafiker,
kankanız veya bizzat
siz iseniz -ki örnekleri
var-, sorun değil. Şerit bi-
le koyabilirsiniz, o zaman iki
sayfaya yayılma hakkınız vardır).

Farklı konseptli, toplu sergi-
lerde görünmek için, her türlü
düşünce ve kavramın içinde yer
alacak kayganlık, sızabilirlik ve
yerleşebilirlik için şeffaf jöle kıva-
mınızın sürekli bakımını ihmal et-
meyin. Ne yaptığınızı bilmeye za-
man harcamayın. Sizi sergiye ka-
tan fikir önderleri, sponsorlara ve
gelişmeye açık, hazırlıksız seyirci-
ye yönelik bilimsel sunumlarında,
öncü ve güncel kurgunuzu rüya-
nızda bile görseniz hayra yorma-
yacağınız, cansiperane gayretkeş-
lik, objektivizm ve ilaç prospektü-
sü dili ile açıklayacaklar. Sanatınızı
ancak 1995’ten bu yana varolan
Türkiye’deki yapı taşlarından biri
olarak yerine yerleştirecekler.

Hâlâ öğrenci iseniz; öğrenim

alamadığınız Sanat Eğitimi Ku-
rumları’nın lüks paketleme re-
yonlarının paketlenecek malze-
mesi olmaya direnmeyin. Malze-
menin defolu olduğunu sizden ve
paket servisinden başkası neren-
den bilecek. Sadece paketi boz-
durmamaya gayret etmeniz ge-
rek. İşte bunda zorlanacaksınız.

**Sanat,
rakı gibi
bol su
kaldırır.**

Boş verin, “mü-
essesemiz açılan
paketlerden so-
rumlu değil-
dir”.

Az kaldı unutu-
yordum; bakın, kata-
loğa girecek yapıta, bo-
yut ve tarih koymamak evlâdır.
Hem, sanatınızın kimseye hesap
vermek gibi bir durumu da yok-
tur. Boyuttan çok, işlevi önemli-
dir. Tarih koymak ise; inşallah da-
ha uzun yıllar sürüp, tekrar tek-
rar tekrarlanacak olan üslubunu-
zu, tarih raptiyesi ile hareketsiz-
leştirmek, gaflet değil de nedir.

Önemli Soru: Katalogta na-
sıl yer alınır?

Cevap: Tabii ki bir sergiye
çağrılarak. Önce iyice sorun; ser-
giye çağırın, hangi kurumlarla ça-
lışıyor, hangi müzelere küratör-
lük ve danışmanlık yapıyor, kim-
lerle kanka veya dişe diş mücade-
lede. Hesaplarınızı iyi yapın.

Az katılımlı projelerin, çok
katılımlı projelerden faydalı ol-
duğuna bakmadan, her sergi

24 Décembre 2005 - Akşamseferi

toplamaına çağırılabilir mesafede boy gösterin, el altında olun. (Maalesef sergi figüranlarının, Yeşilçam figüranları gibi kahvehaneleri yok).

Delme, kuyu kazma... filan gibi, fikri ve zikri sadece ulaşmak olan gruplar içinde bulunun, birleşmelerin partizanı olun.

Arivist (varıcı) girişimci atıl-

ganların her daim davrandıkları gibi, gerçek fikirlerinizi belirgin kılacak gereksiz kahramanlıklardan uzak durun.

Sanat, rakı gibi bol su kaldırır.

Konusu “aşk” olmayan şarkı neredeyse yoktur bizde. Ama ‘sahici’ ya da ‘samimi’ olanı pek fazla değildir. Açık sözlü olanı daha da az...

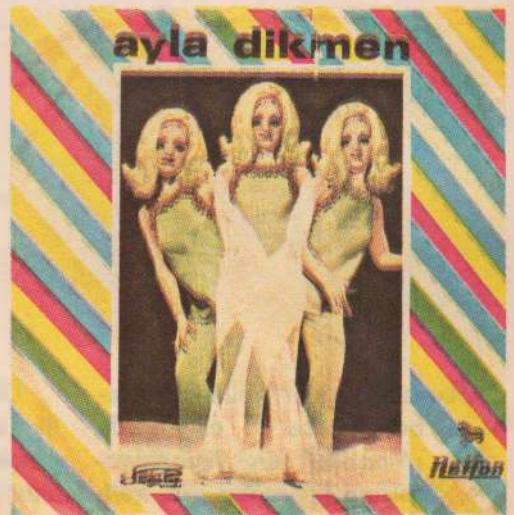
Nasıl yaktılar bunca ateşi

Aşk şarkısından bol bir şey yoktur Türk popunda. Hoş, dünyanın her yerinde böyledir ya, bizde biraz daha abartılıdır. Hatta konusu “aşk” olmayan şarkı neredeyse yoktur bizde. Ama ‘sahici’ ya da ‘samimi’ olanı pek fazla değildir. Açık sözlü olanı daha da az. Söze, **Ayla Dikmen**’in “Aşk Defteri”ni açarak girmek en iyisi galiba. Bir aralar ‘model’ ve ‘manken’ üç kızımızın da açmaya yeltendiği (ve üç kızın sesi bir ‘ses’ bile etmediği için aslında açamadığı) bu defteri, Ayla Dikmen 1974 yılında açmıştı: “Açtım aşk defterimi, canlandı hatıralar...” Bu şarkıda, Ayla Dikmen, Fikret Şeneş vasıtası ile bize hayatından gelip geçenleri anlatmış, içini dökmüştü: İlk sevgilisi hangisi, nasıl yakmış bunca ateşi v.b. “Bunca ateş” yakan ilk sevgili (eğer kendisi çekip gitmediyse tabii) bunca çabaya rağmen, “sonsuz dek” düşler kurduğu Ayla’sının yanında kalamayacaktır ama. Yerini bir başkasına bırakacaktır. Yeni gelen de bir diğeri ne derken, bizimkinin defteri dolup taşacak ve Ayla’mız (hız kesip, şu

İlhan İrem’in
“Sen hiç sensiz kalmadın ki, mevsimleri saymadın ki” dizesi,
her zaman, ‘terkedilenin’ halinin harap olduğunu anlatır.

defteri bir kontrol edeyim dediği bir noktada) bir bakacaktır ki, gelip geçenlerin hepsi birbirine benzer, onlarca fotoğrafın hepsinden “aynı sevgili bakar”mış. Artık Şeneş, Dikmen’i bile isteye hep ilk sevgiliye benzer birilerinin peşinden mi koşturup durmuş, yoksa bizzat şarkıcının kendisi, kimler gelmiş, kimler geçmiş olursa olsun ‘ilk sevgili’yi mi unutamamış, Allah bilir... Dikmen’e bu belirsizliği uygun gören Fikret Şeneş, repertuarının en oyuncaklı şarkıcısı Ajda Pekkan söz konusu olduğunda daha ‘aleni’ bir şekilde bağlamıştır davayı: “Hiçbirisi, senin kadar sevilmedi...” Yine bir ton adam gelip geçiyor ama nafile. O (artık kimse o) unutulmuyor, hatırlandığında “içmeden hatıralardan sarhoş” olunuyor... “Aşk eski bir yalan, Adem’le Havva’dan kalan” tesbitini Kamuran Akkor vasıtası ile yapan Önal da pek severdi ayrılığı – çileyi. Terkedileni, günler – geceler boyu, terkedenin ‘öptüğü’

yerde az bekletmedi o da. Sezen Cumhur, giden, belki bir akşam dönebilir diye ilk nöbeti Nino De Murcia’ya tutturur. Ondan hemen sonra Kamuran Akkor (bu kadın da az çekmemiş), 80 ortalarında da Nilüfer devralır nöbeti. Ama boşuna. Her üçü de, şarkının sonlarında (yani epeyce bir beklemişken), “seni beklerken duydum annemden, saklamış veda mektubunu benden, duydum ki evlenmişsin bir esmerle(n)” son sözünü söylemek zorunda kalır. Yani gidenin, gittiği yerde keyfi yerindedir ve bir an olsun (oraya ya da buraya) dönmeyi düşünmemiştir. Nino, Kamuran ve Nilüfer’in annesi

bunu başından beri bilmektedir, ama kızını ya da oğlunu üzmemek pahasına 'veda mektubu'nu saklamış, kazık kadar çocukların 'kuytu' bir mekanda beklemelerini daha uygun bulmuştur.

Olmasa mektubun

60'ların, bu biraz (*en hafif deyimle*) çarpık kafası, müzik piyasasına daha fazla söz yazarının – ozanın girmesiyle elbette ki değişti. Hem aşk, hem de ayrılık şarkıları, daha mantıklı ve daha 'insani' bir bakışla ele alınmaya – anlatılmaya başlandı. Başta Bora Ayanoglu, Şanar Yurdatapan, Mehmet Toman, İlhan İrem, Özdemir Erdoğan, Fikret Şeneş, Çiğdem Talu, Aysel Gürel, Bülent Pozam, Bora Çakır, Özdemir Kaptan, Hümeysra, Mustafa Alpagut... olmak üzere, onlarca isim; "Saklanbaç"ları, "Körebe"leri bir kenara koydu, aşkı bir çelik – çomak oyunu şeklinde sahneleyen farslara son verdi. 70'lerde, Funda'nın "Çaresizim", Meral ile Zuhâl'in "Al ve Isıt Ellerimi", Ercan Yenâl'in "Unutamıyorum", Banu'nun "Vefasız", Asu Maralman'ın "Bana Güzel Bir Şey Söyle", Saadet Sun'un "Yeter ki", Pakize Suda'nın "Ver Aşkını", Uğur Akdora'nın "Anılar" şarkıları, aşkın olabilecek en saf, en naif halini dile getiren şarkılar olarak öne çıktılar. Evet; yine "ya beni sev ya kimseyi sevmeyi", "beni sevmiyorsan öl gitsin" diye bağırın, işi bir sirk gösterisine dönüştüren de vardı ama, işte; bir kısım insan da çıkıyor; acısını, kalp ağrısını sessiz sedasız çekildiği

köşesinden bize fısıldıyordu. Böyle yapanların arasında Alpay, İlhan İrem ve Özdemir Erdoğan da vardı. Alpay, hem başkalarının ("Allahım Yeter"), hem de kendisinin ("Ayrılık Rüzgarı") yazdığı şarkılarla bizi kederine ortak ederken; (memleketin gelmiş geçmiş en iyi aşk şarkılarını yazan) İlhan İrem ve Özdemir Erdoğan, bize; 'mutlu' ya da 'mümkün' aşk bulunmadığını, hatta, aşkın aslında bir 'delilik durumu' olduğunu söylemeye çalıştı. İlhan İrem'in "Sen hiç sensiz kalmadın ki, mevsimleri saymadın ki" dizesi, her zaman, 'terkedilenin' halinin harap olduğunu anlatır bize. Özdemir Erdoğan da, "Mantık, irade, kuvvet sevince hiç işlemiyor, canım senle olmak istiyor" dizeleri ile aşkı ölçüp biçmenin, kılıfına uydurmanın mümkün olmadığını söyler.

90'larda, aşk artık 'yatağa' kurulmuştu ama yine de yalnız sayılmazdık. Bendeniz, Asya, Ümit Sayın,

Funda Arar ve benzerleri, bize 'delicesine' aşklar anlatıp durdular, hala da anlatıyorlar. Yolunu, her adım başı gösterişli bir şekilde 'sevgiden' geçirip duranların yanında, hala Yıldız Tilbe gibi ("Ben o yare gönlümü, ömrümü hayatımı, seve seve her şeyimi...") saflık ve sahicilik abideleri var. Doğru şarkıyı - şarkıcıyı seçip, 14 Şubat'ın "kırmızısı"ndan kendisini sıyırmayı becerebilenler, köşelerine çekilip sessizce ağlama hakkına hala sahip. 1

Ayın 'çizme'si, 'Mick Jagger'in yolunda gideni' (ya da 'bir kapakla iki kuş'u)

Tarih 24 Ekim 1983. Hey'in kapagina Erol Evgin kurulmuş. O dönem Evgin'in en popüler olduğu dönemler; "Hisseli Harikalar Kumpanyası" ile büyük bir başarı elde etmiş, ardından (Necla Nazır ile birlikte) "Şen Sazın Bülbülleri"ne başlamış. Başarının büyüklüğü, bir sürü şeyin yanında (sarı mı değil mi belli olmayan) tuhaf renkte çizme giyme cesaretini de getirmiş beraberinde... O yıllarda, önce Almanya'da, sonra bütün dünyada '99 balon'uyla fırtına gibi esen Nena da var gündemimizde. Bu kızcağızı seviyoruz – ediyoruz ama Hey biraz abartmış gibi: "Nena Mick Jagger'in yolunda gidiyor..." Fotoğraf çok net seçilmiyor ama, Hey'in "Nena" dediği aslında Nina Hagen da olabilir. Nina, Nena'dan bir parça daha iyi bir şarkıcı ama iş Jagger ile karşılaştırmaya geldi mi durum değişiyor. Aradan geçen 20 küsur yıl-

da belli oldu ki, Nena (ya da Nina) nerde, Mick Jagger nerede... Nena ve Nina'ya Jagger olmak için kırk fırın ekmek lazım, onlar da bula-mamış – yiyememiş işte.

yatarsan, hayaller yukarda kalır...

pratisyen tan cemal

kalk oturma

hopla zıpla

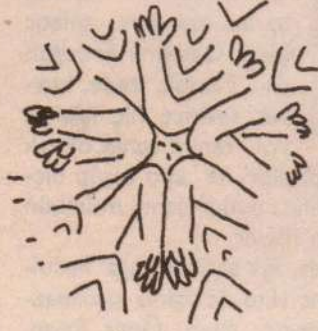
dans et korkularınla

seni içine alacak hayatı

sakın içine atma

yaşanırsın sonra

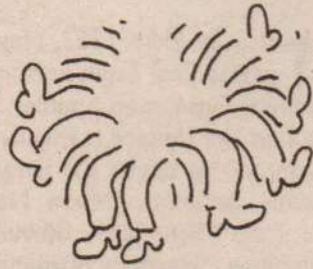
kalk takılma

yalnız bırakma kendini

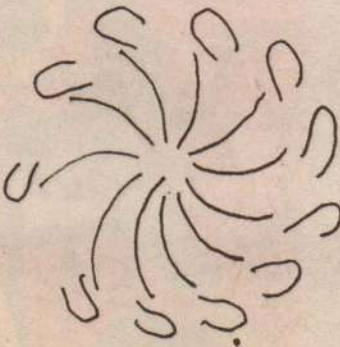
kalabalıklaş

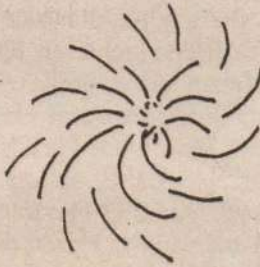
çoğal hızla

yuvarlansın dünya

yerini bulsun hayat

kalk uyuma!

Kadın izlendiğini bilir. Buna göre yaşar, buna göre delirir.

Ultra Show

Yoklama
Vardiyaları
.....
HAKAN GÜNDAY

Yokuş damarlı Ankara'nın denize paralel nadir semtlerinden Maltepe'de Ultra Show vardır. Tabela-sındaki harflerden dökülen renk ve ışığı toplayanlara doyumsuzlar denir. Caddenin ve gecenin en aydınlık kapısı Ultra Show'a, en loş merdivenleri Ultra Show'a, en karanlık salonu Ultra Show'a, en kırmızı sahnesi Ultra Show'a aittir. Ancak Ultra Show'un da ait olduğu birileri vardır. Bunlara da Kululu Kardeşler denir. Konya Kulu. Ankara Maltepe'ye siyasi haritada yüzlerce kilometre, coğrafi haritada birkaç santimetre mesafede, pavyonuyla ünlü başka bir semt. Ultra Show'un Disneyland olduğu bir sektörde Kulu, esnafının ve banka veznedarlarının müşterilerine mesleklerini sormadıkları, ova manzaralı evlerinde mal sahibinden çok kiracıların yaşadığı bir Anadolu lunaparkıdır. Kululu Kardeşlerin, doğumhane komşuları Nurşen'in oğlu Hurşit, Ultra Show'un kapısına yüklendiğinde on yedi yaşındadır. Derdi iş, dermanı komiliktir. Kululu Kardeşlerin büyüğü Tevfik, "Başla" der. "Ama önce mevzuyu öğreneceksin. Bunun adı Remzi. Şefin. Neye karışıp, neye karışmayacağını sana söyler." Hurşit dinler, Remzi konuşur. Ultra Show

boş, saat akşama doğrudur. Remzi susar, tekrar konuşur: "Ve de kadınlara bakmayacaksın. Sakin!" Şimdilik "Tamam," demek kolaydır. Hurşit de öyle yapar.

Göğüs cebinde çakmak olan bordo bir önlük ve sağ cebi delik olan siyah bir pantolon. Hurşit tuvaletten sırtını aynaya dönmeden çıkar. Kapıda başka bir komiyle çarpışır. "Kusura bakma!" der. İki yıldır

Ultra Show komisi olan Selahattin, "Boşver" der. "Gel, sana ilk kıyak. Takip et beni." Bir kapıdan mutfığa girip diğerinden çıkarlar. Sürekli sola dönen koridordan geçip bir kapının önünde dururlar. Kapı açılır.

Telefon kulübesi genişliğindeki odada kovalar, süpürgeler, deterjanlar yığılıdır. Karşılarındaki duvarda, çerçevelenmiş bir "İsraf Günahıdır" ası-lıdır. Kululu Kardeşlerin manevi uyarılarını sağa çeken Selahattin, ensesinden yakaladığı Hurşit'i kendine doğru çeker. "Bunu kimse bilmez. Ağzına mukayet ol." Önce parlak bir nokta. Sonra bir delik. En sonunda da kulis niyetine kullanılan aynalı bir oda. Hurşit, sırasıyla hepsini görür. Avuçlarını duvara yaslayıp burun mesafesinden deliğe baktığında da Aysel'le göz göze geldiğini sanır. Korkup bir adım geri atar. Arkasındaki Selahattin'e, Ultra Show'daki birinci gününde ikinci kez çarpmış olur. Garsonluğuna haftalar kalmış komi öyle bir sırttır ki Hurşit sararır. "Sakin ol" der Selahattin. "Otelden gelince burada hazırlanırlar. Sonra da salona geçerler. Soyunup giyinmeleri bir yarım saat alır. O arada yakalarsan yakalarsın. Bak ne yazıyor orada. İsraf etme! Bakacak-sın bak. Zaman geçiyor. Ben gidiyorum. Sen de fazla kalma. İlk günden Remzi'yle papaz olma."

Telefon kulübesinde yalnız kalan

Hurşit, o güne kadar hiçbir deliğin bu kadar geniş olabileceğini düşünmemiştir. Yapıştığı duvarın hemen ardındaki Aysel'in sırtı o kadar beyazdır ki göz bebekleri ana rahmine döner. Aysel'in göğüsleri o kadar doludur ki Hurşit'in burnu sızlar. Deliğe sığan, Aysel'in yarısı, Hurşit'in tamamıdır. Çıplak olan, Aysel'in tamamı, Hurşit'in yarısıdır. Pantolonu bilekleri-

**Bir çift
göğüs ve beyaz
bir sırttan
fazlasını merak
edene kadın aşığı,
merak etmeyene
erkek denir.**

rinde ve on yedisinde olan komi çırağı gördüklerini israf etmeye kararlıdır. Zevkin üç saniyeligi-ne kararttığı gözle-rini açtığında donup kalır. Delikteki ışık yok olmuş, bir çift dudak, çatlakları sayılacak kadar duvara yaklaşmıştır.

Üç dar adımda sırtını kapıya dayayan Hurşit'in nabızı aya gidip gelmiş, gözleri deliğe saplanmış. Önce bir halka, sonra bir tane daha. İki kez daha aya gidip geldikten sonra, dört halka daha. Aysel, sigara dumanından gümüş halkalar icat edip delikten içeri bıraktıkça Hurşit titrer. Delikten içeri kayıp kopana kadar genişleyen halkalar, karanlık kulübenin tavanına tırmanırken, Hurşit'in tek isteği nabızıyla birlikte aya gitmek ancak dönmemektir.

Kadını izlemek için gizlenenlerin unuttuğu, izlenenin gizledikleridir. Kadın izlendiğini bilir. Buna göre yaşar, buna göre delirir. Kadın gizlemeyi bilir. Buna göre ölür, buna göre sevilir. O istemedikçe, bin ömür boyu da izlense, görülen bir çift göğüsle beyaz bir sırttan ibarettir. Gerisi gizlidir. Gerisi kadının iznine tâbidir. Her kadın polisiye bir roman, her erkek polistir. Katilin kim olduğunu öğrenmek için kadının hayat-taki son sözlerini duymak ve olağanüstü şanslı olmak gerekir. Bir çift göğüs ve beyaz bir sırttan fazlasını merak edene kadın aşığı, merak etmeyene erkek denir. **h**

Küçük Sinema Dükkanı

SABRİ KILIÇ

Sinemacıardan sinemaya:

Sinema saniyede yirmi dört kez gerçeği gösterme sanatıdır.

Jean-Luc Godard

Sinema saniyede yirmi dört kez yalan söyleme sanatıdır.

Rainer Werner Fassbinder

Sinema saniyede yirmi dört kez "tek karelik" film yapma sanatıdır.

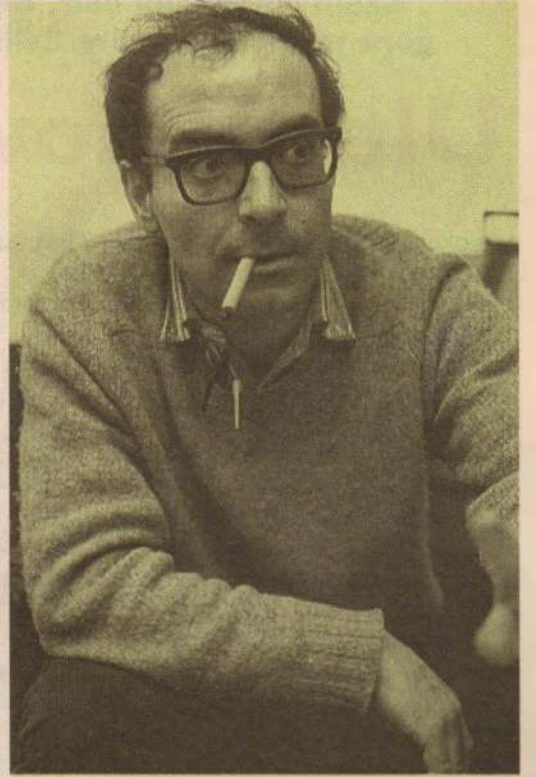
Sabri Kılıç

Bir Hollywood klişesi: Suda boğulma sahnelerinden hemen sonra gelen yapay solunum sahneleri için çevrede daima karşı cinsten biri bulunur. Zor durumda kaldığı için erkeğin erkeğe veya kadının kadına ağızdan ağıza

yapay solunum yaptığı tek bir Hollywood sahnesi çekilmemiştir.

Bir Hollywood klişe lafı: "Bana kendi gençliğimi hatırlatıyorsun delikanlı..."

Bir Yeşilçam klişesi: Kötü adamlar nedense gevrek ve yapay kahkahalarla gülmeye bayılırlar! Dünyanın hiçbir ülkesinin sinemasında bir yandan dayak atarken veya tecavüz ederken, hatta adam vururken, bir yandan da kahkaha atmayı seven kötü adamlar yoktur.

Bir Yeşilçam klişe lafı: "Borcun lafı mı olur abi! Biz seninle arkadaş değil miyiz?"

Unutulmaz replikler:

Forrest - Annem her zaman hayatın bir kutu çikolata gibi olduğunu söylerdi; şansınıza neyin çıkacağını asla bilemezsiniz. (*Forrest Gump* - **Robert Zemeckis**, 1994)

Norman - Bir oğlanın en iyi arkadaşı bizzat annesidir. (*Sapık* - **Alfred Hitchcock**, 1960)

Don Carleone - Ona reddedemeyeceği bir teklifte bulunacağım... (*Baba*, 1972)

Geçmiş zaman olur ki

Türk sinemasının ilk resmi yarışması Yerli Film Yapanlar Cemiyeti tarafından 1948 yılında düzenlendi ve "Milli filmciliğin inkişafına, çalışmaları teşvik etmek gayesiyle muhtelif ve müteaddit müsabakalar tertibine" karar veren Cemiyet, yerli film müsabakasının sonuçlarını şöyle saptadı:

- **En güzel film:** Unutulan Sır (*Şakir Sırmalı*)
- **En güzel ikinci film:** Bir Dağ Masalı (*Turgut Demirağ*)
- **En çok muvaffak olan rejisör:** Turgut Demirağ, (*Bir Dağ Masalı*)
- **En çok muvaffak olan operatör:** Kriton İlyadis
- **En çok muvaffak olan ses yönetmeni:** Yorgo İlyadis
- **En çok muvaffak olan kadın artist:** Nevin Aypar

- **En çok muvaffak olan erkek artist:** Kadri Erogan (*Bir Dağ Masalı*)
 - **En çok muvaffak olan kadın karakter artisti:** Cahide Sonku
 - **En çok muvaffak olan erkek karakter artisti:** Talat Artemel
 - **En iyi senaryo:** Turgut Demirağ (*Bir Dağ Masalı*)
 - **En iyi hikâye:** Reşat Nuri Güntekin (*Bir Dağ Masalı*)
 - **En iyi laboratuvar:** Ses Film (Necip Erses)
 - **En iyi montaj:** Özen Sermet
 - **En iyi orijinal şarkı:** Unutulan Sır'da
 - **En iyi dekor:** Kadri Erogan (*Yuvamı Yıkamazsınız*)
- Makyaj ve fon müziği dallarında ise ödüle layık bir çalışma görülmedi.

(www.turksineması.com'a teşekkürler...)

Duy da inanma:

• “Hangi kapıyı çalsam / Karşımda buruk acı” şarkısının söz yazarının kim olduğunu bilen var mı? Evet, Türkan Şoray! ... Demiştım geçen ayki yazımda! Oysa bir hata yapmışım. “Buruk Acı” şarkısının asıl söz yazarı **Adnan Özyalçın** imiş. Ancak o sıralar nedense, şarkının altına “Türkan Şoray” imzası atılmış ve bugün MESAM kayıtlarında bile durum böyle görünmesine rağmen bu unutulmaz sözler şair-yazar Adnan Özyalçın abimizinmiş. Hata mı fark edip beni uyaran müzik eleştirmeni ve yazarı değerli dostum **Naim Dilmener**’e çok teşekkürler!

• Nazım Hikmet’in büyük aşkı Piraye’nin ilk eşi ve değerli edebiyat eleştirmeni **Memet Fuat**’ın babası olan **Vedat Örfi Bengü** yurtdışında film çekmiş ilk Türk film yönetmenidir ve 1920’li ve 30’lu yıllarda çektiği on iki uzun metrajlı film nedeniyle “**Mısır sinemasının kurucusu**” olarak tanınmaktadır.

• Dünyanın en büyük sinema veri bankası olan www.imdb.com’un “film adları” bölümünde “Ö” harfi ile başlayan tek film vardır: Naki Yürter’in 1979 yılında çektiği unutulmaz erotik klasik “**Öyle Bir Kadın Ki**”. Film ziyaretçiye “Türkiye’de yasal olarak çekilmiş ve dağıtılmış ilk seks filmi” alt başlığıyla tanıtılmaktadır.

Sinematik dizeler:

./...
Kamera kontrol, döndü makaralar geceden geceye: Rolden role girdik gördüğümüz, görmediğimiz filmlerle; güldük beceriksiz bir anlatıma, usta bir kavrayışı içtenlikle alkışladık, mimikler ve jestler arasında başka durumlara ve kişilere öykündük: Buraya ondan gelmiştik.
./...

Sessiz Sinema / Enis Batur

Türk Sineması’ndan film adları:

- **Adı Osman** *Mehmet Samsa*
- **Adı Ökkeş** *Savaş Eşici*
- **Adı Vasfiye** *Atıf Yılmaz*
- **Adım Beladır** *Semih Evim*
- **Adım Çıkış Sarhoşa** *Sırrı Gültekin*
- **Adım Kan Soyadım Silah** *Sırrı Gültekin*
- **Adsız Cengaver** *Halit Refiğ*
- **Adını Anmayacağım** *Orhan Elmas*

Sinema okullarından mezun olmak üzere olanlara tez önerileri:

- Halit Refiğ Filmlerinde Doğu-Batı Sorunsalı
- Zamansız Yabancı: Tüm Filmleriyle Alp Zeki Heper
- Türk Sinemasında Almanya - Alman Sinemasında Türkiye
- Erken Dönem Türk Sinemasındaki Tiyatro Kökenli Oyuncular
- Tom Miks, Kaptan Swing, Killing Ve Saire: Türk Sinemasında Çizgi Roman Uyarlamaları

Yeşilçam ve Hollywood klişelerini göndermeye devam edin. İlginize teşekkürler: filmman@mynet.com

Artık dayanamadığım Türkçe yanlışları:

- “zanlının eşgali” değil “zanlının eşkali”
- “önemē haiz” değil “önemī haiz”
- “iki cami arasında beynamaz” değil, “iki cami arasında bīnamaz (namazsız)”
- “arz ı hâl” değil, “arz-ı hâl”
- “cân-ı gönülden” değil, “cân ı gönülden”
- “evimizē teşrif ettiniz” değil, “evimizi teşrif ettiniz”

Balkan Naci İslimyeli
her sergisiyle
izleyicisini şaşırtan bir
ressam. İslimyeli'yle
Erkan Doğanay ve
met üst söyleşti.

Kalbim hep Doğulu kaldı

Resim sanatımızın modernleşmesi çerçevesinde, geldiğiniz ve geldiğimiz noktayı anlatır mısınız?

- Türk resmini, Cumhuriyet'le sınırlandırmak yanlış olur. Ben

sanat üretirken Cumhuriyet tarihiyle yetinmedim. Dünya imparatorluğu kurmuş bir yapının varisleriyiz. Çok daha gerisi var. Zengin bir referans alanı var. Cumhuriyet modernist bir harekettir.

Ama diğer taraftan geçmişle bağını koparmaya yönelik travmatik bir yanı vardır. Yorumlayan siyasetçilere baktığımızda bunu görüyoruz, Mustafa Kemal asla böyle düşünmüyordu, onun izini devam ettirdiğini, misyonunu sürdürdüğünü zannedenler geçmişi harcadılar. Dolayısıyla bugün çağdaş sanat yapan büyük ustalara baktığınız zaman, onların yapıtlarında yakın ve uzak tarihlerinin izini görürsünüz. Belleksiz sanat yapılmaz. Bellek bizim avantajımız. Çok zengin bir perspektifimiz var. Türkiye'de Cumhuriyet sonrası kuşaklar, elli ila altmış sene arası bir tarihle sınırlandırıldı, hatta yakın tarihlerini bile bilmiyor gençler. Tamamen politik alandan ve daha pek çok şeyden uzaklaştırılmış bir kuşak var karşımızda. Şimdi biz bu kuşaktan sanat yapmalarını bekliyoruz. Kendi geçmişlerine bakmadan bir trende, eğilime, dünya modası, sanat

modasının verilerinden kalkış yapıyorlar. Ne kendi hikayelerinden, ne de kendi hayatlarından esinlenmeden, genelde evrensellikmiş gibi görünen birtakım temaları kurcalayarak başka kaynaklardan fıskırmış, bizimle hiç alakası olmayan şeyleri kullanarak McDonald's hamburgeri yer gibi Amerikan kültürünü yemekle meşguller. Zaten network ağının dünyaya empoze ettiği şey bu. Hamburgerinde de bunu yapıyor, sanatında da bunu yapıyor.

Peki siz bu durumun neresinde bulunuyorsunuz?

- Benim esas mücadelem; bu rüzgâra direnmek oldu. Yaptığım her şeyde geçmişin, tarihin, benim öznel tarihimin izleri olsun istedim. Böyle bir sanatı savundum hep. Bu davranışımın bir perspektif getirdiğini düşünüyorum Türk resmine. Hem bütün zamanları kucaklayan, onlara açık hem de modern olabilmenin mümkün olduğunu kanıtlamaya çalıştım. Başardıysam eğer, benim asıl başarıım, ayrıcalığım işte budur.

Resme başladığınızda böyle bir perspektifiniz var mıydı?

- Bu, belki de göçmen olmakla ilgili bir şey. Kaynaklarına bağlı kalmak, kökler konusundaki hassasiyet, göçmenlik ruhuyla ilgili. Dedemin babası, şimdiki adıyla İslimye, geçmişteki adıyla Siliven olan Bulgaristan'ın bir bölgesinden. Fatih, Evlad-ı Fatihan denilen seçkin aileler yerleştirmiş bu bölgeye. İşte imparatorluğun oralar da temsil edilmek ve kültürünü yaymak için gönderdiği ailelerden birine uzanır benim köklerim. Dedem, tıp tahsili için buralara göç ediyor ve Leman hanımla evleniyor. Leman hanım saraylı bir kadındır. Esas tarihe olan ilgim şuradan kaynaklanıyor; Türkiye'nin ilk tarihçilerinden babamın dayısı, Enver Behnan'ın bütün kitaplarını okuyarak büyüdüm. Sanatçı olmamla birlikte, toplumdaki belleksizliği fark etmem böyle bir boyut kazandırdı bana.

Adınız da tasarım gibi. Kızıl-derili ismi gibi. Herhangi bir hikayesi var mı?

- Hikayesi köklerle ilgili. Soyadındaki İslimye'ye geldiğimiz bölgeden, adım da zaten Balkanları temsil etsin diye konmuş. Biraz fazla uzun.

Batı ile Doğu'yu buluştur- maktan ziyade, biraz Ortadoğu'yu içine alan bir hava var sanki ürünlerinizde...

- Aslında genetik olarak devraldığım bir şey. Ailem Batı'da yerleşmiş ama Doğu'dan aldığı değerleri Batı'ya götürerek oraya yerleşmiş. Gerçek bir Batılı değil ama Doğu'nun Batısı'na, Doğu'yu götürmek için seçilmiş ailelerden oluşumuzdan belki böyle bir misyon taşıma sorumluluğuna girmiş bulunuyorum. İnsanın genetik yapısına da sızıyor olabilir. Bir de; Doğu-Batı ikilemi çağdaş sanatçıları çok zorlayan, arada bırakan, sorun gibi görülen bir şey. Ben de bunun hep aksini savundum, bunun bir şans olduğunu, her ikisinden de alabilecek bir şeyler olduğunu anlatmaya çalıştım. İki yana da açılan

**Yaptığım
her şeyde
geçmişin,
tarihin, benim
öznel tarihimin
izleri olsun
istedim.**

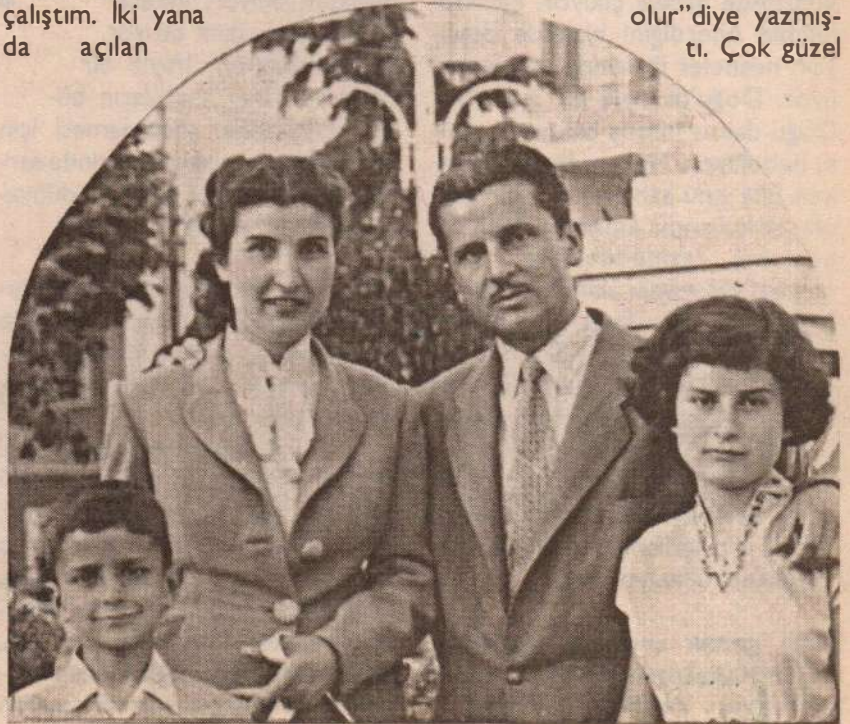
avuçlarınızın olması bir sorun, bir şizofrenik bölünme nedeni değil, gerçekte bir imkan. Onun için ben, Batı'nın yöntemini, tekniğini, bilimsel kafasını takdir ettim ve işlerimde hep kullandım ama, kalbim hep Doğulu kaldı. İnsana bakışım hep Doğulu'dur. Böyle bir sentezin mümkün olabileceğini kanıtlamaya çalıştım.

Doğulu olmakla neyi kastediyorsunuz?

- İnsana bakışım, figürü yorumlayışım, zenginlik olarak figürü konumlandırışım da duyarlı bir yan vardır. Dünya sorunsalı olarak da figüre bakışım da Doğulu bir yandır bu.

Kaderci bir Doğululuk mu bu?

- Zaman diyelim buna, çünkü benim resimlerimin esas problemlerinden birisi zamandır. Dönüşel zamanı kullanırım resimlerimde, zaman cereyan eder, resmin kadrarlarını aşan bir kavramdır. Mesela, Özdemir Altan çok güzel bir saptama yapmıştı ilk resimlerimle ilgili olarak; "Balkan Naci'nin resimlerinde sessizlik plastik bir element olur" diye yazmıştı. Çok güzel

Balkan Naci ailesiyle birlikte...

bir saptama. İşte bu Doğulu bir ruhtur aslında. Resmin ruhu, aura-sı. Dinginlik Doğu'da bulabileceğiniz bir yaklaşımdır. Batı resmi karşı-kaşa, kavga, çelişki, kontrastlar üzerine kurulu bir dinamizm taşır. O enerji bir değer değil benim için, o yırtıcı bir kavganın görüntüsü hem de endüstriyel devrimin mekanik dünyanın bir tasviri. Batı'da toplumsal hareketlerden çıkış yapılıyor, atomun parçalanması, nesnenin parçalanması analitik kübizmde ortaya çıkıyor. Picasso bilimin önerdiğini biçimde deniyor, nesneler üzerinde deneyebiliyor. Doğu'da öyle bir ruh yok. Doğu daima insana bakıyor, insanı hedefliyor. Mekanı tasvir ederken bile onu sahiplenme, bir güç olarak kullanma amacıyla değil de boşlukta resmedebiliyor. Yani tanrısal bir eşitlik alanında değerlendiriyor. Bu tasavvufi boyut çok modern, bugün Batı'nın da endüstri sonrası krizlerinden etkilenen kuşakların sığındığı Doğu ruhu gibi imrenilecek oldukça insani bir yanı var. Batı bugün bunu derin sıkıntılarından sonra rahatlamak için kullanıyor. İlaç olarak Doğu'yu kullanıyor Batı.

Batı gerek sanatta, gerekse insan hayatında geniş bir alan yaratıyor. Yanılıyor muyuz?

- Evet ama, esas mistik alan bu-

rada, modern cemaatler yaratıyor Batı kültürü. Umberto Eco; "Yeni bir Ortaçağ yaşıyoruz. Kitleleri yönlendiren kilise ya da cehennem-cennet korkusu veya sevinci değil networkler" diyor. Güçler yönetiyor. Ne yiyeceğini, ne içeceğini, nasıl sevişeceğini ve senin özgür olduğunu üstüne basa basa söyleyerek bunları yaşıyor. Üstelik elindekini dünyaya satıyor. Hem seni mahkum ediyor, köleleştirip yine sana satıyor. Artık kapitalizm böyle bir beceriye sahip. İnsanların bütün bu olanları görememesi için kör olması ve o kadrain içinde sarhoş gezinir olması lazım, ki dünyanın bugünkü hâlidir bu.

Altyapıyı kitaplardan aldığınızı söylediniz, bunun resme dönüşmesi, veya etkilendiğiniz, öncü sayabileceğiniz isimler var mı?

- Çok sevdiğim ressamlar var. Balthus önemli bir ressamdır, Picasso'ya çok saygı duyarım ama ruhlu bulmam, iç dünya görmem o adamda. Tamamen analitik bir zeka, yırtıcı bir karakter, araştırmacı, bilimsel bir sanatçı. Devasa bir isim ama, benim ressamım değil. Benim ressamım Balthus gibi adamlar. Lucian Freud'u da sayabilirim.

Balthus ilk bakışta, Doğulu bir göze ters gelebilir, anlaşılamayabilir.

- Ben, cinselliği hiçbir zaman Batı şablonları içerisinde almadım. Aynı zamanda Doğu'nun bakışıyla da değerlendirmedim. Cinsellik çok pür, saf, temiz bir şey. Hint tapınaklarında kadın erkek birleşmesinin varyasyonları ile süslenmiş devasa yapıları düşünün, ben-ce Doğu'nun cinselliğe bakışı daha ahlaki. Çok daha insani ve doğru. Bunu bir yaşam bilgeliği, inceliği katına yükseltmişler. Mesela, Carravaggio, kendi zaafılarını konu seçiyor ve genç kızlara olan tutkusunu dile getiriyor çalışmalarında. Bu gayri ahlaki bir şey değil, hatta çok güzel bir duygu. Bu anlamda Balthus'un da tıpkı bir Doğulu gibi baktığını düşünüyorum, figüre olan hayranlığını seyretme keyfini görüyorum. Aynı, Doğu'da olduğu gibi.

Akademi yerine, Tatbiki'ye girmeye nasıl karar verdiniz?

- Akademi ve Tatbiki, iki okulun sınavları için istekliydim, ne olacağım belliydi. Mutlaka ressam olacaktım. Başka bir şey olamazdım. İki okulun yıl sonu sergilerini gezmiştim, akademideki sergi beni korkuttu. Çok katı sınırları

olan, baskıcı bir yer gibi gelmişti bana. Tatbiki Güzel Sanatlar Akademisi'ne gittim, 'happening' yapıyorlardı. Bir Alman hoca, çocukları mumyalar gibi sarmış, yapıt olarak salonların köşelerine koyup özel aydınlatmalarla inanılmaz bir atmosfer yaratmışlardı. Tamam, benim yerim burası demiştim. Sonradan hayal kırıklığına uğradım, çünkü o kuşak okuldan ayrılmıştı. Akademi ile Tatbiki arasında hoş çekişmeler yaşanıyordu o zamanlarda. Bauhaus sonrası orada uygulanan Türkiye'deki bir anlayışın ilk izdüşümüydü. Hayatla sanat, endüstri ile sanat arasında ciddi bağlar kuran bir anlayışın kurumuydu. Ama henüz endüstrileşmemiş bir toplumda açıkta kaldı bu proje. Sonra

İlaç olarak Doğu'yu kullanıyor Batı.

sanata yönelindi tekrar; salt sanat denilen şeye. Benim içimden geçen de oydu. Bauhaus'u sevişim de bu nedenleydi. Mesela Dada'cılar sevme nedenim de; onların anarşist ruhları, bozguncu, çerçeveleri kıran, reddeden duruşlarıydı. Hoca olarak da o ruhu sürdürdüm. Benim atölyem en çok tercih edilen atölye oldu hep. Sanat zaten bir hocalık. İnsanlara bir şey gösteriyorsunuz, alan alıyor, alamayan alamıyor. Şimdi Bilgi Üniversitesi'nde devam ediyorum. Benim seçebileceğim insanlarla mesai yaparak ürettiğim işlere imkan veren alanları seçtim.

Doğu ruhlu bir sanatçı olarak resmin metalaşmasını nasıl görüyorsunuz?

- Zor projelerimi yıllarca evimde saklamak zorunda kaldım. New York'ta açtığım "Deli Gömlekleri" adlı sergimdeki kırk parçalık işim evimde duruyordu; şimdi birkaç tanesini İstanbul Modern aldı. On beş, yirmi sene

önce yaptığım işlerin değerli olduğunu yeni kavramaya başladılar. Beş sene önce ihanet olarak algılıyorlardı galeriler ve koleksiyonerler; "Balkan Naci'nin nefis tualleri vardı, iyi de satıyordu. Bizi aldattı herif, başka bir şey yaptı" diyorlardı. Ama ben bunu özellikle yapmışımdır. Metalaşacağımı hissettiğim anda hemen başka bir yere sığarım. Sanatçı bunu yapmalı. Gençleri yanıltıyorlar. Bir resmin tuttuğunu görünce o yönde devam ettiriyorlar. Herhangi bir aşama, deneme, yeniliğe izin vermiyorlar. Baskı oluşturuyorlar sanatçının üzerinde. Benim dönemimden çok yetenekli arkadaşlar var ama kendilerini yenileyemiyorlar. Aşamıyorlar bazı toplumsal ve ticari baskıları. Bunları kendi hayatımdan biliyorum. Hayatın hızla değiştiği bir dünyada bu topluma, yeni, şaşırtıcı işler sunmak hoşuma gidiyor. Bu biraz da meydan okumaktır. Bazı arkadaşlar esip, gürlüyor fakat tutar-

Resimle şiir birbirine çok yakındır. İkisi de konsantre sanatlardır.

lı bulmuyorum. Çünkü yaptıkları radikal hiçbir şey yok ortada, yalnızca etrafı sindirmeye uğraşıyorlar.

Sergi isimleriniz şiirsel. Şiir hakkındaki fikirleriniz?

Resimle şiir birbirine çok yakındır. İkisi de konsantre sanatlardır. Her ikisinin de işi en aza, minimuma indirme işidir. Üzerinde çok uğraşmanız, düşünmeniz, emek sarf etmeniz gereken işlerdir. Yoğunlaştırılmış sanattır ikisi de. Romanın sayfalarca anlattığını, şiir birkaç cümlede anlatır. Sinemanın on binlerce karede anlattığını resim, bir karede anlatır. Onun için çözümlenmesi oldukça zordur. En aza, en derine indirebilen soyutlamacı sanatlardır her ikisi de.

Resim sanatımızın dünyadaki şansı nedir?

- Bizde çok yetenekli isimler var. Mesela Şeker Ahmet Paşa çok iyi bir ressam. Uluslararası bir sergisi yapılırsa müthiş ilgi görür diye düşünüyorum. İbrahim Çallı'yı çok severim. Avangard kadrolarımız hiç olmamış. Biz de resim yapılırken Batı'da Dada'cılar at oynatıyorlardı dünyada. Ama toplam olarak baktığınızda Türk sanatında çok iyi resimler var. Ben olsam o "The Turks" sergisi yerine böyle bir seçkiyle çıkardım insanların karşısına ve müthiş ilgi görürdü. Kendi kendini kemiren, kişilik zaafiyetleri yaşıyan, belleği olmayan bir sanatçı kadrosuna sahibiz. Bu yüzden çok anlamlı, özgün işler üretilmiyor Türk sanatında. Bilgi, felsefe ve iç dünya olmadan da olmuyor. Bizim önemli eksiklerimizdir bunlar.

Başka projeleriniz var mı?

- Evet bir müze projem var. Bir katı canlı bir galeri, takdir ettiğim insanlara açık olsun. Yeni ürünlerimi de orada sergileyebileyim. Üst katları da konuşma, tartışma, diğer katları, bölümleri de benim kariyer dönemlerimi yansıtan bir müze. Uygun bina bulursam, masraflarını da temin edebilirim yapacağım.

AL GÖZÜM SEYREYLE

Çizi:Mehmet Tekin

Yazı:İlknur Demirtepe

Mızrap tele değmeyince ses yok

Meyzenin nefesi neye çarpmayınca

Ellerim tefe vurmasa ses yok

Rüzgarı duyamazsın dokunmazsa ağaçlara

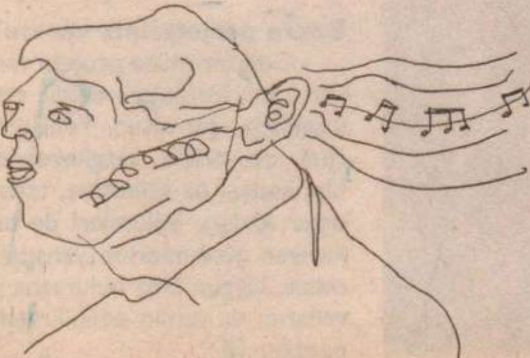

Islık çalmazsam eğer
bende de ses yok

Ciğerimdeki hava dudaklarıma dokunmadıkça
Adına göre çarpmadıkça dilim damağıma

Ancak sesler titreşerek gelip
kulağına dokunursa duyarsın

Islık çalıp, adını söylesem
Dokunan sanki benmişim gibi dönüp bana bakarsın

Ulus Baker bu ay işi gücü bıraktı,
psikanalize eleştirel bir bakış yöneltti,
23 Nisan vesilesiyle
Oidipus Kompleksi'ne de değindi.

Dış Mhraklar
.....
ULUS BAKER

Size anne diyebilir miyim

Oidipus Kompleksi bütün psikanaliz kuramının, pratiğinin ve dayandığı kültürün ya da alt kültürün vardığı ve kilitlendiği bir Zwangsneurose, bir fikri-sabittir. Onu yanlış kurulmuş ve asimilasyoncu bir normalleştirme sürecini sahneye koyan bir aile çevresine mahkum eden de budur. Bir kompleks her zaman bir "zorlayıcılık", hatta "zorunluluk" içerir. Ama psikanaliz yine de onun "çözümünü" değerli kılacaktır ve aile ortamına yeniden kazandırılacak yetişkin bir bireyi oluşturmayı, ya da oluşumuna yardım etmeyi temel görev bilecektir.

Hadımlaştırma

Oidipus'a eşlik eden şu garip "hadımlaştırma kompleksi" ise, diğer taraftan, psikanalizin bedeni tanımadığını dışa vurur ve onun içinde bir Truva Atı olarak iş görür. İnsan arzusunu insan-biçimci ve cinsiyetçi değerlerle damgalar. Arzu onun için bir eksikliğe, yoksunluğa yönelme tarzıdır. Amacı ise doyum, yani arzu yokluğudur. Psikanaliz bunu göstermek için,

topyekûn Yasa denen şeyin otoritesi altına yerleştirdiği fantazma ve "hayali" kategorilerine başvurur. Yasa ise simgesel olarak tanımlanmıştır: Simgesel (dil) ile "hayali" arasındaki hududu örgütler.

Fallus yasası ve Babanın-Adı denen imleyici kategoriler, kendilerini kuşatan geniş bir anlambilimsel şebekenin ağlarına bir taraftan "gerçeği", öte taraftan, zaten kendi içlerinde bölünmüş "simgesel" ile "imgesel"i dü-

şürmek amacıyla

kullanılırlar.

Geriye dokunulmadan kalan

"bunlarla ne yapılabilir"

sorusu kalacaktır.

Dil ile, cinsellikle, emekle ve genel olarak arzuyla "ne yapacağız?"

Oidipus Efsanesi

Freud, anlaşılan o ki, Oidipus efsanesine yürekten inanıyordu! Üstelik Eski Yunanlıların inanmadığı ölçekte. Bir trajediye bağlan-

masına rağmen, Freud'un Oidipus'u kavrayışı asla "trajik" değildi, çünkü belli bir çağda ve belli bir coğrafya üzerinde var olan aile koşullarını yeniden üretmek amacını güdüyordu. İşin varabileceği yerler açıkça belliydi: "Evrensel" diye tasarlanan bir Oidipus emperyalizmi ve koloniciliği.

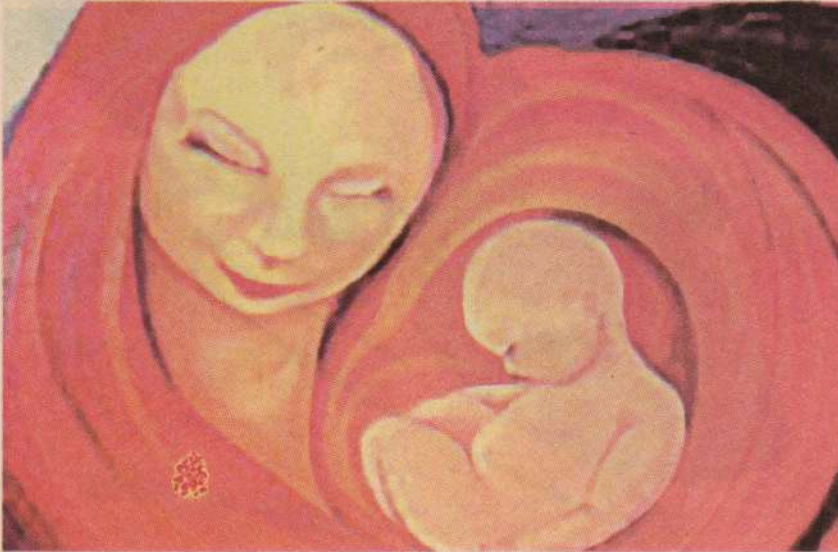
Bilinçdışı

Bilinçdışı, okunacak bir çivi yazısı, yorumlanacak bir kutusal kitap, hele hele "karanlık bir dünya" değildir. Platoncu tasarımdan çekilip kurtarılabilecek bir bilinçdışı, aktif ignoramus'un (bilmiyorum), bilimin, sanatın ve felsefenin güçlerinin eline teslim edilebilir, onlar tarafından biçimlenmeye bırakılabilir. Ancak psikanalitik kültürün bir dizi yetersizliği ve önyargısı, böyle bir çabanın önüne en büyük kuramsal ve pratik engelleri çıkarmaktan hâlâ geri kalmamaktadır.

Bu engeller, öncelikle doğaları ve iddiaları ya çarpıtılmış, ihmal edilmiş, ya da bastırılmış insan deneyimleri ve yaşantıları önüne dikilmiş durumdadırlar. Bu deneyimler insan "sanatlarını" zorlaştırıyorlar: Sevmenin ve aşık olmanın sanatını, ölme sanatını, hakikati söyleme sanatını, ignoramus sanatını ve çalıışma sanatını.

Aşık olmak mümkün mü?

Psikanalizin pek değer verdiği "aile romansından" bir "aşk romansına" geçerse, ilk göreceğimiz şey, psikanalizin bütün kategorileri ve kavramlarının zorunlu bir kaymaya uğrayacaklarıdır. "Romans"tan bahsettiğimiz zaman

açık olan göndermeler içinde, psikanalizin kendini rahat hissettiği iddialı anlarında, salt terapiye yönelik amaçlarının ve buna tekabül eden kuramlaştırma çabalarının ötesinde, diğer alanlara doğru genişleme eğiliminin varabileceği yerlerden bazıları fark edilebiliyor.

Psikanalitik kategorilerin, edebiyat ve sanat alanlarının "daha derin" gerçekliklerine nüfuz edemediklerini, çünkü, basitçe söylemek gerekirse, bu "derin gerçekliğin" var olmadığını söyleyebiliriz. Böylece psikanaliz, zorunlu olarak hileli bir kaymayla sanat "yaratıcısı"nın psuke'sine dönecektir (Freud'un Leonardo ya da Dostoyevski üzerine çalışmalarında olduğu gibi). Ama bu da, elbette, "yaratıcının", psikanalizin ele almaktan asla hoşlanmayacağı "gerçeklik" alanlarından ne ölçüde soyutlanıp Oidipal üçgene, yüceltme duygularına kaptırabileceğine bağlı olduğundan, yine basitçe, "yaratıcı" diye bir varlık "yok" eleştirisiyle karşı karşıya kalabilecek bir çabadır.

Öyleyse, "aileden dışarı" götürecek "aşk romansı" psikanalize pek ihtiyaç duymayacaktır. Çünkü psikanaliz galiba aşk meselelerini ya basit psişik olaylar ya da olgular halinde göğüslemekte, ya da daha derin olduğunu farz ettiği katmanların üzerine bir köpük gibi yaymayı tercih etmektedir: Aşkın bütün içeriği erotizme ve cinselliğe boca edilmektedir.

Rüyalar

Psikanaliz "rüyalar yorumu" ile erken zamanlardan beri oldukça içli dışlı olduğu halde, bize "kendi rüyalarımızı görmemiz" konusunda da yardımcı değildir. Oysa rüyalar, psikanalizin "kişisel derinliklerin" ve elbette "bilinçdışının" dışavurumu olarak tayin ettiği traumdeutung (bilinçdışına götürecek bir "Kral Yolu" olduğu söyleniyor.) çerçevesinde galiba psikanalistin "rüyalarına" (her yerde Oidipus, eksiklik,

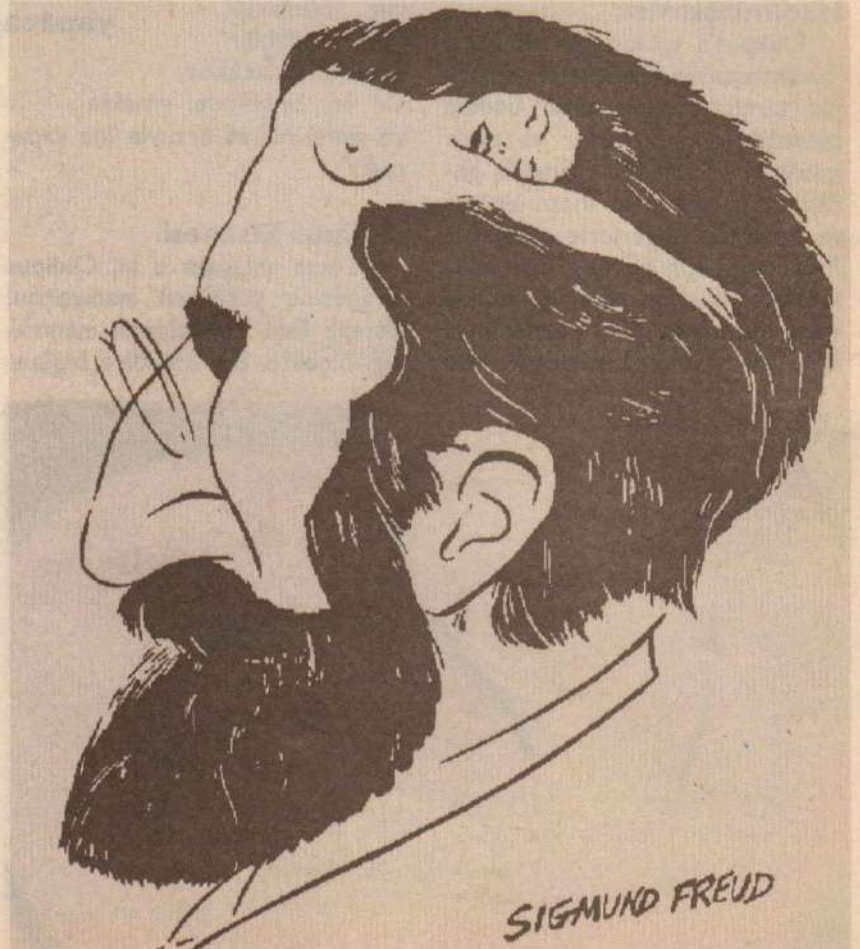
bastırma ve kastrasyon vardır) kaptırılmaktadır.

Deleuze'nün söyleyeceği gibi "gerçekliğinizi" başkalarının rüyalarına yakalanmış olarak bulabilirsiniz. Oysa şu da ortaya atılabilir: Neden rüya görmek ve fantezi bir üretim, aktif bir sanatsal "happening", bir yaratım ve özgürleşme süreci olmasın. Neden rüya bilinçdışı içeriklerin, "rüya düşünceleri" adı verilen simgeleşme süreci içinde çarpıtılması olarak anlaşılacak zorunda olsun?

Gerçeklik kaybı

Bugünlerde "gerçeklik kaybı" konusunda (Baudrillard ve Kristeva gibi düşünürlerin pek vurguladıkları) yapılan aşırı vurgu belki de "gerçeğin" kendinin bir dönüşüm sürecini dışı vurmaktadır. Eninde sonunda, "gerçek olmayan", rüya-

da (Batılı insanın televizyon ekranında) görülen bir düşsel savaş düşüncesi, on binlerce gerçek insanın "gerçekten katledilmiş" olduğu "gerçeğini" pek ortadan kaldıracak gibi değildir. Öyleyse "rüya görmenin" bireysel bir mitolojik hikayenin dışavurumu (üstelik bu hikayenin "arzulanmış olduğu" da varsayılmaktadır.) olduğu, hele hele üretilmemiş bir bilinçdışının tedirginlik verici dışavurumları olduğu düşüncesinin karşısına, "gerçeklik ilkesi" türünden bir mefhumun belirsizliğine başvurmak yerine (gerçekliğin ilkesi falan olmaz!), rüyayı bir zorunluluk, bir üretim ve toplumsal-siyasal, estetik, sanatsal bir "yatırım" ve girişim olarak görmeye davet ederek çıkabilir miyiz? Rüyalar "üretilmeli" ve toplumsal siyasal dünyanın düzeneklerinin içine dahil edilmelidirler. Rüyalarda, çocukluk sanılarının üretilmesinden çok daha ötelerde ve fazla sayıda "toplumsal yatırım" vardır. **h**

Hiçbir şeye ve herşeye dokunarak...

EVEREST

Volkan: Yirmili yaşlarının başında, polis...

Hilmi Öztoprak: Volkan'ın babası, emekli emniyet müdürü, kadınların ve Volkan'ın hayranlıkla izlediği erkek...

Songül Keklik: Şöhretinin zirvesindeyken ortadan kaybolan Kürt türkücü...

Başkomiser: Çocuksuz, mutsuz ve yenik bir adam...

Hacı Ağa ve İzzet Ağa: Güneydoğu'nun iki farklı aşiret reisi...

Murat Öztürk: Volkan'ın eniştesi, işadamı...

Türkiye'nin yakın geçmişinden izler taşıyan kişiliklerin birlikte kurduğu, hem aşkı anlatmaya hem polisiye roman olmaya çalışan bir yol öyküsü...

Hiçbir şeye dokunmadan geçen ama her şeyin ortasında tutuklu kalan bir roman: **Volkan'ın Romanı**...

Ahmet Tulgar Volkan'ın Romanı

2.
BASKI

ÇALIŞIRKEN® ÇALIŞIRKEN® ÇALIŞIRKEN®

- Hastayım ben terliyorum, acaba yanlış mı terliyorum!
- **Doğan Hızlan, Şen Profesörler'imizi her ay Yeni Harman'da mutlaka okuyormuş, biz de Doğan Bey'in yazılarını Yeni Şafak Gazetesi'nde her gün mutlaka severek okuyoruz!**
- Dergiye metafor düştü!
- **Tespihte hata olmaz diyolar, sayıyorum sayıyorum beş boncuk eksik çıkıyor ya!**
- Kadroya giremedim ama takım fotoğrafı çekilirken kadraja girdim!
- **Ankara'dan profesörler gelse, dergide bi şenlik havası olur!**
- Hiçkok filmlerinden hiç korkmam!

- **Kumpir işinde kum gibi para varmış!**
- Fotoşopta tiftik formatında keçi yapmayı deniyorum!
- **Editerör estirtmeyin lan bana, silerim herkesin yazısını bilgisayardan!**
- Çetir çetir çet yapıcıza azıcık iş yapın!

- **Kolonyalı mendille halay başı olunmaz!**
- Ece Temel Kuran çarpsın ki ben almadım parayı!
- **Pirinci fazla koyunca saatli dolma patlayıvermiş!**
- Adem elması Amasya elması gibi olanlar kız, buzhane elması gibi olanlar erkek olur!
- **Ceren 88'liymiş, evdeki kedi bile 84 doğumlu!**
- Piedra Irmağı'nın kıyısında bir bardak çay içtim, otuz pezato hesap geldi, oturdurdum ağladım.
- **Allah kolajlık versin ressam abla!**
- Yan yana, yanyana mı yazılıyor!
- **Bizde yüksek sanat korkusu var!**

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Eski 25 kuruşun arkasındaki top mermisi taşıyan kadın. Kurtarılan ülkenin unutulmaz ikonası. Doğurgan ve yokedici.

www.extramucadele.com

Solmaz Kamuran
"Çanakkale Rüzgarı"
 kitabında çok küçük
 yaşlardan itibaren
 kemaniyla çevresini
 büyüleyen Bedia'nın
 hüzün ve bir o
 kadar da aşk dolu
 hikayesini anlatıyor.

Hayalim: Çanakkale'ye dev bir Homeros heykeli

SAYIM ÇINAR

Azınlıklarla ilgili bir roman yazmaya ne zaman karar verdiniz?

- Türkiye'de bir yazarın, özellikle de bir romancının yapıtlarında azınlıklardan, onların sorunlarından uzak durabilmesi çok zor. Yaşadığımız topraklardan o kadar çok insan gelip geçmiş ki... Osmanlıdan önce ve sonra... Hayatımız -inkar etmeye bile çalışsak- onların izleriyle dolu. Çoğunluğun azınlıkla nasıl bir paylaşım, uyum içinde olduğu o toplumun gerçek yüzünü yansıtan bir aynadır. Azınlık denilince mutlaka insanın aklına etnik azınlıklar geliyor öncelikle, fakat bence içine doğulan, dayatılan ya da gönüllü olarak edinilen bütün kimlik özellikleri önemlidir. Cinsel tercihler, dinsel tercihler, bunlar da azınlık sepetinde yer alır ve hakları vardır. Bir de sayısal açıdan majör bir konumda olan kadınlar var, onlar da haklarının yenmesi açısından azınlıklar arasında bence.

Çanakkale, savaş öncesinde türlü çeşit insanın bir arada yaşadığı bir "çanak" mış...

Önemli olan egemen güçlerin karşısında ayakta durmaya çabalayanların haklarıdır. Egemen güçlerin ezmeye, yok etmeye çalıştığı her ses azınlığın sesidir. Yazar bu sesi duyurur ve bu yazarı da azınlığın arasına koyar.

Ben hemen her kitabımda kadından başlayarak azınlıkların sesini duyurmaya çabaladım. Mıntı'da, Afrika'dan getirilen kölelerin hikayesini anlatmaktı amacım. Kiraze, Sefarad Yahudilerinin çileli yolculuğu üzerine kuruluydu. Banka'da bir transeksüel karakterim, onun içindeki aziziyi açığa çıkarttım. Çanakkale Rüzgarı'na gelince... Çanakkale, savaş öncesinde türlü çeşit insanın bir arada yaşadığı bir "çanak" mış, gerçekten de. On beşin üzerinde konsolosluk, Rumlar, Ermeniler, Yahudiler, Çingeneler kimler kimler... Ne kadar anlatılan az kalır bunca çeşitliliğin serüvenini. Bundan sonra da azınlıkları anlatma çabam sürecektir, ama tabii

önemli olan bunu anlatırken bir artı getirebilmek, yoksa iş nakarata döner. Çabam bu.

İnsanlar aşkı aramaktan neden vazgeçmiyorlar? 21. Yüzyılın aşkını nasıl tarif ediyorsunuz?

- Bütün memeliler gibi insan da hayatını üç temel güdü üzerine kurmuştur: Karnını doyurmak, barınmak ve üremek. Ben aşkın bu üreme faslının kandırmacısı olduğunu düşünüyorum. O büyülü duygu olmasa kim aldırır neslin devamına. Tabiat bizi böyle kandırıyor işte. Ama doğrusu güzel bir baştan çıkış. Aşksız bir dünyayı hayal edemeyiz. Aşkı aramaya gelinece... Aramakla bulunsa keşke, ama olmuyor. Aşk gelip buluyor insanı. Gençken daha kolay buluyor, sonra zorlaşıyor işler. Çünkü akıl (ya da güvence) giriyor işin içine ve akıl girince de aşk kaçıyor.

21. yüzyılın aşkları herhalde yüzyılın kendisi gibi hızlı ve yoğun olacaktır. Kurallar değişiyor, ekonomi ahlâkı yeniden yapılandırıyor ve aşkın yaşanma biçimleri de değişiyor. Kol gücüne dayanan sanayi toplumunun aşkıyla, yüksek teknolojiyle donanmış bilgi çağının aş-

kı aynı olabilir mi? Doğum kontrolünün aşka etkileri nelerdir? Ben asıl annelik müessesesinin ortadan kalkacağı günlerin aşkını merak ediyorum.

Çanakkale'nin kendisi de, en az Bedia kadar bu romanın bir kahramanı değil mi? Çanakkale'yi seviyor musunuz?

- Çanakkale herhangi bir yer değil. Her ne kadar bütün benzerliklerine rağmen İstanbul'la kıyaslandığında yetimimsi görünse de orası müthiş bir yer. Troia boşuna orada kurulmadı herhalde. İnsan bazen içinde bulunduğu ortamı iyi değerlendiremez. Bütün dünya Troia ile bir akrabalık kurma çabasında, Çanakkale'de ve hatta bütün Türkiye'de ise bir alırmazlık var gibi. Hayalimde hep bir Homeros heykeli var, Çanakkale'nin sembolü olacak olan bir dev heykel. Holywood armağanı bir Troia Atı'ndan daha fazlasını hakediyor bence o ihmal edilmiş canım boğaz. Ben çok seviyorum Çanakkale'yi, Homeros'un rüzgaârının delilleri gibi estiği yer sevilmez mi hiç?

Kitabı okurken, Nazilerin sesinin giderek daha

kuvvetli duyulduğu günlerde başlayan bir yasak aşkla tarihin bu en karmaşık zamanlarında çok farklı yerlere gittim.

- Tarihi denince sanki çok eski bir zamanın hikayesi anlatılmış gibi algılanıyor. Oysa dün bile artık tarihin bir parçasıdır. Çanakkale Rüzgârı'nda çok eski bir zaman dilimi değil aktarmaya çalıştığım, hâlâ taze anılar bazıları için. Bir de şu var tabii, bence hangi zaman anlatılırsa anlatılsın aslolan insandır; insanın acıları, umutları, iyiliği ve kötülüğüdür. İnsanı romandan çıkarırsanız geride ne kalır. Ben sıradan insanları yazmayı seviyorum. Malroux'un çok sevdiğim bir sözü var: "Bir hayat hiçbir şeydir, ama hiçbir şey bir hayat değildir."

1920'lerin Çanakkalesi, 1950'lerin Londrası ya da 1980'lerin İstanbul'u'nu nasıl canlandırdınız romanınızda? Sizce 'iyi yazar' nasıl olunur?

- 1980 İstanbul'unu anlatmak zor değildi, o zaten benim İstanbul'umdu. Ama 1920'lerin Çanakkalesi'ni, 1950'lerin Londrası'nı anlatmak için sıkı araştırma yapmak gerekti. Bol bol okudum, belge taram, yaşlılarla konuştum. Belki

Ben asıl annelik müessesesinin ortadan kalkacağı günlerin aşkını merak ediyorum.

gereksiz görünebilecek ayrıntıları öğrendim, ama gerçekte gereksiz değillerdi. Onların tamamını kitaba koymadım, bu bir roman, belgesel değil; yalnız o dönemin insanını yazabilmek için, o döneme hakim olmak gerekiyor. Bu da ayrıntıya bile hakim olmayı şart koşuyor.

İyi bir yazar nasıl olunur bilmiyorum, ben yazıya saygı içinde elimden gelen titizliği ve özeni göstererek yazmaya çalışıyorum. Kalıcı olup olmayacağımı zaman gösterecek, ben o zamanı görsem bile...

Anneniz size Cumhuriyet'in ilk yıllarını anlatıyor muydu? Bu romanı yazarken ailenizin hatıralarından yararlandınız mı?

- Annem o şaşaalı balolar dönemini bilmezdi, 1932 doğumluydu; ama tabii daha yaşlıların anlattıkları vardı. Ailemin anlattıklarından aklımda kalanların yararı oldu, ama yaşlıların hiçbiri sağ olmadığı için çok esaslı bir yardım getirdiği söylenemez bu bölüm pörçük bilgilerin. Dediğim gibi araştırmalar daha önemliydi.

Dünden bugüne romancılığınızı nitelik olarak nasıl değerlendiriyorsunuz? Çanakkale Rüzgârı yayımlandıktan sonra içsel olarak hayatınızda ne değişti?

- Çabam, adımın üzeri kapalıyken yazımı okuyanın "bu Solmaz Kamuran" diyebilmesi. Zaman zaman bunu duyuyorum ve çok seviniyorum. Bir de ben kahramanlarımın şöhretli olmasını istiyorum, kendim olayım diye bir derdim olmadı ve olmayacak. İnsanların çocuklarına Kiraze, Minta diye ad koyması beni deliler gibi sevindiriyor. Yazdığım benden önemlidir.

Çanakkale Rüzgârı bitince her zaman olduğu gibi içim boşalmış gibi oldu, bu asla tam bir rahatlama değil. Birkaç gün ne yapacağımı bilemez bir hâlde avare avare dolaştım, içimde tuhaf bir hüznü vardı. Ayrılığın hüznü. İnsan yarat-

Akşamsefası

tığı kahramanlara bağlanıyor, onları seviyor. Ama sonra başka kahramanlar çıkıp geliyor ve yeni bir serüven başlıyor. Tuhaf bir iş yazmak velhasıl.

Romanda Bedia'ya çoğu kez adeta kurtarıcısı olan kemanıyla çaldığı türküler, ilahiler ve şarkılar eşlik ediyor. Siz de türkülerini sever misiniz?

- Ben genellikle klasik müzik dinlerim. Türküler de güzel ama özel olarak dinlediğimi söyleyemem. Bu romanda türkülerini, ilahileri, manileri ve başka müzik türlerini sıkça kullandım. Bunun nedeni hem duygusal derinliği artırmak hem de vurucu bir algılamayı yaratmaktır. Çünkü kimi zaman benim paragraflar dolusu yazacağım bir durumu bir türkünün nakaratı tek mısrayla anlatıyor. Ne de olsa yüzyılların halk birikimi var orada. Sevginin, aşkın ayrılığın en özlü, en sade biçimde anlatımı türkülerde mevcut.

Safiye Sultan serisi ve Erguvan Güzeli romanlarının çevirisini yaptınız. Çeviri yaptığınız romanlar size neler öğretti?

- Şu ana kadar on bir cilt kitap çevirdim. Kimi tarihi, kimi kara mizah... Çeviri yapmak benim için roman yazma sürecini izleyen bir dinlenmedir. Yine yazıyorum, ama farklı bir ruh hâliyle. Çeviriyi seviyorum, kendi dilimi İngilizceyle yapıyorum. Kelimelerin yetersiz kaldığı yerlerde benzetmeler, deyimler imdadıma koşuyor. Sonra bir de çevirdiğiniz kitabı sizden daha titiz bir şekilde kimse okuyamaz, bu da zevkli benim için. Çevirdiğim kitapları kendim bulup seçtiğim için sıkılmadan yapıyorum işimi. İşin bir de yazar dayanışması bölümü var, bu da manevi doyum sağlıyor.

Eşiniz Çetin Altan, romanınızı nasıl değerlendirdi? Vazgeçemediğiniz yazarlar kimler?

- Yazarken bölüm bölüm okurum ona ve hep fikrini alırım. Eleştirilerine kulak veriririm. Beğendiğini söyledi, bu benim için en büyük

Yazarken bölüm bölüm okurum ona ve hep fikrini alırım. Eleştirilerine kulak veriririm.

yük ödül. Çünkü bilirim yazı konusunda torpil yapmayacak kadar yazı aşığıdır. En vazgeçemediğim yazarım Emile Zola'dır. Geçenlerde mezun olduğum Kadıköy Maarif Koleji'nde bir konuşma yaptım, sonra da kütüphaneye gittim. Orada Zola'nın çok eski baskıları vardır, siyah ciltli. Onları buldum, yıpranmış sayfalarında sanki kendi çocuk parmakları izlerini görür gibi oldum. Emile Zola bende yazı aşkını körüklemiş bir yazardır. Her kitabını neredeyse satır satır hatırlarım.

Romanınızda müthiş bir gözlem ve betimleme var. Yazdıklarınızda kadın karakterlerin bilinçaltını ortaya çıkarıyorsunuz aynı zamanda. İlişkilerdeki dramı nasıl kurguluyorsunuz?

- Övgüleriniz için teşekkür ederim. Elimden geleni yapıyorum. Kadın karakterler herhalde daha baskın oluyor benim kitaplarımda, ama erkekleri de anlatmaya çalışıyorum. Aslında oradaki herkes biraz ben, bunu farkında olmadan yapıyor insan. Yazarken kimi zaman ben kahramanlarımın

elbiselerini, ayak-kabıllarını giyiyorum, kimi zaman da onlar benimkileri giyorlar.

Kitabın kurgusunu kitabı yazmadan önce aylarca düşünerek

kafamda bitirir ondan sonra yazmaya başlarım. Üç aşağı beş yukarı ne yazacağımı bilerek otururum masanın başına. Eskizlerim vardır, küçük notlarım... Sonra yazmaya başlayınca bazı değişiklikler olur, bilinçaltı su yüzüne çıkar, düşündüğümü fark etmediğim ayrıntılar netleşir. İçimdeki diğer Solmaz bana yardıma başlar. Tıpkı bilgisayar gibi çalışıyor insan beyni. Roman sırasında uykumda bile çalışıyor. Sabah erkenden kalkıp hemen gece düşündüklerimi, hayal ettiklerimi (farkında olmadan, uykuyla uyanıklık arasında bir sarhoşluk sırasında) yazmaya başlarım. Yorucu, zorlayıcı bir iş roman yazmak, ama beri yanda açıklanamaz bir zevk de veriyor. Başka hiçbir şeyle değişmeyeceğiniz bir zevk bu. Yazarken okunmayı hedeflemiyorsunuz, yazıp yayıncıya verdikten sonraysa durum değişiyor. Okunmak istiyorsunuz. Hikayenizi başkaları da öğrensın istiyorsunuz. Dedim ya tuhaf bir iş yazı yazmak. Kaleme kâğıda gönüllü kölelik.

MİLİTAN ÖRYANTAL KÜLTÜR FİZİK SAYFASI:

5 BZ

serhatkoksali@2-5bz.com

no: 15

We. LOVE URANIUM

İRAN RAPORUNA İRAN ŞAIRİNİN
SÖZLERİYLE GİRİLMİŞ

müne de bir İran şairinin "İnsan bir damla kan ve bin
CocaRANIUM şeklindeki sözüyle girilmiş olması. Beş bö-

سوق

BOLIVARIANUM

gracias por la Hoja de Coca

Causachun coca! Wañuchun yanquis!

BOLIVARIANUM

thanks for the Coca Plant.

ك

سوق

We. LOVE Coca

Long live KOKARANYUM

25 BZ

<http://2-5bz.com>

Serhat Köksal

2/5 BZ 'nin ikinci plağı Gözel Records 'dan çıktı. İngiltere,Fransa,Almanya ve 'istiklal cad.İstiklal Kitabevi
'16 Nisan'da Peyote'de 2/5bz PLAK ÇIKTI partisi var.

Akşamsefası

Atlas psi Detorm, Suriye psi Detone, Akmar psi Zihni 'de bulunur.

EVEREST

EDEBİYATTA 30. YILINI KUTLAYAN PINAR KÜR'LE YAZAR MİNE SÖĞÜT'ÜN YAPTIĞI NEHİR SÖYLEŞİ BU KİTAPTA

“Aslında yazarın nihai amacı insanları mutlu kılmak değildir. Yazarlar iyi insanlar değildir, iyi olmak isteseler doktor, hemşire, yuva öğretmeni olur, insanlara yararlı işler yaparlardı.”

Partnerlerini bulabileceği daha özgür gey mekânlar olsaydı belki de ölmeyecekti Baki.

Hoşçakal Baki

ALİ KEMAL YILMAZ

Ölen birinin arkasından hep klasik şablonlar kullanılır; ne kadar iyi bir insan olduğu, ne kadar “iyi” varsa sıralanır. Ben öyle yapmayacağım. Her insan iyi ve kötüyü bünyesinde barındırır. Buna inanırım. Benim arkamdan mutlaka kötü yanlarım da yazılmalı diyorum. Ne yararı var dersenez, okuyucuya saygı anlamında yalan olmamalı, yazılanlarda samimi olunmalı.

Baki ile son iki yıldır ‘Cinsel Ayrımcılıkla Mücadele Platformu’ toplantılarında karşılaşıyorduk. Toplantıya katılanların neredeyse tamamı eşcinsel. Sorunlar tartışılıyor, yanıtlar aranıyor fakat daha çok arkadaş toplantısı havasında samimi ve sıcak geçiyordu bu toplantılar. Kimse statüsünü ortaya koymadan, sadece cinsel kimlik beraberliğinde güzel, tatlı sohbetler ortaya konuluyordu. İçimizde en tedirgin, en uyumsuz Baki idi. O her seferinde gazeteci ve yazar kimliğini öne çıkarırdı. Gruba yeni katılanlara mutlaka ‘ödül almış bir yazar’ olduğunu söylemek ihtiyacını hissedirdi. Çantasında mutlaka güncel olmayan, yayınlanmış haberlerini taşıyan ve insanları okumaya zorlardı. Bazen onu, amatör ruh taşıyan bir gazeteci olarak görürdüm; belki de öyleydi. Fakat daha çok farkını ortaya koyup, ona nasıl davranılması gerektiğini tarif eder gibiydi. Bahsettiğim yan, sadece Baki’ye özgü değil. Eşcinsel gazeteci, ya-

zar çizer kim varsa hepsinde aynı şey vardır. Sadece birkaç isim bu durumdan muaftır. Özellikle “baş” olmayı başarmış eşcinseller ise en çok ezen oluyor. Şaka ile karışık herkesi aşağılamaktan inatılmaz haz alırlar. Belki, dışlanmışlığın kompleksini, kendilerinden zayıf gördükleri kişilerde tatmin ediyorlardır. Eşcinsellerle eşit ilişkiyi en doğru biçimde yaşayan isim olarak, tanıdıklarımın arasından sadece birkaç kişi sayabilirim.

Baki iyi bir gey özgürlük savaşçısıydı. Belki de eşcinsel olduğu için iyi bir gazeteci olmasına karşın, ayrımcılığa uğramıştı. ‘Belki de’ fazla oluyor. Öyleydi. Bir keresinde basında yaşadığı ayrımcılığı anlatmıştı. Gerekçe olarak; “eşcinselsin, senin işine bu yüzden son veriyoruz” demiyorlardı, ama Türkiye’de basın ne kadar erkek olduğu ortada. Gey dostu gazeteciler de var tabii ki fakat onlar üst düzey konumlarda değil.

Sonuçta Baki, yüreği gazetecilik sevdasıyla dolu, ölmemesi gereken bir yaşta aramızdan ayrıldı. Partnerlerini bulabileceği, onlarla duygusal iletişim kurabileceği daha özgür gey mekânlar olsaydı belki ölmeyecekti. Ya enayi yerine koyan paragöz gey barlar veya internet. Başka bir alternatif yok. Partnerlerimizi bulabileceğimiz alternatif mekânlar, belki bu ikilemden gayle-ri kurtaracaktır. [A]

**Baki
iyi bir,
gey özgürlük
savaşçısıydı.
Ayrımcılığa
uğramıştı.**

**Vejetaryenin sofrasında
bağ, bahçe, köy yaşantısı
ve şenliği vardır.**

Canlı Hakları
● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
PANTER EMEL

Pilav üstü fare

Gazeteci ve belgesel programcısı Coşkun Aral'ın yardımcılardan Meltem İnan, TV 8'de Hülya Aydın'ın konuğu. Gezdiği ülkelerle ilgili bir kitap yazmış onu tanıtıyor. Kakara, kikirli gezdiği ülkeleri anlatıyor. Sanırım Bolivya'da bir lokantada kafeslerin içinde fareler varmış, oradan seçtiğiniz fareyi hemen pişiriyorlarmış. O da kafesten, gözüne kestirdiği bir fareyi pişirtmiş yemiş, yalnız fare biraz yağlıymış, gene gitse de orada fare yeseymiş. Nasıl ballandırıyor, neşeleniyor. İnsan çikolata yediğinde beyni mutluluk hormonu salgılamış ya, o durum.

Geziden döndüğünde onu Panter Emel aramış, demiş ki: "Bak fare yedin, yüzünde sivilceler oldu".

**Gözüne
kestirdiği bir
fareyi
pişirtmiş
yemiş.**

Televizyonun karşısında bir süre donup kaldım, hadi bakalım bel geliyorum demiyor işte. Hemen telefona sarılıp kanalı aradım; "Bakın ben bu kadını aramış filan değilim, lütfen bu yanlış düzeltin"

demeye kalmadan program bitti. Sinirden ve şaşkınlıktan kafamın içi bulaşık teline döndü. Hiç ama hiç haberim olmayan bir konuda adım geçiyor. Üstüne üstlük hayatımda etmeyeceğim lafları etmiş gibi göstererek.

İki gün sonra, tv kanalının baskısıyla olsa gerek, fare yiyen kadın telefonla aradı, "Emel hanım çok özür dilerim, bir yanlışlık var herhalde ben öyle sandım" gibi bir şeyler söylüyor. Ben "şimdi özür dilemenizin hiç anlamı yok" diyorum, "çünkü siz bunu bir tv yayınında söylediniz, özrünüz bunu düzeltmez. Ayrıca ben sizin fare yemenize niye karışayım, ha tavuk yemişsiniz, ha alabalık, bir vejetaryen olarak benim için hiç

Kuş garibi

Geçenlerde Beykoz Akbaba Köyü'nden İhsan adında biri aradı. Bir sülün çiftliği varmış, birileri gece gelip 30 sülünün öldürüp diğerlerini de dışarı salmışlar. "Sansar girmiş olmasın" diyorum "hayır" diyor ve anlatıyor: "Kilitler kırılmış, arazi hisseliymiş, bu olayı diğer hissedarlar yapmış." İhsan bey durumu jandarmaya bildirmiş. Hiç değilse çiftlikten salınan sülünlerin kurtulmuş olmasına içten içe seviniyorum. "Peki" diyorum, "ben ne yapabilirim?"

İnsanın kanını donduran bölümü anlatıyor: Sülünlerin gözlerine plastikler yapıştırmış, dışarı salı-

nanlar gözleri kapalı olduğu için savunmasızmış, beni onun için aramış. Neden böyle yaptığını soruyorum. Bu sülünleri avlaklarda kullanıyormuş, yani avlanacak kuşları çekmek ve kolayca avlanmalarını sağlamak için yapmış. Adam iyi ki karşımda değil diye düşünüyorum. Kendisine yapacaklarımı planlamak için kısa kesip kapatıyorum.

Ardından güvenlik güçlerini arıyorum. Konu doğru, "biz zabıt tutuk, yalnız sanığın ifadesini henüz

almadık (yani hissedarlardan bahsediyor) dosya tamamlanınca Beykoz Savcılığı'na göndereceğiz diyor. Ben "bu şikayetçi kişiden de

ben şikayetçiyim, sülünler adına birinin ona hesap sorması gerek" diyorum. Görevli "siz savcıya müracaat edin" diyor.

Kim bilir gözlerine plastikler yapıştırılmış sülünlerin başına neler geldi? Kim bilir İhsan'ın başına neler gelecek. Çünkü insanın bazen şiddete başvurması gibi bir lüks olmayabilir.

farkı yok" deyip telefonu kapatıyorum.

Ertesi gece kadın, Star tv haberlerinde konuk. Yine kitabını ve fareyi nasıl yediğini bu kez görüntüleriyle anlatıyor. Benden bahsetmiyor ama benim söylediklerimi aynen tekrarlıyor "ha tavuk yedim ha fare, ne farkı var" diyor. Sonra daha da uçuyor ve ekliyor, eğer radikal hayvan gruplarının bu durumdan haberi olsaymış onu öldürürlermiş. Hoppalaaa, bu sefer makaraları koyveriyorum, uzun süre kahkahalarla gülüyorum. Bakar mısınız gezi programcısı, kitap yazarına, benim söylediklerimi nasıl da anlamamış.

Bak canım, fare ile tavuk veya koyun arasındaki fark, onları yemeyenler için, yani vejetaryenler için yoktur. Yiyecekler içinse çok fark vardır. Mesela Müslümanlar koyun yer, domuz yemez, bazı mezhepler tavşan yemez, Hindu'lar inek yemez, bu örnekler çoğaltılabilir. Yani et yiyenler için ayırmalar vardır. Kaldı ki hiç bilgin olmadığı aşikar konulara da balıklama dalıyorsun, o bahsettiğin radikal hayvan grupları, böyle senin gibi Banu Aklan tadındaki insanlarla hiç ama hiç uğraşmazlar. Yani albüm çıkaran ucuz popçuların yaptığı gibi, sansasyon yaratayım kasetim satsın numaralarının farklı bir versiyonunu, hayvan grupları ve Panter Emel bana saldırın da kitabım satsın diye tezgahladığın ortada.

Anlaman zor olacak Meltem hanım ama yine de tekrarlıyayım: Ben vejetaryenim, o bahsettiğin radikal hayvan grupları da vejetaryendir. Ve vejetaryenlik gelecek kuşaklar için son derece değerlidir. Çünkü insanla hayvan arasındaki köleliği ve tutsaklığı ortadan kaldırır. Günün birinde insanoğlu atalarının böylesine sağlıksız, çirkin ve vahşice beslendiğine inanmayacaktır. Vejetaryenin sofrasında bağ, bahçe, köy yaşantısı ve şenliği vardır. Bu rüyaları da güzelleştirir, hayvan kanlarıyla dolu kabuslar görmekten uzak tutar.

Kitabının satışına da, benden bu kadar malzeme çıkar ancak.

Çalışkan Amelie'ler

• Kaç bozuk saat günde üç kere doğru gösterip, kendi dalında bir rekor kırmıştır ki!

• Dünyanın en yüksek "Aşıklar Tepesi" nerededir acaba!

• İstatistiksel olarak kaç köpeğe bir "Dikkat köpek var!" tabelası düşüyordur!

• Gitar çalmaya başlayıp da "Akdeniz Akşamları"nı çalmayan da var mıdır!

• Şu güne kadar mesela hiç "Şerefe!" diyerek tiner tokuşturan tinerci olmuş mudur!

• Kaç dört kadınla evlenen, ruh dördüzünü bulabilmiştir ki!

• Acaba kaç Sezai'ye kardeş ismi olarak Mesai düşünülmüştür ki!

• Çıtır Kızlar dağılmasaydı eğer,

bugün itibarıyla hâlâ çıtır mıydılar!

• Kim bilir bugün kaç kalp masaj evi basılmıştır be!

• "Ben ona hem annelik, hem de babalık yaptım..." diyen kaç kişinin hem Anneler Günü hem de Babalar Günü kutlanmıştır ki!

• Hakan Taşyan için "Heavy Arabesk"çi diyebilir miyiz!

• Kalbi delik olanın bir aldatma bahanesi mi vardır!

• Açık unutulmuş parantezler öbür tarafta bizi kovalar mı!

• Katil balina kendini ne kadar savunsa inandırıcı olabilir ki!

• Ya kafamıza yukardan kuş sümüğü düşerse!

• Kim bilir kaç kişi kızına Fitnat ismini Taaşuk-u Talat yüzünden koymaya çekinmiştir!

AYŞE ÜLKER SAYGAN SOLMAZ
FATİH SOLMAZ

SEL YAYINCILIK
İFTİHARLA
TAKDİM EDER

metin üstündağ'ı
okur gözünde
'met üst' sıcaklığına
eriştiren
'mavra zamanı',
'ömür törpüsü'
ve 'imza: bir dost'
kitaplarından
harmanlanmış
46 yazı ve
37 hikâye bir arada

**Bu kitap,
mizah ve
edebiyat adına
her türlü biçimin
cesurca denendiği
tek yazarlı dev
bir antoloji,
bir başyapıt.**

*** SEL YAYINCILIK**

Piyerloti Cad. 11/3 Çemberlitaş - İstanbul
Tel: (0212) 516 96 85 - 516 97 26

**Aşk biraz tehlikeli ama
çok iyi bir savunma
mekanizması yaratıyor
hayat için.**

Sibelâlem

SİBEL TORUNOĞLU

Köprüaltı erkekleri

Hayatta dikkat edilecek bu mu kaldı diyebilirsiniz yazdıklarım, çünkü sosyete haberi tarzını deneyeceğim bu hafta. Kendimi tekrarlamamaya çalışıyorum, nedeni bu.

Şöyle başlayayım: Robert Lisesi'ne girdiğim zaman yapmam gereken; sağa sola bakmadan ders çalışmak ve mezun olmaktı. Ama ben bir elli sekiz boyumla, bir doksan sekiz boyunda bir arkadaşım aşık oldum. Çok zeki, çok yakışıklı, ahlak sahibi, duygulu ve neşeli, biraz da ders çalışan birisiydi. Ama bütün dezavantajlarıma rağmen, şanslı olabileceğimi fark ettiklerinde beni diskalifiye etme hareketlerine başladı rakiplerim.

Beni küçük düşürerek hasta ettiler. Ve ben on üç yaşında başlayan bu aşağılık kompleksini yıllar boyunca yaşadım. Robert Lisesi'ndeki bu kurtlar sofrasını, hayatı boyunca bilmeyecek olan her meslek gurubundan arkadaşlara "Köprüaltı Kemancı"da yaşadığım benzer bir durumu anlatarak ve Mozart ile Salieri'yi de örnek vererek bazı üstün yetenekli, doğuştan kutlu insanların nasıl mahvedildiğini anlatacağım. Ama Robert Lisesi'ndeki bu arkadaşım da, bir ihtimal okur diye şunu söylemek istiyorum:

**Köprüaltı ve
Sultanahmet'in
en güzel
kızıydım.**

H..., sevgili dostum, farkında mısın bilmem, sana çok köstek olduklar. Şu anda durumundan memnun musun bilemem. Hızla geçen film şeridinden dışarı bir kelebek çıkarabilirdin mi? Veya küçük bir çiçek, veya bir dost, veya bir uyanıklık hâli? Şunu bil ki; benim ilk öğretmenim Atatürk'tü, ikincisi ise sendin. Bir kız olmama rağmen, ömrüm boyunca senin yürüyüşünü taklit etmeye çalıştım bir altmış boyumla. Neyse, Köprüaltı'nda yaşadığımız olay büyüktü. Halbuki nedeni çok basitti; kıskançlık ve rekabet.

Ben Robert Lisesi'ndeki kadar olmasa da, yine de Köprüaltı

ve Sultanahmet'in en güzel kızıydım. Ufak tefek tıss sesleri çıkarıyordum, sönünce şişirilmem gerekiyordu ama olsun, o kadar kusur kadı kızında da olur. Neyse üniversite bitti. Öylece ortada kaldım. Ailece Marmaris'e tatile bile

gittik. Babam şeker hastasıydı, fakat dondurmacıların önünde kayboluyordu ve onun mantığına göre; benim için pusuya yatmış lordlar, kontlar: "Bak bu aile Marmaris'e ta-

tile gelmiş, biz de bu ailenin kızıyla evlenelim." diye düşünüyorlardı. O Marmaris tatilini hiç unutmuyacağım. Öyle bir hâle gelmiştim ki; ya intihar edecektim ya da otostopla İstanbul'a dönecektim. Yat limanı ve barları da var Marmaris'in. İğne atsan yere düşmüyor. On binlerce kişinin içinde, benim kadar zavallı ve rüküş olmak acıydı. İstanbul'a döndükten sonra minik bir tımarhane seyahatim bile oldu bu yüzden. Ne olup bittiğine hiçbir anlam veremeyen komşularımız, beni Cerrahi Tarihî'nin dergâhına bile gönderdiler, bir de muska yaptırdım. Bir yılda filan düzeldim, çünkü sürekli uyumaya başladım. Daha sonra da kendimi Köprüaltı Kemancı'da buldum. Dalgıç Kadir, Sinan ve Bülent'le orada tanıştım. İlk başlarda Sinan'ın ilgisi bana iyi geldi. Fransız Lisesi'ne gidiyordu, yakışıklı, çok zeki,

Akşamsefası

görgülü, hoş bir çocuktü. Hayata tutunabilmek adına benim için en iyi yol, aşık olmaktı. Karşımdaki insanla görüşmediğim zamanlarda o boşluğu, içimdeki sevme duygusuyla telafi edebiliyordum. Aşk biraz tehlikeli ama çok iyi bir savunma mekanizması yaratıyor hayat için. Yalnız, Sinan adındaki bu dâhi arkadaşımız Salieri gibi Mozart'ın dehasını kıskanan, yeteneksiz avam arkadaşlardan nasibini almıştı. Bütün Balım, Balkı, Sibel adındaki kızlar Sinan'a aşıktı. Etrafımdaki hortlaklara Fitnat, Sabriye, Fikriye gibi isimleri olan kızlar düşüyordu. Bu tipler, bari Pelin, Mutlu, Kiraz bulalım telaşındaydılar. Sinan'la dudak dudağa öpüşüp, aynı yatakta yattıkları dedikodusunu etrafa yayıp, "Acaba kim kimi?" sorusunu ipucu olarak bırakan, bu zeki ama yeteneksiz "köprüaltı erkekleri", baktılar ki ben laftan, sözden anlamıyor, onlara bakmıyorum, Sinan'a "arkadaşımın aşkısını" şarkısını söyletmeye başladılar. O da olmadı, yetmiş yaşında, kel, ağzında dişleri olmayan Dalgıç Kadir'i al dedirttiler.

Bir gün Sinan'ın kaldığı evdeydik. Sinan bana, Dalgıç Kadir'e bir kere ver dedi. Ben de Dalgıç Kadir'in odasına girdim. Çıktı-

ğında şöyle dedim Sinan'a; "Mezardan çıksa, otuz senelik ceset anneannem bile Dalgıç'a vermez. Sen anneannene sor bakalım, verir mi?" dedim ve bir daha görüşmedik.

Daha sonra Sinan'ın cinnet geçirdiğini ve anneannesinin bağır-saklarını koparıp camdan atladığını duyduk. Bir yıl kadar akıl hastanesinde kaldı ve sonra intihar etti.

Köprüaltı'nda tanıştığım diğer arkadaşım Bülent, bir zamanlar sokaktaki kazılmış çukurlara bakıp, "Sibel bu çukurlara düşer." diye hayıflanırmış. Bir de, İzadora galiba, filmin adını hatırlamıyorum, filmin sonunda kadın, üstü açık bir arabada ayakta durmuş, boynundaki fuları da çok uzun, rüzgârda dalgalanıyor, derken fular bir yere takılıyor, kadın da boğulup lönk diye ölüyor. Bülent, bugün bana kadınlar günü hediyesi almış. Ucu fazla uzun olursa, bir yere takılır, Sibel, boğulur paranoyası yaşamış filmdeki gibi. Bir de dergi beşinci katta olduğundan, gelirken Sibel'e ulaşmak öyle kolay olmamalı diye asansöre binmeyip beş katı yürüyerek çıkmış. Bülent'le konuştuklarımız şöyle:

Ben: Çayını getirdim.

Bülent: Derginin son sayısı var mı acaba Sibel?

Ben: Buluruz. Bülent'ciğim, biz küçük olsaydık, beni sever, benimle oynar mıydın evcilik, uzay maceraları vs.?

Bülent: Biz küçükken tanışsaydık su sa-tardık.

Ben: Ay, canım lokumum.

Bülent: Biz seninle lunaparka giderdik ama içeri giremezdik. Çünkü parayı lunapar-

kın önündeki köfteciye harcayıp, turşu suyu içerdik.

Ben: Ben boğazıma düşkünüm. Peki Bülent'ciğim; "onlar" iyi insanlar mıydı?

Bülent: Hayır.

Ben: Peki "onlar" kötü insanlar mıydı?

Bülent: Hayır.

Ben: Peki parasızlık demişim?

Bülent: ...

Ben: Mesela ben çok parasızım ama parasız olduğumu düşünmüyorum.

Bülent: Ben de katılıyorum.

Ben: Kendisiyle barışık, hümanist demişler.

Bülent: Benimle anlaşmak için demişlerdir.

Ben: Ama bizim kötülüğümüz de zordur yani, dağlara taşlara...

Bülent: Gülerim.

Ben: Dalgıç ne yapıyor?

Bülent: Elektrik trafosunun içinde yaşıyor. Çok büyük bir bahçesi var. Bir kedisi var, ne dişi ne erkek, tuhaf bir şey. Dalgıç'ı evlat edinmiş, kimseyi yaklaştırmıyor.

Ben: Ben de kedime ciğer alıyorum, karnını doyuruyorum, bir tane de bana getiriyor yiyeyim diye.

Bülent: Bir gün ne oldu biliyor musun? Dalgıç Kadir'in elinde Sabah Gazetesi, "Bak ben gazeteye çıktım." dedi. Bir baktım; fotoğrafta, elindeki cesetin başı denizin içinde, Dalgıç ayağından tutup poz vermiş.

Ben: Evlilik?

Bülent: Evlilik, çalıntı bir damat elbisesi ve kiralık bir gelinlik. Ama birçok insanla nikahım vardı. Dalgıç Kadir'le, Sinan'la, seninle... Sinan'ın mezarı Kaş'ta. Bu yaz oradaydım. Mezarlık yokuş bir yerde, yokuşu çıkmadım. Orada bir barda, iki gün hiç durmadan içtim. Bak ne hatırladım: Bir gün Kemancı'dayız. Sen, yüksek sivri topuklu ayakkabılarınla geldin oturdun. Sinan'la ben, ayakkabının tekini istedik. Verdin, biz de içine şarap doldurup içtik.

Ben: Hatırlıyorum ama nasıl oldu da Dalgıç Kadir de şarap içmedi o ayakkabıdan?

Uzaydan
gelen
sultan

mini Haber:

* SON CEMRE DÜŞTÜ!

Uzun, kızıl ve güzeldi

Kızıl Mars

"Fobik bir insanı mı
Tiklerim var"

"Özgür Kız bana
yanlış yaptın"

maşallah

"Abi
burada
öpüşüyorlar
hemen
gelin"

Çimeni

3 ustayı birarada yakaladık ve ALDATMAK!! hakkında Kaynaftık

Ben: Merhabalar bi adam niye aldatır acaba anlatırmısınız?
Picasso: Fasulye yararlı bir besin, biz böyle arada toplanıp fasulyenin yararları hakkında konuşuruz, sen nereden çıktın be!! Birazdan güneş tutulmasını izlemeye gidicez biz, sen gelme sinir oldum sana ben.

Fredî kurugir: ben bunu kapıda yakalayıp icabına bakmıştım!?

Picasso: Bakamamışsın işte baksana.

Dali: İsmi ne Senin canım?!

Ben: kızıl mars çimeni?!

Dali: Söyle bakalım kızıl mars çimeni bu fasulye niye soğuk bok gibi fasulye yapmışsın..

Picasso: Olum dur bi be, bak biz bu amatör ruhlu heyecanını anıyoruz fakat böyle magazin şeylerinden hoşlanmıyoruz, bak orda kedimiz mona var git ona sor o sever böyle şeyleri.

Dali: Garson!!?

Ben: Efendim abi buyrun?!!

Dali: Ayrarı getir bize ordan üç tane!!

Fredî kurugir: Abi ben kola içcem.

Ben: bi kola 2 ayranmı?!

Picasso: Banada Soda çocuğum.

Ben: Peki, bi kola bi soda bide ayranmı şimdi..

Dali: konuşurken mona'nın kafasını sevmeye tiki var Hapsuruyo!!

Fredî kurugir: kuyruğunu çekme gebertirim.

Ben: Peki.

Amatör ruh geri gelmeli

öldü sanmıştım

bu

Başbakan
neden soğuk?

Esinbek@hotmail.com

Akşamsefası

Şöyle eskilerden, uzun, hızlı bir vapura binsek, hani adı 'bahçe'yle bitenlerden...
Bi lodos fırtınası kopsa, vapurumuz şahlana şahlana gitse...

Ada vapuru yandan çarklı

GÜNER ÖZKUL

O bahar, bu bahar, şu bahar... Ben her bahar böyle olurum, mahvolurum. Tıpkı şair(ler)in mahvolduğu gibi. Anlamsız bir coşku, bir yerinde duramama hâli pençelerine alır beni. Kayıtsız şartsız hoşgörü dağıtırım etrafa, en çok da kendime. Bu hoşgörü beni kolay kandırılır kılar ama olsun. Çocuklar sobaya değince yanarmış, sonra da bir daha dokunmazmış ya; yalan! Her farklı soba yeni bir yanma vesilesidir, "ya bu sefer yanmazsam..." diyerek tekrar tekrar dokunur(um)lar sobaya. Hem ben yanmazsam, sen yanmazsan, kim yanecek o zaman!

Neyse; hoşgörü di-yorduk... Biraz kendimi sıksam şaka bile yapabilirmişim gibi gelir, şöyle zillere parmağımı kaldırmamacasına bassam, kış uykusu misali depresyona yatmış eşimi dostumu uyandırsam derim kendi kendime... "Kalkın ulannn!... hadi gidiyoruz..." Nereye? Adaya tabii ki; benimkine, büyük olanına...

Şöyle eskilerden, uzun, hızlı bi vapura binsek, hani adı 'bahçe'yle bitenlerden... Bi lodos fırtınası kopsa, vapurumuz şahlana şahlana gitse, alışıktı olmayanlar yemyeşil suratlarıyla kuskamak için tuvalete koşsalar, neden sonra adaya varsak ve tam da o sıra-

Orada zaman durur, her şey anlamsızlaşır ya da anlam kazanır.

da hava dönmüş, fırtına dinmiş olsa... Üşümekle üşümek arasında karsarsız, ellerimiz ceplerimizde, omuzlarımız kasılmış ve boynumuz kısılmış iskeleden çıkarken, mis gibi iyot kokusu alsa götürse bizi taaaa nerele-re... Lâlâ Hatun caddesinden yukarı vursak kendimizi, asfalt yolun bitmesine yakın, odun sobalarının mis gibi kokuları kıvrıla kıvrıla burnumuzun direğini sızlatırken, iki gün önceki yağmurla ıslanmış toprağın kokusu bizi iyice sarhoş etse fena mı olur? Âlâ olur... Toprak yol başladığında artık belkemiğimiz de zonklamaya başlar ama yokuş kısadır, çabuk birer eşek öldüren kısmı. Sonra düzleşir, hızlı hızlı yürümeye başlarız ve birden solda

üflesen yıkılacakmış gibi duran kız yurdunu görürüz (bugün hükümetler arası sorun olan), o görkemli ahşap binayı... **Metin Erksan**'ın bir zamanlar günlük gazeteler için korku foto-romanları çektiği yeri...

"Vay be!" deyip yola devam ederiz ve 15-20 dakika sonra lunapark meydanına varırız. İşte; tam da hayat gibidir o meydan... Doğru karar vereceksin; sola saparsan Maden'e, karşıya tırmanırsan Aya Yorgi'ye, sağa gidersen Viranbağ'a, en sağa saparsan Nizam'a varırsın. Ama sen daha en

başta Viranbağ'ı ballandıra ballandıra anlatarak kandırmışsındır herkesi. Ne istediğini bilen, kararlı bir edayla girersin Viranbağ yoluna. Yürü yürü bitmez, bilmeyenler sızlanır; "doğru yolda olduğumuzdan emin misin?" Hıyarlar! Siz ne anlarsınız... Keşke yalnız olsaydım, ya da annem olsaydı yanımda...

Ve işte; **Deli Aysel** (Anjel)'in yerine geliriz. Koya tepeden bakan o derme çatma lokantaya, Aysel bize sigara böreği, patates kızartması filan hazırlar, artık Allah ne veriyse. Hatırlasana, yirmi yıl önce bir gece motorla buraya yanaşmıştınız da, Deli Aysel'in oğlu **Kör Veysel** nasıl tüfeğiyle ateş etmişti üzerinize... (Kör Veysel'in ağbisi **Yamyam Hasan** da adanın en güzel kızı Gülderen'le evliydi, neyse o da başka günün hikayesi olsun).

Deli Aysel öyle herkesi beğenmez, sen kefil olursan, o da annenin hatırına, lütfen kabul eder berabere oldukları. Orada zaman durur, her şey anlamsızlaşır ya da anlam kazanır... Ama dönmek lâzımdır artık, yol uzun... Kararlaştırdığımız vapurdan iki sonrakine belki yetişiriz. Vapura binmeden önce **'Yıldızlar Kahvesi'**nde büyükada çayı içeriz, kelle sayısına göre "büyükada çek!" diye ısmarlayarak...

Sahi ya, arkadaşların zillerine bas-sam, vapura atlasak... fena mı olur? **h**

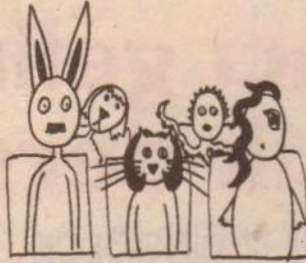
Rüya tabirleri

Selva Bayyurt

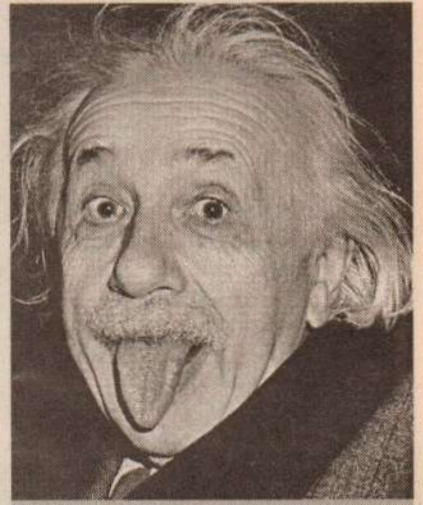
Rüyamda elinizde tutmuş bulduğunuz bu dergiyi gördüm. Şöyle ki geleneksel olduğu izlenimini edindiğim Hayvan dergisi seminerine gitmişim. Böyle sinema salonu gibi bir yerde oturmuşuz, elinde mikrofona tutan bir beji dinliyoruz. Nasıl seminerse o, sonuçlar açıklanıyor. Okuyucuların oylarıyla dergiden her ay biri gidiyor. Soluklar

tutulmuş, kimin gideceği bekleniyor. Sonuçlar bir zarfta geliyor. Beyefendi zarfı açıp benim adımı okuyor. Açıklama olarak da "bugüne kadar senin köşeyi hiç kimse okumamış, tamamen gereksiz" diyor. Ben de durumu olgunlukla karşılıyorum, ayağa kalkıp "zaten kişisel bir şeydi, kim niye okusun, siz de haklısınız, iki gözüm önüme aksın ki darılmadım" gibi bir şeyler geveliyorum. Sonra el sallayıp gidiyorum. Kendimi yine saçma hissediyorum ve günümüzde saçma olmak çok kişisel bir şeydir.

Bu rüyanın anlamı:

Herkes kendine güvenli davranmak zorunda değildir. Kendini önemsemek, sessiz sakin yaşamayı istemek de bir seçimdir. Rüyamda yine iddiasızdım ve kendimden hoşnuttum. Burdan benim gibi düşünen insanlar için bir çağrı yapmak istiyorum: İddiasız insanlar birleşin. Ama birleştiğinizi bile kimse duymasın. Son dakika gelişmesi: Rüyamda gördüğüm doğalgaz parasını gerçek sanarak ödedim. Ve bu ay doğalgaz ne kadar az gelmiş diye çok sevinip alışveriş yaptım. Demincek farkı EFT yöntemiyle yolladım. Bu ne gerzeklik!

"Eğer ne yaptığımızı bilseydik, buna araştırma denmezdi"

"Hayat her zaman bir şey olmaktır, asla mevcut olmak değil"

"Sadece iki şey sonsuzdur, evren ve insan ahmaklığı. İlkinden o kadar da emin değilim!"

"Bir şeyi ezberlemektense, her türlü cezayı çekmeyi tercih ederim"

ALBERT EINSTEIN

Halk arasında anlatılan darb-ı mesele göre, insan tam osurmak üzereyken şeytan osuracak olanın kıcına bir şişe dayarmış...

Yabancı gelinlere osuruk dersleri

FILİZ BİNGÖLÇE

Ayıp, iğrenç, tiksiniç ve terbiye dışı sıralamasının üst sıralarında osurmak var. Çocukları "sakın misafirlikte pırt yapma, çok ayıp!" diyerek büyütüyor; "marifetini" saklamaya çalışanın izini "kim osurdu / bit osurdu / yorgalandı / yere düştü / kimin götü şişti" tekerlemesi ile sürüyor; "osuruğuna sahip olamayan hiçbir şeye sahip olamaz" mantığından hareketle gaz salıvereni aşağılayıp toplum dışına itiyoruz. Kısacası göğsünü gere gere "ben yaptım!" diyemeyenlerin ülkesinde yaşıyoruz.

Çocuklar hadi neyse de gelinlerin hâli fena. Özellikle de yabancı gelinler... Onlara hızlandırılmış "osuruk terbiyesi dersleri" vermek, toplumun bu konudaki hoşgörüsüzlüğünü anlatmak ve uyum sağlamaya yönlendirmek için yerli damatlar ile kaynanalar az ter dökmüyor. Özellikle Alman

gelinleri ikna etmek epey zor. Çünkü onların kültüründe geçirmek "hiçbir Alman ağzıyla osurmaz" özlü sözünden hareketle çok ayıp karşılsa da, osurmak tamamen serbest.

Meselenin yasak tarihi, çadırlarda yaşayan eski Türk'lere dek dayanıyor. **El Cahiz, Hilafet**

Ordusunun Menkıbeleri ve Türklerin Faziletleri adlı eserinde Türk Hakanı ile Emevilerin valisi Cünayd arasındaki söyleşiyi şöyle aktarıyor:

"Hakan : (...) Yalancı, kovucu, saygısız (sık sık gaz çıkaran) kimse hakkında ne dersiniz?

Cünayd: Biz böyle kimselere sürgün, ahaliden uzaklaştırma, hor bakma gibi cezalar veririz. Şahadetlerini kabul etmez, verdikleri hiçbir hükmü muteber saymayız.

Hakan: Sadece bu mu?

Cünayd: Dinimize göre veri-

lecek cevabımız budur.

Hakan: Bana göre kovucu insanların arasını tutuşturan kimse dir. Böyle bir kimseyi, hiçbir kimseyi göremeyeceği bir yere hapsedirim. Alenen yellenenin kıcını dağlar, bu hareketi yapan azasını cezalandırırım."

Nasıl ceza ama? Bir zamanlar osuruk yasağının kesin; cezasının ise vahim olduğu bu söyleşiyi anlaşıyor. Girişte değindiğim tekerlemenin ise şişe dağlanan kıklar meselesini çağrıştırmaması, doğrusu hiç de tesadüfe benzemiyor.

Şeytan osurttu...

Osurmaktan kaçış yok fakat yine de cezasından kurtulmanın en kestirme yolu eskiden beri onu başkasının üstüne atmak, hatta şeytana yüklemek olmuş. Halk arasında anlatılan darb-ı mesele göre, insan tam osurmak üzereyken şeytan osuracak olanın kıcına bir şişe dayarmış. Bütün osuruk kokusu şişenin içine dolduktan sonra da, şişeyi tek tek meclisteki-

"Alenen yellenenin kıcını dağlar, bu hareketi yapan azasını cezalandırırım."

lerin burnuna tutarmış. Eğer taziykili osurulup şeytanın şişesi kırılabilirse, osuruğu başkalarının koklaması engellenebilir, osuruğun en önemli utanç nedeni ortadan kaldırılabiliymiş...

Ancak tabii hiçbir zaman bu işten tam kurtuluş diye bir şey yok; bu kez de ses sorunu başa bela... İşte bu yüzdendir ki, sesli osuruk kokmasa da gizlenemiyor, o da gürlütüsüyle insanı rezil ediyor.

"Osurani ayıplama ve osuruk olgusunun üstünü sıkı sıkı örtme" çabası Osmanlı'da da sürüyor... On altıncı yüzyıl Osmanlı toplum hayatını anlatan **Gelibolulu Mustafa Ali** büyüklerin yanında "yellenenleri", "kabahat yapanları" affetmediğini şu satırlarla açıklıyor: "Aşağılık kişilerden birinin, ulular yanında genzini çekerek tükürmesi, utanmadan geçirilmesi ya da sesli sümkürmesi büyük edepsizliktir. Terbiye ve görenekten anlayanlar, bunları yellenmek kadar yadırgarlar. Edepsiz şehir oğlanlarından çıkan 'durt' da osuruğun tıpkısıdır"

İster "durt" deyin ister "pırt", tıbbi kanıtlara göre aslında osuramamak çok daha büyük dert. Osuruk teknik olarak vücuttaki zehirleri atmanın bir biçimi. Mide ve bağırsaklarda biriken aşırı miktardaki zararlı gazın baskı yapması sonucunda osuruyoruz. Çıkmak isteyen gaz içeride durmuyor, dursa da rahat vermiyor. Bu durumda havanın sekiz metrelik bir sindirim tüneline geçmesi, önce mideye, sonra bağırsağa uğraması ve geçerken çevredeki atık malzemeye temas etmesi kaçınılmaz... Osuruğa gürlütülü ve sulu sesi ile kokusunu veren de bu seyahati oluyor zaten. Osuruğun ne zaman nerede geleceği de tam kestirilemiyor. Bastırdı mı fena basıyor. Ciddiye almasanız, cezalandırsanız, geri itmeye çalışsanız, suçu başkasına atsanız da eninde sonunda kokulu gerçek ortaya çıkmak için kendine bir yol ve ses bulmakta gecikmiyor... Hem de günde ortalama on altı kez yapıyor bunu. Aksi takdirde

toksinler tekrar kana karışıp insanı zehirliyor.

Çıkar yol tek, ancak oradan çıkan sesler çeşitli: **Salvador Dali, Bir Dahinin Güncesi**'nde yer verdiği "**Osurma Sanatı**" adlı bölümde sesler konusunu ele alarak "çift namlulu, yarım vokal, küçük, sessiz ve sürüngen" osuruklar hakkında müzikal detaylar verip meselenin toplumsal yararlarını vurgulayarak eğleniyor, eğlendiriyor.

Halk mizahı içinde de osuruk önemli bir şenlik maddesi olarak baş köşede yer alıyor. Birileri "ben öyle pis şeyler katiyen yapmam, yapını da affetmem!" deyip, daha az osurmanın sırrı peşinde, yemek yerken az konuşup, hiç hava yutmamaya gayret etse bile... Tüm çabalar boş, kibirler nafile... Çünkü insanlar arasında kopmaz bir bağ var; o da "osuruk kardeşliği".

Osuruk: Babilof, carta, cumhuriyet sucuğu, doğal gaz, egzoz, etten direk rüzgârdan kürek, fırat, gavara, kavara, müzik, pırt, polat, yusuf, zart, zarta.

Yüksek sesli kokusuz osuruk: Bomba, cart osuruk, cihan harbi, göt gürlütüsü, selam topu.

Sessiz pis kokulu osuruk: Parfüm, tıs osuruk, pis osuruk, zart osuruk, mert osuruk.

Osurmak: Ağzını açtı bıraktı kaçtı, babilof naşlatmak, ben ıkın-

dım o çıktı, bir derede bir tosun böğürür, bir yeldi geldi geçti senin neyini aldı kaçtı, bulmuş bir delik çıkmış bir soluk, fart etmek, iki dağ arasında öküz böğürür, iki tepe arasından tüfenk sesi gelir, inceden salmak, kapıyı açtı bağırda kaçtı, kokuatmak, koltuk osurtmak, öpücük atmak, söndürmek, tel çekmek, telgraf çekmek, ten ten tena kokusu fena at bir temenna söyliyim sana, tırlamak, yolunu aralamak

Çok osuran kimse: Dozurdak, gozurdak, gödeni deşik, kocarca.

Osurmanın yararları: Bir osuruk dokuz doktor sıçırır, içinde kalıp dert olacağına dışarı çıkıp mert olsun, o allahın yelidir onu tutan delidir, içimde kanser olacağına kıçimde konser olsun.

Osurmanın zararları: Hava ya çıkarsam uçar kokusundan herkes kaçır, kendi osuruğunda boğulmak, pis osuruk pis osuruk.

Osurtan yemekler: Ağır makineli, hafif makineli, kara şimşek, zorlu ikili.

Küçümseme ve alay sözleri: Bir osurukluk canı olmak, bokun layığı osuruk, büyük çömleğe osurmak, çaput yanar bez kokar, osurana tez kokar, dokuz osurukta bir osuruk almak, düğünde osurmak, genç katır sert osurur, herkesin osuruğu kendine ciğer tava gibi gelirmiş, imam osurursa cemaat sıçar, koyun gibi koltuğunun altından osurmak, osuracak hâli kalmamak, osuraklı göte fasülye bahane, osuran mindere oturmak, osuranla buyuran usanmaz, osur osur ipe diz, osurdun sıçtın haraçla mı, osuruğu cinli, osuruğum burnuna, osuruk ağacı, osuruk balonu, osuruğu düğümlemek, osuruk marşı, osuruk otu, osuruk saymak, osurukla karga kovalamak, osurukla boya boyamak, osuruktan nem kapmak, osuruktan oğlun olsun, osuruktan tayyare selam verdim o yare, ölüyü çok yıcarsan ya osurur ya sıçar, tatlı tatlı yemenin acı acı osurması vardır, iyi insanda kötü şey durmaz, yemene içmene osurmana sıçmana bak...h

**İçimde
kansere olacağına
kıçımda
konser olsun.**

Şunu iyi düşünmek lazım bunca zamandır bizi benimsemiş olan patronumuz asla yanlışla düşüp vermez...

Tamam da bütün komşuların tavuklarını çuvallara doldurup götürdüler. Az zamanımızın kaldığını düşünüyoruz...

Susun ağzınızdan yel alsın. Daha dün kâdır fabrikasyon olmamakla öğünüyordunuz. Sizi doğal beslenen doğal qezen tavuklar sizi...

Tamam hoş da sanki nazara geldik gibi kıyamet başımıza ha koptu ha kopacak. Allahım başısla ne olur. Söz qünde on tane yumurta yapacağız...

Siz yapacaksınız yapmasına da bende hayır kalmadı fık yok bilesiniz. Sakin korktuğumdan sanmayın benim kişi size olan kızgınlığımdan, birşeyler olacak gibi felaket telâhî yapıyorsunuz...

Sen patronumuzu korumaya devam et onun lâbî ki suçu yok. Gelip bizi götürcekler hem de diri diri qaz odalarına...

Hiç qüleceğim yoktu. Beni korkutacağınızı mı sanıyorsunuz. Yumurtlamı olmadan patronumuz aç kalır...

Horozsun ama çok safsın, hastalık belası diyorlar, patron dinleyen kim...

Şu qelenlere bakın!.. Herhalde bizi görmeye qeliyorlar. Ustlerinde ne güzel elbiseler var pırıl pırıl...

Herkes bildiği duaları okusun. Horoz herkesten daha çok okusun...

Ulan qaliba götürüyorlar. Durun bakın ben temizim bu tavukları götürün. ne varsa bunlarda var. Tahlil yapalım. Oaha vâz-qeçmeniz için zamanınız var. Hem iyi insanlara benziyorsunuzu?...

Ne var?..

HOROZ!..

Dua dua...

**Bir lise öğrencisinin,
"Bizim Şule'yle Hakan
mercimeği fırına vermiş"
demesi imkânsızdır.
Olmaz böyle muhabbet.**

İç Dikiş
.....
ALTAY ÖKTEM
altayoktem@yahoo.com

Sevdiğim bazı mercimekler

Yemeklerin hem yaşanan coğrafyayla hem de yaşla yakından ilişkisi var. Kayseri'de oturuyorsan, pastırmayı bol bulup iki de bir pastırmalı kuru fasulye yapabilirsin tabii. Maraş'taysan, bol tereyağıyla yapılmış fıstıklı baklavanın üstüne dondurmamı boca edip yersin. Ama Lüleburgaz'da bir pastaneye gir, üstü dondurmaya kaplanmış baklava istiyorum de, deli muamelesi yaparlar. Bunlar, işin coğrafyayla ilgili kısmı. Bir de yaş meselesi var tabii. Mesela dokuz yaşında bir çocuğun kapuska sevdiği görülmemiştir. Ya da on üç yaşında biri "En sevdiğim yemek pilav üstü nohut" demez asla. İnsan yaşlandıkça ağzının tadı bozulur. Daha doğrusu, abuk sabuk şeyleri yiye yiye damağı pas tutar, en olmadık yemekleri beğenmeye başlar.

Elma Şekeri

*boşuna mutluyum; yeni bir anlam buldum
kendi hayatıma
her sınıfın bir arka sırası var nasıl olsa
her evin arka odası; her mahallenin
bir arka sokağı var yani değer yaşamaya*

*bu şehrin bütün aylak polisleri tanır beni
her gece yakalanırım kendimi soyarken
kendimi titretirken soğuklarda boşu boşuna
üç beş çocuk belki görür diye
belki öğrenir diye karşılıksız sevmeyi*

*-hep karşılıklı olacak değil ya sevgi
yanyana da olabilir eller kullanılırsa-*

*küçük bir kızın yapışkan, kırmızı
elma şekerini yalarken boşuna yakalandım
yani mutluyum; yeni bir hayat buldum
kendi anlamıma!*

Sadece yemeklerin değil, içinde yemek adı bulunan deyimlerin de yaşla yakından ilişkisi vardır. Bazı deyimler çağa ayak uyduramaz, çabuk yaşlanır. Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü'nün en çöpten maddeleri arasında sıkışıp kalırlar. Söz'ün değil, hayatın değiştiğini gösterir bu. Bir lise öğrencisinin, "Bizim Şule'yle Hakan mercimeği fırına vermiş" demesi imkânsızdır. Olmaz böyle muhabbet. Bu deyim ancak yaşını başını almış, ununu elemiş eleğini asmış muhterem beyefendiler, hanımefendiler kullanır. "Bizim Hayrünnisa'yla Recai Bey mercimeği fırına vermiş" lafı onların ağzına yakışır mesela. Yaş itibarıyla mercimek buruşmuş, fırın da ısıtmaz olmuştur belki... Ama mercimek de onlarındır, fırın da, kim karıştır!

Bazı yemekler gibi bazı deyimlerin de tarihe karışması, aslında damak tadımızın ya da kullandığımız sözcüklerin değil, yaşam biçimimizin değiştiğini gösteriyor. Hızlı yaşadığımız hâlde genç ölmediğimiz bu çağda, hepimiz zamanla yarışıyoruz aslında. Hiçbir kadın, anneannem gibi alıp eline oklavayı saatlerce uğraşıp baklava açamaz. Hayır, yapmak neyse de, yemek için bile zaman lazım! Ayakta atıştırma muhabbetinin yaygınlaşmasının

nedeni de bu değil mi zaten? Kadıncağız oturup saatlerce yaprak saracak, kısıp ateşte, ağır ağır pişirecek, sonra da oturup sıkı bir muhabbet eşliğinde ağzımızı şapırdata şapırdata yiyeceğiz... Nerde o bolluk? Hayatın içinde hızla koşturuyoruz, durmadan ayrı yönlerle koştuğumuz için, kendimize çarpıyoruz arada bir. Yaralanıyoruz. Artık kendimizden başka kimse çarpamaz bize. Kimse yaralayamaz bizi. En güzel kendimiz kanatırız kendimizi!

O yüzden biz mercimeği fırına veremeyiz. Kaba doldurmayla, fırının fişini takmaya, ısınmasını beklemeye, sonra yemeği pişirmeye zamanımız da yok, tahammülümüz de. Ayakta atıştırıyoruz. Şöyle keyfini çıkarta çıkarta kıymalı bir mercimeği, yağını çenemizden aşağı akıta akıta yiyemiyoruz... Elma şekerini yalar gibi yüzeysel, apar topar, hızla sevişiyoruz artık.

Mercimeği özlüyorum ama kırmızı, tatlı bir elma şekeri uzatıyorum size. Konuyla irtibatı olsun diye...

Aksak Sokak Ritmiyle...

Yola çıksam yol arkamda kalıyor. Yüzümü dönssem dağlara, sırtımdan vuruyor beni elleri kan değil, kar kokan biri. Ölür gibi soğuyorum. Asfalt üşütüyor beni, patikalar aldatıyor. Bir şehrin en çok nesini özlersin diye sorsalar, elektrik direklerini derim. Korkmadan söylerim bunu. Işıktan ve paslı demirlerden, tellerden korkmadan söylerim yüzünüze karşı.

"Gerçek, boğucu hüzne ne oldu? Yoldan çıkmış öfkeye? Kötümserliğe ne oldu? Ya da umutsuzluğun doğurduğu inatçılığa? Sadece boşluğa koparılacak tek bir haykırıya ne oldu? Kelebek kanadındaki gizli, saf güzelliğe? Tek bir gülücükte baştan çıkartan tutkuya ne oldu? Peki yağmur altında dans ettiren deliliğe? Bulut gibi temiz ruhlara ne oldu? Her duyduğumuzda bizi titreten yegane özgürlük sözcüğüne? Ne oldu?..." Ben değil, çıktığım yolun menzili olmadığını bilen birileri soruyor bu soruları. Susuyorum. Çünkü biliyorum; sokağın sanatı cevap vermez, soru sorar yalnızca. Sorduğu sorunun cevabı olup olmadığıyla ilgilenmez. Hatta, cevapsız soruları sever. Bayılır o sorulara.

"Kulisler, pazarlıklar; mutlaka çok-uluslu sponsor gerek. Satışlar,

açık arttırmalar; bize Pazar gerek... Suni duyarlılıklar, yalan mesajlar; medyada bolca yer tutmak gerek. Ne şiş yansın ne kebab; kavramsal takılmalı, post-modern olmalı, olmadı pre-modern olmak gerek..." Bunlar da cevaplar değil, gerçeklikler... Kaçmak da gerekir ama nereye? Kendine çarpmayacağın bir yer varsa eğer, oraya tabii ki. Çünkü çarparsan yırtılır derin. İnsanın bedeni kendinin tel örgüsüdür ve en tehlikeli çarpışma, kendinin kendine çarpışmasıdır. Parçalanırsın göz göre göre ve kimse ağlamaz arkandan. Kimse bakmaz, kimse acımaz, kimse ölmez seninle birlikte. Bir kişi eksilmez dünyanın o kirli nüfusundan. Çünkü yerini dolduran bulunur bu pazarda. Pazar, içinde kıvrıldığı, içinde kırıldığı maun bir tabuttur...

"Şimdi sokakları işgal etmiş hayaletlerin kulağımıza fısıldadığı kehanet surelerini tekrarlıyoruz. Şimdi, loş ara sokakların, sek sek oynayan çocukların, terk edilmiş otobüs duraklarının, yollarda sayıklayan meczup-

ların, kaosun doğurduğu devasa cad-delerin, sarhoş naralarının, bulvarların gizlediği parkların, seyyar satıcı çığıllıklarının, metro çukurlarının, çıkmaz sokakların, kedilerin ve köpeklerin, kaldırım taşlarının olanca gürültüsünü sesimizle birleştiriyoruz. Akademinin, şöhretin, paranın, imajın değil; sokağın sanatı için gürültü çıkartıyoruz. Cadde sergileri, sokak şarkıcılığı, grafiti, sokak tiyatrosu, duvar mağazini, sokak şairliği, fanzinler, karnaval düzensizliğinde nümayişler, kolektif, saf sanat ve eylem..." Tek gerçek ses gürültünün sesidir. Sevişirken çıkan gürültüden doğar çocuklar. Sokaklar, geceleri kırırdar. Bir kaldırım, göz kırpar ahşap bahçe kapısına. Rüzgâr ağırdan eser. Yağmur çisiler. Kimseye hesap vermez kaldırım taşları. Parklar en çok, kimse yokken kalabalıktır.

Otobüs durakları, hiçbir otobüsün yanmadığı saatlerde konuşur yalnızca. Metalin, tahtanın ve akrilik boyaların sesiyle konuşur. Gürültü kutsaldır. Yalnızca gürültü kutsaldır ve önünde diz çökmem gerekirse yüce ve ulaşılmaz bir gücün, hiç tereddüt etmem, diz çökerim gürültünün önünde. "Biz, kopacak tinsel kıyametin rüzgarıyla gelen mutantlarız. Ve bu saçma dünyadan öcümüzü şiirlerimizle, kolajlarımızla, duvar yazılarımızla, cut-up ile, şarkılarımızla, öykülerimizle, tablolarımızla, sokak tiyatromuzla alacağız. Artık yeni bir sahne ya da ekran istemiyoruz. Yeni dalga, deliliğin bizi özgürleştirdiği yerde; sokaklarda başlıyor. Ve bunun için sadece ruhlara sığınıyoruz, aksak sokak ritmiyle..."

Tekrar ediyorum içimden, içimden üç kere... Aksak sokak ritmiyle, aksak sokak ritmiyle, aksak!

Not: İtalik yazılar; Düzensiz, 99 kç, Çamur Fanzin, Borges Defteri, Albemuth ve Fanzin Fetus'un birlikte hazırladıkları 'Sokağın Sanatı İçin Yoldan Çıkmış Manifesto'dan alıntılanmıştır.

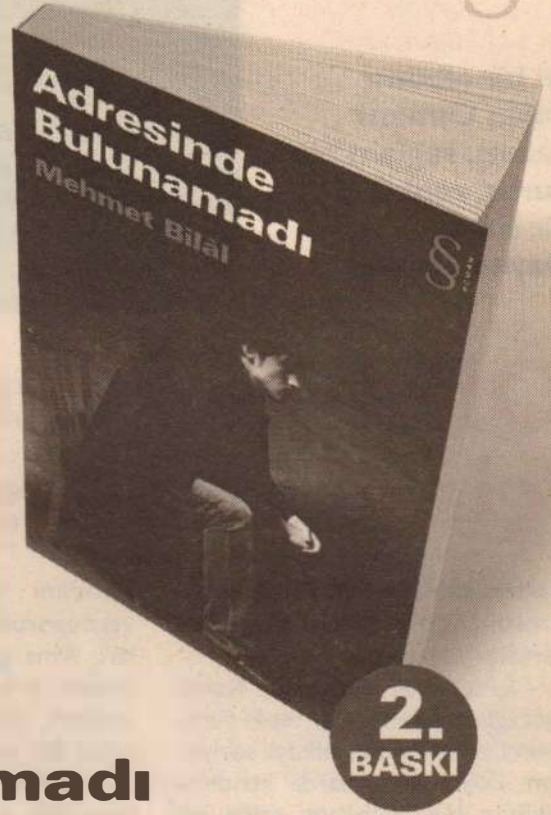

Kendi avına çıkmışın mektubu adresine varır mı?

Adresinde Bulunamadı, bir aşk romanı.

Bütün aşklar gibi imkânsız bir aşkın geciken, ulaşamayan, döne döne sahibini arayan mektubunun peşine takılalım diye yazılmış. Bütün aşklarda olduğu gibi iki yabancının hikâyesini anlatıyor. Birbirine erişemeyen, birbirinde uzun boylu soluklanamayan iki hayatın iki yabancısı. Dolayısıyla aşk romanı olduğu kadar yabancılığın, yalnızlığın, korkunun da romanı.

İlk romanı **Üçüncü Tekil Şahıs** ile önemli bir çıkış yapan Mehmet Bilâl, ikinci romanı **Adresinde Bulunamadı** ile bir kez daha okuru aşkın kuytusuna, kederin uzun konaklarına çağırıyor.

Mehmet Bilâl Adresinde Bulunamadı

“Dünyanın en basit, en zavallı, hatta en ahmak adamı bile, insanı hayretten hayrete düşürecek ne müthiş ve karışık bir ruha maliktir. Niçin bunu anlamaktan bu kadar çok kaçıyor ve insan dedikleri mahluku, anlaşılması ve hakkında hüküm verilmesi en kolay şeylerden biri zannediyoruz?”

.....
SABAHATTİN ALİ

**İyi bir albüm:
Sakin Olmam
Lazım, sağlam bir
duruş, renkli
bir sima:
Hayko Cepkin**

Öfke ve sükûnet içimde savaşıyor

Neden sakin olmam lazım diyorsun, çok mu sıkıyorsun kendini?

- Evet, biraz sıkıyorum. Karşılaşacağım şeylere nasıl tepki vereceğimi bilmiyorum, öfkeyi seviyorum. Böyle durumlarda kendime telkinde bulunuyorum; sakin olmam lazım, sakin olmam lazım....

Nelerle karşılaşmaktan korkarsın?

- Bu projeyi hayata geçirdiğim zaman, kendime bir tek ana kural koydum. Ortada bir yerde olmayacağım. Ya yukarıda, ya aşağıda olacağım. İleride dinleyici kitlemin de uçlarda olacağını düşünüyorum. Ya çok sevecekler beni, ya nefret edecekler.

Düşüncelerinin ortaya koyduğu çalışma arasında bir çelişki var. Albümünde hep kendini frenleme söz konusu, uçlara savrulmamaya çalışmışsın.

- O savrulma durumu belirlediğim yoldan çıkmamak adına yapıldı. Korkular meselesine dönersek, benden nefret eden kesim tabii ki beni korkutuyor. Ancak sevenlerim de içimi rahatlatmaktadır. İnternette hakkımda yazılanlara bakıyorum, yüzde doksan beşi olumlu. Ama bir tanesi kötü demişse, onu unutamıyorum.

Kendimi kapatıyorum. Cevap vermiyorum, yok sayıyorum onları. Ama görmezden gelmek de psikolojik baskıdır aslında. Çelişki dediğin, değişken olmamla ilgili biraz. Bir anda ortalığı yıkacak kadar öfkeli, birkaç saniye sonra kuzu gibi olabilirim. Öfke ve sakinlik içimde savaşıyor.

Ya Marlin Manson?

- Onun gibi olmak isterdim. Ama müziğim ona benzemiyor.

Şarkılarını -özellikle- hep aynı çizgide yorumlaman monotonluk yaratıyor. Dolayısıyla o tekdüzelik dinleyiciyi karınlığa çekiyor. Sanırım Manson ile aranızda duygu anlamında böyle bir benzerlik var.

- Özellikle yaptım. Belli bir çizgide gidiyor. Evde dinlediğim müziklerde de o çizgi var. Genel olarak korku filmlerinin müziklerini dinlerim. O filmlerdeki atmosferde arada kalbinin atışı tak tak diye yuvarları fırlar, sonra aynı çizgiye iner. O tavrı, o düz çizgiyi seviyorum.

Zamanla ilgili bir sorunun mu var? Yarın ölecekmiş gibi davranıyorsun.

- Çünkü yarın ölecekmişim gibi hissedip her şeyi yapmaya çalışıyorum.

Kendine eziyet mi ediyorsun?

- Biraz mazoist bir tavrım var. Üzülmeyi, acıyı seviyorum belki de. Y yapmak istediğim tek şey var: Acı çekmek çok güzeldir, tadına varın. O duygu sizi ruhen oyalasın. Ama bir hafta sonra bilin ki ayağa kalkacaksınız. Zamanla her şey biter.

Zaten mutsuzluk ve acı yaşamda kuraldışı değildir. Bir filozofun dediği gibi; kuraldır.

- Ruhtur bence. Tadını alıp her yaşadığından bir şeyler çıkarabiliyorsan, sana ruh katar. Biraz da zeka işidir bu.

Fotoğraflarda sürekli başını tutuyorsun, bir ağrın varmış gibi. Saklanma hissi de diyebiliriz.

- Fotoğraf çekirtmeyi pek sevmem. Gözümdeki problem takıntıya neden oluyor. Çünkü fotoğraf yakalıyor her şeyi. Dolayısıyla saklanma ihtiyacı duyuyorum. Mistisizme önem veriyorum. Biraz da bunun peşindeyim.

Aseksüelliğe doğru gidiyor hissi uyandırırıyorsun bende.

- (Çok Gülüyor) İyi teşhis. Belki. Çok rahat ederdim herhalde. Umay Umay ile de bunu konuşuruz. Cinsellik çok sevdiğim bir şey değil. Estetik yok.

Ayın En Sıkı 8'lisi

Özlü Sözler

*İlk tecrübemi genelevde yaşadım.
Bir daha oralara
düşmeyeceğimiz de belli değil.*
Teoman

*Boşanmamın en güzel yanı koca
yatakta çapraz yatmam.*
Hülya Avşar

- 1- Hayko - **Yarası Saklı**
- 2- Anima - **Elveda**
- 3- Vega - **Mendil**
- 4- Almora - **1945**
- 5- Moğollar - **İssızlığın Ortasında**
- 6- Feridun Düzağaç - **Ağlırsan Düşerim**
- 7- Nem - **Kuş Evi**
- 8- Kinght Errant - **Requiem For Enkidu**

R a f l a r d a B u A y

Anima - Animasal

Beş altı yıl önce Aura adıyla tanıdım Anima'yı. Tuncay elinde bir demoyla gelmişti. O zamanlar demolar elden ele dolaşırdı. Nasıl bir şair kitabını çıkarmadan önce şiir dergilerinde görünüp tanınırsa, o zamanlar da demolar elden ele dolaşır, bazı pasajlarda sergilenir, gruplar da dinleyici kitlesini oluştururdu. Şimdi demolar sadece firmalara sunulmak üzere hazırlanıyor. O amatör ruh yaşamadan birdenbire profesyonel oluyorlar. Ama Anima bu gruplardan değil. Yıllardır so-

kaklarda, barlarda çalıp rüşdünü ispat etmiş bir grup. Albüm için de hayli beklediler. Onları ilk tanıdığım günlerde albüm çıkarsalardı, bu kadar iyi bir çıkış yapamayacaklardı belki de. Artık o günlere oranla daha donanımlılar. Sokak eğitir insanı, yaşamın içine sokar. Elbette ev de besler, hatta yaratımı en çok orada yaparsın.

Ancak dünyanın bir ucunda, okyanusa karşı ev kiralayıp "hadi şimdi hüzünlenip bir şarkı sözü yazayım da dalgalanıp akayım şu evlerden dışarı," diyen proje müzisyenlerinin yaptıkları işlerle

karıştırmamak gerekir evdeki yaratım sürecini.

Anima ilk albümü Animasal ile masalların kırık yanlarını, yıkıcı taraflarını gösteriyor. Ve masallardakinin aksine, dinleyene mutlu son önermiyor. Şiirdeki gibi Ruhi Bey (Edip Cansever) tedirginliğinde, yıkıcılığında karşılıyorlar yaşamı ve aşkı. Ben Ruhi Bey Nasılım'da limonluk ateşe veriliyordu, Anima da aynaları, duvarları, binaları, katları sokakları ateşe veriyor işte.

Anima, rock, caz, blues gibi birçok tarzın eridiği, yer yer müzikallerin havasının da estiği geniş bir yelpaze sunuyor albümüyle. Üstelik son yıllarda çıkan birçok grubun arasında, en sağlam duranlardan biri Anima.

Knight Errant - Divan

Yaşadığımız dönem öyle sert ve amansız geçiyor ki, genç nesil masallara sığınıyor. Masallarda yaratılan renkli, coşkulu, tuhaf, olağanüstü olayların okuyucuyu etkilememesi mümkün değil. Örneğin Uyuyan Güzel yüzü yıl uyur ama hiç yaşlanmaz, bir gün elinizdeki Pinokyo canlanabilir, öpülen kurbağa prens olarak çıkabilir karşınıza. Sanırım masallardaki en çarpıcı yan, mucizelere olan açlığımızı ortaya çıkarmaları. Bu, sihirli bir değnekle her şeyi değiştirme isteği-

mizden, şövalyelik arzumuzdan kaynaklanıyor olabilir. Knight Errant belki böyle bir arzunun sonucunda gezginci şövalye adını seçmiş kendine. Dolayısıyla o ruhla melodilerin ve duyguların üzerinde gezinip sizi başka keşiflere götürüyor. Grup, sert metal rifflerini kemanın hüzünlü sesiyle birleştirerek hem agresif, hem de melankolik bir hava yaratıyor albümde. Gi-

zemli ama tehlikeli bir yolculuğa çıkar gibisiniz bu şarkılarla. Solistin yer yer detone olması bile pek rahatsız etmiyor insanı.

Knight Errant ilk başta Almora ile çıkmıştı yola. Sonra dağılıp iki ayrı grup olarak yer aldılar bu sahnede. Aralarında birtakım benzerlikler gözleniyor olsa da, her iki grup da farklı kanallar aralamış kendisine.

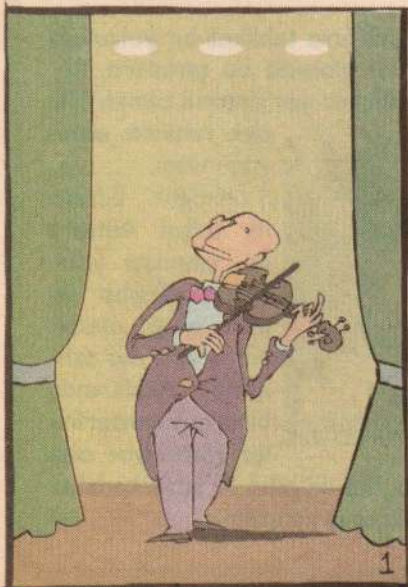
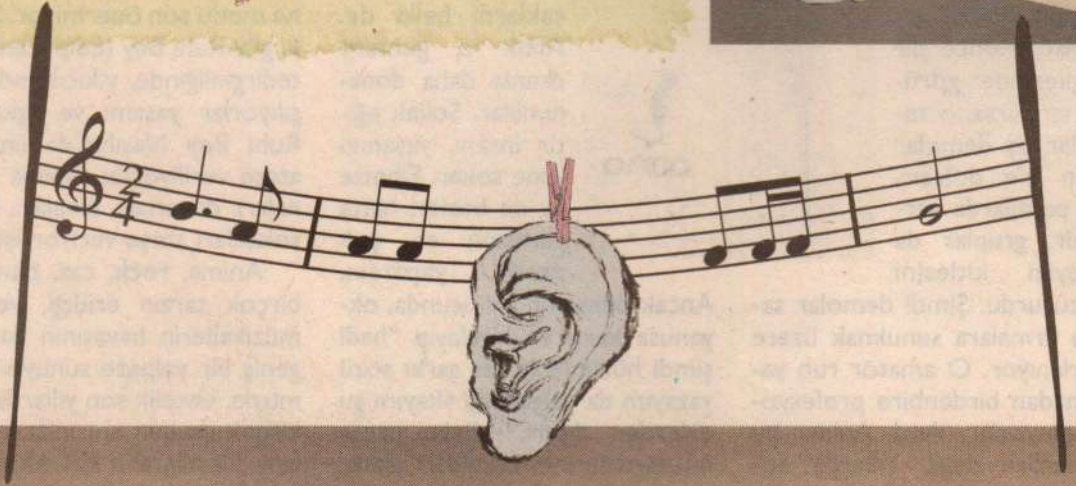
Müzik

Birtakım duygu ve düşünceleri belli kurallar çerçevesinde uyumlu seslerle anlatma sanatı, musiki.

İnsanı müzik kadar dinlendiren pek az şey vardır.

Bazı anne-babalar çocuklarının müzikle uğraşmasını istemez. Ama müzik bir kere insanın içine girmeye görsün, kolay kolay çıkarıp atamazsınız...

Yine bir yerlerde caz yangını çıkmış
Arabin döllerı kıpır kıpır, Ter içinde
İmprovize arabaları yetişmeye çalışıyor
Ben yangının ortasında,
Yangında son kurtarılacak eşya...

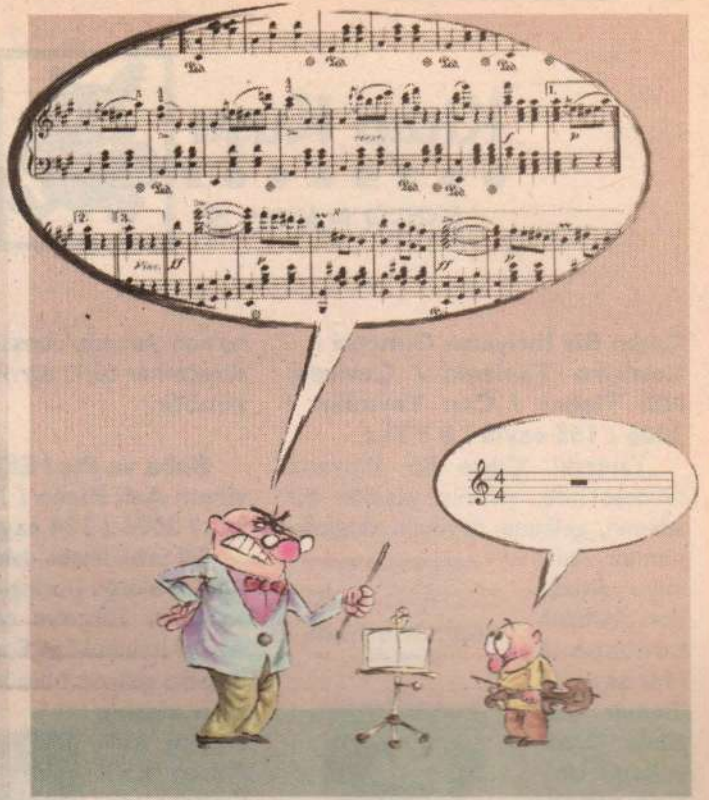

Kimilerine göre müzik
cennetten gelmedir.

BOM PAT PAT GÜM
GÜM BOM
TAK TAK

Müzik bizi yaşamın gürültüsüne
patirtisine karşı korur.

Müsisyenler notalarla konuşur.

Akşamsefası

Kitap Kuşu

ESER BAYKUŞ

“... harami mağaralarının kapılarını değil, hükümdar hazinelerinin kapılarını açan büyü: Kitap”
Cemil Meriç

Çılgın Bir İhtiyarın Güncesi / Cuniçiro Tanizaki / Çeviren: Nili Tıbar / Can Yayınları / 2006 / 155 sayfa / 8 YTL.

Tanizaki 'Çılgın Bir İhtiyarın Güncesi'nde, yetmiş yaşında bir adamın, gelinine duyduğu dizginlenemez tutkuyu anlatıyor. Kitabın konusunun Marquez'in 'Benim Hüznülü Orosularım' kitabıyla paralellik taşıması da tartışma konusu. Ölümüne iyice yaklaşmış olan Utsugi'yi yaşama bağlayan tek şey gelinine karşı duyduğu bu ayırsız tutku ve onun hakkında kurduğu erotik düşlerdir. Onun, kendi oğlunun karısı olmasına aldırmaz ve hatta gelininin yeğeniyle olan ilişkisinden de çarpık bir zevk alır. İsteddiği tek şey gelini Satsu-

ko'nun yanında olmasıdır, o olduğu sürece her türlü ağrıya ve acıya dayanabilir.

Baba ve Piç / Elif Şafak / Çeviren: Aslı Biçen / Metis Yayınları / 2006 / 384 sayfa / 18 YTL.

Elif Şafak kitabı, daha önceki eseri Araf'da olduğu gibi İngilizce yazmış ve sonradan Türkçe'ye çevrilmiş. Baba ve Piç, İstanbul-San Francisco hattında gidip geliyor: Müslüman-Türk Kazancı ailesiyle Ermeni asıllı Amerikalı Çakmakçıyanların 90 yılla yayılan öyküleri iç içe. Kederli bir geçmişini tamamen unutmak mı daha doğru, geçmiş bilincini beraberinde taşımak mı? Erkeklerin apansız ve açıklanmasız ölüverdiği, geriye hep kadınla-

rın kaldığı bir sülaleden dört kuşak kadının hikâyesi.

Oğlum / Victoria Redel / Çeviren: Ruken Kaya / Şubat 2006 / 232 Sayfa / İstiklal Kitabevi

Kitapta, isimsiz bir anlatıcı olan anne karakteri, bir hastane odasında uyanır. Hatırladığı çeşitli anı ve görüntüler ile yoğun bakımda gördüğü halisünasyonların bir karışımı olarak, bize geçmişini ve çeşitli takma adlarla çağırıldığı biricik oğlunun anlatır. Bir annenin, tek çocuğuna karşı duyduğu takıntılı ve aşırı boyutlardaki sevgiyi "Bir annenin çocuğunu bundan daha fazla sevmesi mümkün müdür?" diye sorarak ifade eden Victoria Redel, etkileyici bir anlatımla, okunması zevkli bir yapıt ortaya çıkarmış.

Keşke Yeniden Basılsa

Feridun Fazıl Tülbentçi Kitapları

Türk Tarihinden Sayfalar, Tarihe Şan Veren Türk, Yavuz Sultan Selim Ağlıyor, Kahramanlar Geçiyor, Sultanların Aşkı, Hürrem Sultan, Büyük Türk Zaferleri, Barbaros Hayrettin Geliyor

Türk Tarihini sevdiren iki büyük yazardır Feridun Fazıl Tülbentçi ve Ziya Kozanoğlu. Geçen sayımızda belirttiğimiz gibi Kozanoğlu'nun kitapları yeniden basılıyor. Şimdi sıra Tülbentçi'de değil mi sizce.

Aydın Tozlu Rafı

Kadıköy ve Beyoğlu'ndaki sahaflara sorduk

- 1- **Işık Bahçeleri** - Amin Maalouf - Telos Yayıncılık
- 2- **Gece Yarısını Dört Gece** - Stephen King - Altın Kitaplar
- 3- **Sudaki Kız** - Ahmet Altan - Can Yayınları
- 4- **Piedra Irmağı'nın Kıyısında Oturdum, Ağladım** - Paulo Coelho - Can Yayınları
- 5- **Ezilenler** - Fyodor Mihailoviç Dostoyevski - Altın Kitaplar

Yeni Baskıları Yapılanlar

- Münevver Ayaşlı tarafından yazılan; Pertev Beyin Üç Kızı, Dersaadet, İşittiklerim Gördüklerim Bildiklerim adlı üç kitap tekrardan basıldı.
- Taş Konak - Meliha İksel
- Beyaz Köşktekiler - Rikkat Uyanık
- 'Naciye Sultan' (Acı Hayatlar) - Hayrünnisa Alp

Kısa Kısa • Kısa Kısa • Kısa Kısa • Kısa Kısa ≠ Kısa Kısa**Yazarlar İmza Günlerini Artık Evlerinden Yapabilecekler**

Londra Kitap fuarında ilginç bir icat tanıtıldı. Kanadalı yazar Margaret Atwood ellisini aştığından beri kitap günlerine gitmek istemezmiş. Yayınevinin bu konuda diretmesine bir çözüm arayan Atwood sonunda oturduğu yerden çok uzaklarda kitap imzalayabileceği bir cihaz icat etmiş. Adını da 'Long Pen' yani 'uzun kalem' koymuş.

Lon Pen, iki monitör, bir elektronik kalem ve mekanik bir koldan oluşuyor. Atwood monitörler vasıtasıyla okuru ile görüşürken aynı zamanda okurunun kitabını imzalayabiliyor.

İtalya'da en çok satan ikinci yazar

Dört hafta önce İtalya'da "En Çok Satan Cep Kitapları" listesine yedinci sıradan giren Orhan Pamuk'un "Benim Adım Kırmızı" adlı eseri ikinci sıraya yükseldi. Böylece Orhan Pamuk, 8 haftadır birinci sırayı işgal eden Papa 16. Benedikt'in dini öğretisi kitabı "Deus Caritas Est"i ciddi şekilde zorlamaya başladı. 1.50 Euro'ya satılan Papa'nın eserine karşın 11.80 Euro'ya satılan "Benim Adım Kırmızı"nın çok daha ucuza satılan rakibini zorlaması, eleştirmenlerce; "Beklenmedik bir sürpriz" olarak değerlendirildi.

Londra Kitap Fuarı Nobelli yazarlar tarafından protesto edildi

Aralarında Nobel Edebiyat Ödülü sahiplerinin de olduğu tanınmış 13 yazar, Londra Kitap Fuarı'na, küresel silah ticaretiyle bağlantılı bir şirketle ilişkisini sona erdirmesi çağrısında bulundu. Yazarların yayınladığı ortak mektupta, kitap fuarını düzenleyen Reed Exhibitions'in bağlantılı olduğu Reed Else-

Ayin Korsanları

Kadıköy- Mecidiyeköy-Aksaray ve Topkapı'daki tezgahlara sorduk.

1- Adım Adım Sudoku

Robin Wilson

2- Ladesçi

M. Üstün Dökmen

3- Sır

Nermin Bezmen

4- Gazi Paşa

Atilla İlhan

5- Ferrarisini Satan Bilge

Robin S. Sharma

vier firması, uluslararası silah fuarlarıyla ilişkisi nedeniyle kınandı.

Çılgın Türkler sesli kitap oluyor

Milli mücadeleyi konu alan ve satış rekorları kıran "Şu Çılgın Türkler" kitabı, görme engelliler ve yaşlılar için sesli kitap haline getirilecek. Yazar Turgut Özakman'ın, 2005 yılının Nisan ayında piyasaya çıkan ve aylarca en çok satan kitaplar listesinin zirvesinden inmeyen eseri, CD'lere aktarılarak, satışa sunulacak. **[h]**

Yeni Başlayanlara**Dede Korkut Hikayeleri / Orhan Şaik Gökyay / Dergh Yayınları**

14-16. yy arasında yazıya geçirildiği tahmin edilen Dede Korkut hikayeleri, Oğuz Türkleri'nin destansı hayatını konu alan 12 parçadan oluşuyor. Birçok özellikleri ile ünlü dünya destanları arasında sayılan bu hikayeler, yarı yerleşik Türk toplumu hakkında son derece önemli bilgiler verdiği gibi, günümüzde de rahatça okunabilecek bir edebi eser durumuna getirilmiş. Hikayeler üzerinde pek çok çalışma yapılarak, ilmi neşirler yanında halk ve çocuklar için değişik kitaplar hazırlanmış.

Kütüphanenizde Mutlaka Bulunması Gereken 3 Sinema Kitabı

1) Marks Gerçekte Ne Dedi / Yusuf Zamir / Alev Yayınları

2) Marksizmin Ötesinde Marksizm / Derleme İmge Kitabevi Yayınları - Siyaset Dizisi

3) Marksizmle Maceram (Adventures in Marxism) / Marshall Berman / İletişim Yayınevi - Politika Dizisi

Kütüphanenizde Bulunursa Eğlenceli Olur

Türkleri Anlama Kılavuzu / Zeki Kayahan Coşkun / Bir Harf Yayınları

Madde 106 - Korna bir selamlaşma aracı olarak kullanılabildiği gibi, trafiği açacağı düşüncesiyle öndeki aracı harekete geçirmek amacıyla da kullanılır... Taksi, minibus benzeri toplu taşıma araçlarında şoförün, yolcu adayı gördüğünde kornaya asılması "Bineceksen tavrımı, ona göre belirleyeceğim, yoksa hızlanacağım" anlamına gelir. (Bu tarz maddelerden oluşan, eğlencelik kitap).

Satır Sonu

• Estonyalı yazar Norman Akhuseva yazdığı kitaplar için 30 yıl boyunca yayıncı aramış, 75 yaşında bir arkadaşı tarafından kitabı basılmaya karar verilmiş fakat kitabının basılmasından bir gün önce vefat ettiği için ne kitabının basıldığını, ne de best seller olduğunu görebilmiştir.

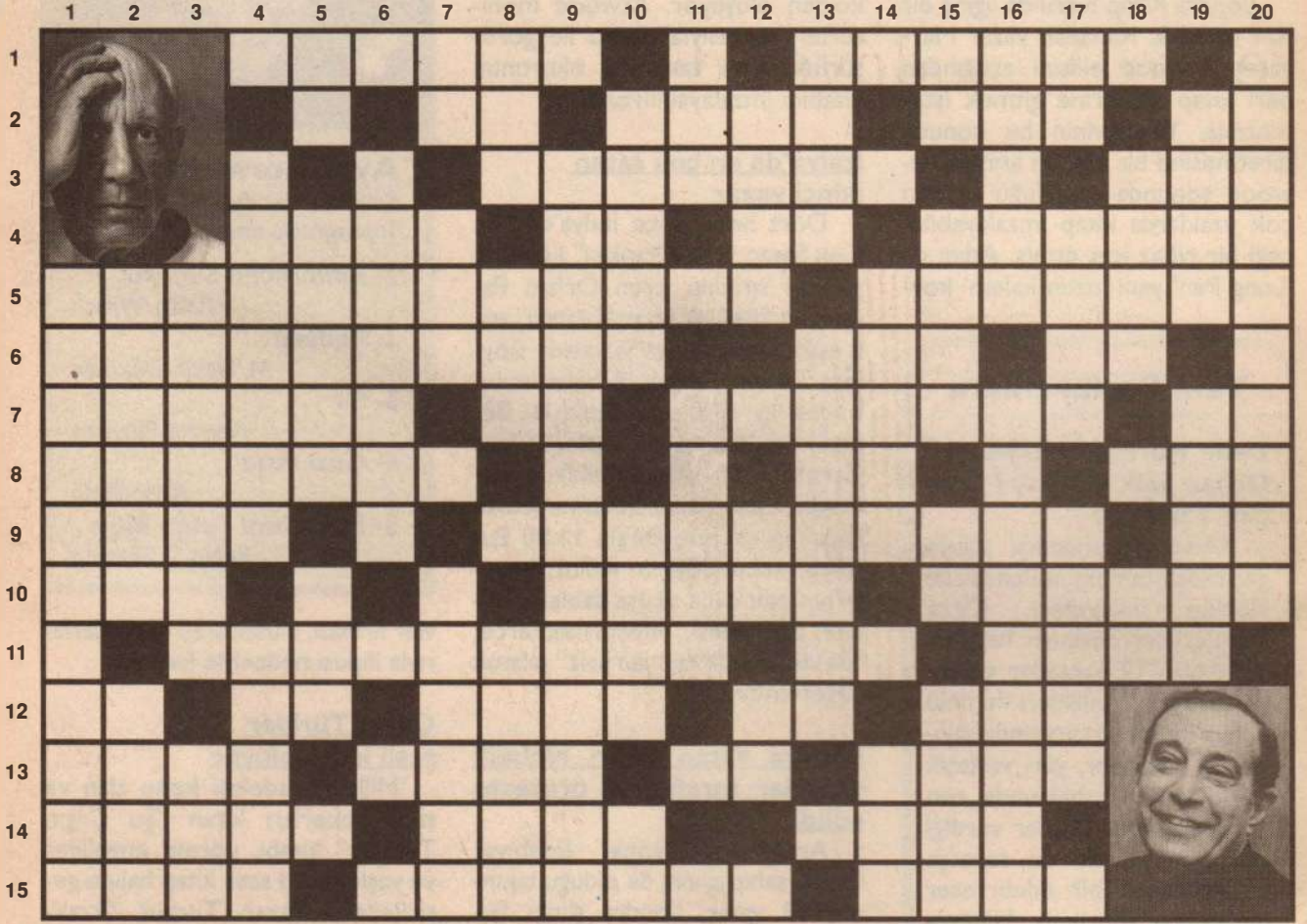
• Kitapları en çok sahnelenen ve yeryüzünde en bilinen yazar; Shakespeare'dir.

• En bilinen Türk yazarı; Yaşar Kemal'dir.

• Dünyada en fazla eser bırakan yazar; Muhyiddin ibn-i İmâm'dır.

Bulmaca Buldurmaca Paldır Kültür Doldurmaca

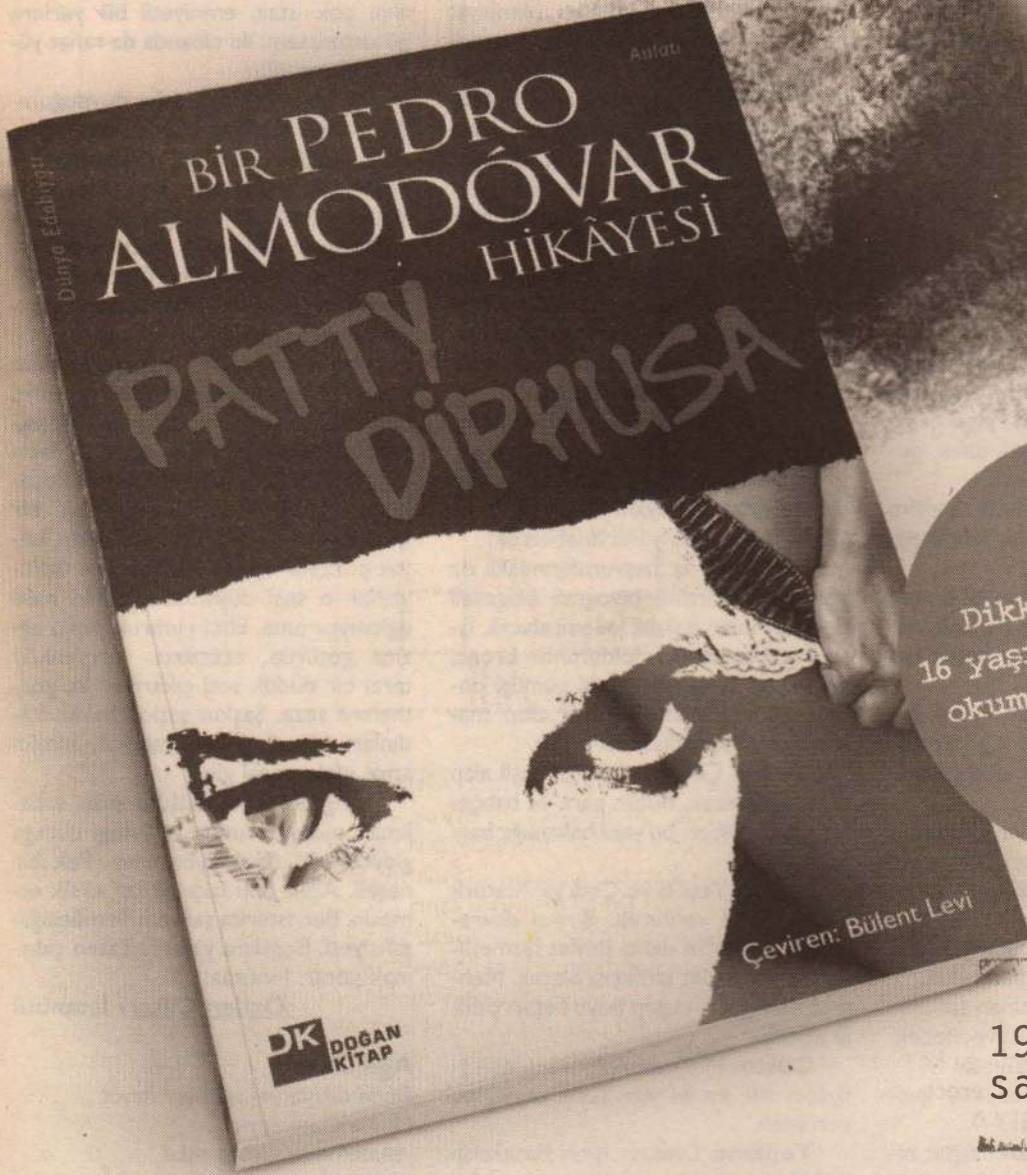
SOLDAN SAĞA

1) Mutedil / Genellikle açık havada satış yapılarak gelir sağlanan toplantı 2) Osmiyum / Yaprak sigarası / Kaygı, tasa, üzüntü / Demir 3) Kadınlar hapisanesi / Bir çeşit kumar oyunu 4) Erkek kişi / Hastalıklı tümör / Panama'nın plakası / Gemi odası 5) Fotoğraftaki dahi ressam / Ad belirtilerek yapılan 6) Gökkuşağı / Gümüş / Kırgızistan'da bir nehir 7) Kızılımsı beyaz renkli, kırılğan ve katı bir element / Mallarımızın simgesi / Bir meyve / Bir şart eki 8) Lale bahçesi / Eski Mısır tanrısı / Gökteki ay 9) Eski Türklerde tanrı / Askeriyede kurmay / Sorduğumuz elementin simgesi 10) Ün, şan / Hükümet işlerinin görüldüğü yapı / Gezi, yürüyüş ve bazı sporların yapıldığı özel yol 11) Yabancı ülkelerde okuyacak öğrenciler için gönderilen kabul belgesi / Sahip, iye / Çin'in parası 12) Yunanca'da bir harf / Küçük bitkilerin genel adı / Sual / Yeşim Ustaoglu'nun bir filmi / İnşili yer, bayır 13) Başbakanımızın bir hitap şekli / Büyük acı, dert, üzüntü / Yiyecek bulamayan yoksul kimse / Oyunda berabere kalma 14) Bir şeyin içinde bulunduğu koşulların hepsi, konum / Masonların toplantı yeri / Hastalıklı, sakat 15) Irmak, dere, çay, küçük akarsu / Derece, aşama / Cerahat

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1) (1904-1973) Şili'nin en büyük şairi 2) İzmir'in bir ilçesi / Bir şeyin akmasına yarayan üstü açık boru 3) Sacda pişirilmiş yuvarlak ekmek / Bir etkinliğin geçici olarak durdurulduğu süre 4) Sağ ve esen olarak, hiçbir kötü durumla karşılaşmadan / Misafir 5) Bir nota / Müslümanların yemediği hayvan / Rütbe ve kıdemce küçük olan asker 6) Karl Marx'ın en önemli eseri / Molibden / Güzel koku / Edirne'ye bağlı bir ilçe 8) Başkaldıran / Ata / Yurdu-muzda bir dağ sırası 9) (1927-28 Nisan 1978) fotoğraftaki tiyatro üstadımız 10) Bir izleyici topluluğu önünde yapılan gösteriden sonra toplanan para / Mevzu / Amerikanyum 11) Optik kaydırma / Öndelik 12) Bankalar arası işlemlerde bir gecelik faiz uygulaması / Bir olumsuzluk öneki / Dolma ve sarma malzemesi 13) Çok gol yiyen kaleci veya takım / Halk dilinde inek 14) Evlilik sözleşmesi / Kumaşta süs kıvrımı 15) Kısaca Resmi Gazete / Derin dalgınlık durumu / Süleyman Demirel'in sık sık iktidara gelmiş partisi / Ozan 16) Mevki, kat, yer / Yetenekli, becerikli 17) Çare, umar / Tayfa yamağı / Geminin veya sandalın ön tarafı, baş bölümü 18) Bir şarkıcımız / Kiloam-per kısaltması 19) Yelkenleri açtırmak için verilen komut / Bir temizlik malzemesi 20) (15 Nisan 1910-21 Nisan 1973) 'Sağır Dere', 'Göl İnsanları' ve 'Yorgun Savaşçı' gibi eserleri de bulunan yazarımız

Cüretkâr okura
cüretkâr bir kitap...
Pedro Almodóvar'dan

Dikkat, bu kitabı
16 yaşından küçüklerin
okuması sakıncalıdır

196
sayfa

10 YTL

Kabuk değiştiren
çılgın kent Madrid'de, çılgın bir
porno yıldızının maceraları...

Akşamsefası

DK
DOĞAN
KİTAP

www.dogankitap.com.tr

hayvanartbahçesi

Mektup: Katip Mustafa Çelebi Mah. Anadolu Sok. 2 / 5 Beyoğlu - İstanbul

Makas Burcu Gelecek Ay

İş: Sokağa çıkmayan kuzeniniz ikinci defa kapkaçtan yaralanınca sakat kalacak. Özürlüler kontenjanından iş ümidiniz doğacak.

Gelişim: Giriş yasağı işaret levhası konmamış ve çıkışında tek yön işaret levhası bulunan üst sokakta on ikinci kamyon şoförü de polisten sopa yemiş gibi fırça yiyince, esnaftan Eşref, 'geri geri geçme' usulünü icad edecek.

Spor: Açlık maratonu ufukta gözüküyor. Birinci Profesyonel Açlar Ligi lağvedilip, Amatör Açlar Federasyonu'nun sayısı otuz sekizden dört bine çıkarılacak.

Vizyon: Televizyon kusturacak, genelkurmay susturacak, derin devlet pusturacak.

Aksesuar: Ayakkabılarda stepne topuk, aksesuar hâlinde görülecek. Güvenlik görevlileri erkek cinsel organı, trafik polisi ağır makineli tüfek, polis ise havan maketi tışıyacak.

Sağlık: Kuş gribi itlafında napalm kullanılacak, grip olanlar kümese kapatılacak.

Sokak: Kuzulurın sessizliği devam edecek. Metre kareye on iki polis, kilometre kareye faili meçhul devlet faili düşecek.

Aşk: Kiralık gelincikler, kiralık balon kız kiralayacak. Artık, görüntülü telefonlardan nişan, nikah, düğün yapılabilecek.

Kozmetik: Çalışan ve çalıştırılan çocuklara ve de sokak çocuklarına yetişkin hakları verilecek, lastik kömüründen maskara kullanabilecekler. Sokakta yatan, uzun saçlı erkekler saçlarına yere dökülmüş mazot çamuru sürecektir.

Arkadaş: Seks her zaman satacak. Aseksüel arkadaşlık lağvedilecek. AIDS'liler kankardeşi olabilecek.

Layfstil: Kusmuk, kusmuk, kusmuk, var mı benden pislik.

Kent: Ölen ölecek, kalan sağlar bizim olacak. Eski olağan hâl illeri, özel demografik alan ilan edilip, doğrudan Özel Harp Dairesi'ne bağlanacak. Köy korucuları, çelik miğferli ebedi korucu olarak resmi bütün törenlerde tam aksesuarla iştirak edecek.

Estetik: Derin Devlet demek ayıp, kont gerilla demek hicap, gladyo demek generale şarlo demek kadar öyle şey olacak. Türk Tarih Kurumu ve Özel Harp Dairesi adı geçtiğinde

"ne mutlu türküm diyene" şeklinde salavat getirilecek.

Dünya: Avrupa Konseyi, Türkiye için derin devlet iç tehdidiyle yaşayanlara iltica kotası ihdas edecek, genişletecek, ihdas edecek ve artıracak.

Kariyer: İlköğretim formaları silüeti, ortaöğretim formaları olimpiyat halkaları sayısına denk, beş Atatürk maskı ihtiva edecek. YÖK; yardımcı doçentlerin bir, doçentlerin üç ve profesörlerin alınlarına beş yıldız takma mecburiyeti getirecek. Merkez Bankası başkanları ve birinci sınıf hakimler, muhafız alayı merasimiyle göreve başlayacak.

Müzik: Kooperatif genel kurulu ve apartman genel kurulu toplantı başlangıcı saygı duruşları, milli piyango çekilişlerinde de uygulanacak. Fon müziği olarak İstiklâl Marşı çalınacak.

Eş: Korucubaşı ve birinci karılarına kırmızı, ikinci ve üçüncü karılarına yeşil pasaport verilecek. Diğer karıları da, ağanın sözlü beyanı yeterli sayılarak VIP salonlarından yararlanabilecek.

Serüven: İş başvurularındaki öz geçmiş bildirimine biyografi belgeseli de ekleyenler, işsizlik kıdemi alacak. İşsizlikte beş seneyi dolduranlar bronz, on seneyi tamamlayanlara gümüş, onbeş seneyi tamamlayanlara altın maskasla onur sertifikası verilecek.

Çevre: Çevre bakanlığı, yeşil alan bakanlığı olacak. Bütün park ve bahçeler müdürlükleri bu yeni bakanlığa bağlanacak.

Sanat: Yeşil'e ve Çatlı'ya Atatürk Barış Ödülü verilecek. Birinci devreden emekli olan derin devlet hizmetlileri, derin devlet sanatçısı olacak. Mehmet Ali Ağaca, yaşam boyu başarı ödülü olacak.

Gusto: Mehmet Ağar ve arkadaşlarının adı, en iyi yüz Türk yemeğine verilecek.

Toplum: Diyanet İşleri Başkanlığı kadınlarla erkeklerin karma namaz kılabilceği, ancak nişanlı olmayanların yan yana kılamayacağı fetvasını verecek.

Hobi: Siyah. **Eğlence:** Beyaz.

H. Büyük / İzmir

Sağdan soldan esterabim

Mutlaka görenleriniz olmuştur, boğaz güzergâhında mesai yapan bir deli var. Onu ilk defa dört beş yıl önce görmüştüm, tam Ortaköy durağında

inmeye hazırlanıyordum ki, kuyruğuna basılmış, feci şekilde viyaklayan bir kedi sesiyle irkildim. Aman allahım, dedim. Kedi neredeydi, onu hemen bulmalıydım, hayatımda en korktuğum şeylerden biri, arabaların geçtiği yerlerde kedilerin bulunmasıydı. Onları alıp, çok uzak, emniyetli bir yere götürmezsem, iki cihanda da rahat yüzü göremezdim.

Ve fekat sesi bir daha duyduğumda, bunun durakta oturan bir adamdan çıktığını gördüm. Basbayağı bir adam. 40 yaşlarında, tombulca biri. Yine de emin olmak için, bir daha viyaklamasını bekledim. Kesinlikle oydu. Kurtarılacak kedi, veteriner, muayene ve belki de uyutma isteği geri de kalmıştı, çok şükür.

Uzun zamandır rastlamıyordum ona. Geçenlerde yine rast gelmeye başladık. Bu sıralar daha çok Beşiktaş'a takılıyor. Oranın seyircisi fazla ne de olsa. Ay o kürklü kürklü kocaman kadınlar, kendilerini pek bir önemli sanan, ceketler, kravatlar, beyaz çoraplar içindeki beyler, ne ürküyorlar o sesi duyanda. Bizimki nasıl eğleniyor ama. Elini yumruk yapıp ağzına götürüp, zzzzzttttt errrenköy tarzı bir düdük sesi çıkarıyor ki, görmelere seza. Şaşkın şaşkın bakan kadınlara bir el işareti yapıyor, nasıldı ama, efelenmesi gibi.

Ne güzel iş ya. Düşünsenize, sabahınan uyanıyorsunuz ve hangi durağa gideceğinizi düşünüyorsunuz. Pek bir neşeli. Allah onu başımızdan eksik etmesin. Ben isterim şahsen. Tembelliğin şahsiyeti. Boğalara yakışır. Zaten çalışmak yorar. Hobaaa!

Özden Çiftçi / İstanbul

Ağır Zemin

Derin dikişlerimi yeniliyor hayat

Bir parça komayla

yeniden dönüyorum aşka.

Kalmadı artık içimde

Beni büyütecek başka boşluk,

Hava alırken

ruhumdan sızan cereyan.

Yeni bir doğmak

büyütmez yeniden beni.

Ama bilelim ki en seyrek yerinden tutup

Yine hayat yaralayacak yüreğimizi.

Bu yüzden terk etmeli bütün kentleri

Ve incelirken bu beden

en keskin yerleriyle

Oldu olacak terk edelim kendimizi de
 Böyle kalırsa aşk da yok sayılacak.
 Yeni başlangıca sarılmak için
 Eski bir kesin işimiz olmalı, yok!
 Bütün okkayı içti ölüm
 Kendine kararttı
 tüm o temiz kâğıtları.
 Yeni bir yer yok
 sığınmak için kendine
 Tüm avlular
 sahte bir pişmanlığı gizliyor.
 Yer kalmadı
 kendimizden kurtulup gitmeye
 Ve yaşam
 kaskatı yerleşti şimdi ölüme.
 Kilitliydi zaten
 Hayata kapayacak kapılarımız bile!

Ali Bozdemir / Antalya

Çingene/hayat/çöp konteyneri

Aşağı mahalleden bir Çingene kadın gördüm. Genç-alımlı... Mavi tişörtüyle esmer cildi ne kadar da uyum içinde... Başındaki çember Çingenelere özgü... Beyaz kadın takamaz bunu; çünkü yakışmaz.

Bir Amerikalı olsaydım, sokaklarda yaşayan biri olurdu büyük ihtimal.

Bir fotoğraf görmüştüm, renkli, New York'ta çekilmişti. Sokakta iki evsiz evleniyordu... Adamın üstünde siyah-eski bir takım elbise; kadının üstünde yarım bir gelinlik... Arka planda çöp konteyneri... Ben; şimdi onlara bile gıpta ediyorum... Yoksunum çünkü.

"Mesleki Eğilim"

Bu, yalnızca "sokak iş kadınları"na özgüdür. Tıpkı, hedefine kilitlenmiş bir kiralık katil (bu da bir iştir) ya da atışını yapacak, eğilmiş profesyonel bir bilardo oyuncusu gibi... Benzeri yoktur...

Cemal Bal - Ordu

Büyüme tüm büyüleri bozar

Her insan olgunlara övgüler düzer. Her insan olgun olanları düzer. Ruhunu etkileşime kapayınca bohemlikte buluyorsun kendini. Absent'te arıyorsun teselli. Adem'in adam olup da tatmaya heves etmediği ham Havva'nın güzelliğini anlatı-

mamış tarih kitapları. Büyümek isteyen pastaya mum dixin oyun tarihinin miladıdır. Çarmıha dikilen milletler konu dışı benim için. Yaş büyümece deve-cüce yanında devleşir. Büyük adamca konuşanlar ebeveynlerinin gözlerinde ki parıltıyla ödüllendirilir. Pasta mumları, hediyeler uzun süre devam ederler.

Küçükken büyüklüğe özendirirsen, ergenlikte olgun bir özentî olur-sun. Sen cool oldukça sana kıl olanların gözünde kaybolmak makus talihi-dir. Görünmezlik hâleni, olgunluk şeytanın taşır. Kobaylığını yaptığın psikoloğun teşhisini koyar, perhizin yalnızlıktır. Sabahın körü, gecenin aydınlığı, sinemaların boş koltuklu salonları, girip saatlerce oturduğun tuvaletlerin klozetleri yasaktır artık. Bundan böyle ağır başının sancısını kuş tüyü yastığın da kaldırmaz. Yarını düşünüp uyumayıpından dem vurur. Neyse ki yardımına kanıksama koşar. Onun nefes nefeseliği geçince senin de için geçer. Zaman ke dranın da yarının silinir. Nick name'ine mecazın ekmeğine yağ bal sürerek ketum yazılır. Sen de cv'ne çok az konuşurum, gelecek gide ne kadar konuşmayı başaracak kapasitedeyim yazarsın. Gevezeler aleminde 'beni sen ve senin gibiler yarattı' bakışlarına poligon olursun. Bir yandan da gözler hep aynadadır, onların. Küçükken ayna ayna söyle bana diyen cadının sonunu hatırlar gülümsersin.

- Hani küçük olmamıştın, masal dinlememiştin. Yeni kestirdiğin saçlarını uzamamasını istiyorsan sus! Sustum.

Gülşen Çerçi - Ankara

Sen Şimdi Git

Sen şimdi git

Aldırma ardındaki enkaza.

Yürğimin sessiz olmasına aldırma

Çırpınışlarım sızlatmasın yüreğini

Ellerimin üşümüş olmasına aldırma

Denizim taşsada silme elinle gözlerimi

Hüzünlü şarkılarım sıkmasın canını

Ya da yıkılışım böyle sensiz...

Özlem Kara / İstanbul

Kurallar Çarptı Cama

Alt dudağını kesti dişleriyle, hissetmedi. Yağmur kendini cama atıyordu. Gözlerinin önünde süzül-dü, kıvrımlı yollar aldı, kadın bakmadı, gölgesi camda ıslak kaldı, görmedi. Motor yağmurun altında hastalıklı sesler çıkardı, yağmur duyulmasına fırsat vermedi. Kırmızı ışık yandı...

Erkek gözlerini önde duran arabanın sırtan yazısına taktı, "Sevmek her şeydi ve bir o kadar da hiç" Kadın hâlâ alt dudağını kesiyordu dişleriyle, canı yanıyordu, hem de çok, ama dudakları değil. Bir damla süzül-dü, ıslattı geçtiği yerleri, yağmur tanesi gibi kıvrılarak yol aldı, dudaklarına gelince diş izleriyle buluşup sızlattı.

Adamın içinde rüzgar vardı, üşüyordu. Evet diyebilecek kadar güçlü olsaydım... Bi evet deseydi... Annemin gözleri... İsrar etmemeliyim, bu ona haksızlık olur. Adım Özgür'dü, neyi değiştirir? Kurallar... Adamın içi gözleriyle birlikte bağırıyordu. Hani insanın gözleri kör olurdu, niye her şey bu kadar gerçek?

Yol üstlerine geldikçe; yağmur ve birbiri ardına kurallar çarptı cama. Adamın fazlalık yılları geldi, kadının eksikti, cam ezildi. Adam çitleri geçmişti, kadının adı Özgür'dü.

Dakikalar böyle hiç konuşmadan gürültüyle ve kavgayla geçti. Neden sonra araba durdu, kadın indi, ikisinin de gözleri birbirleriyle vedalaştı. Kara asfalt, yağmur ve gece adamı gö-uzeklere türdü. Yağmur kadının saçlarını ıslattı ilkin, sonra günler önce ölen düşlerini, içinde bir boşluk oluşuverdi kadının; bilmiyordu, adını ko-yamıyordu bu yaşadığının. An geldi, kadının bile içinde bilmediği bir yer sel bastı o gece.

Ayten Kaya / İstanbul

Not: Geçen ay Salah Birsal imzasıyla arka kapığımızda yayınlamış olduğumuz Memnuniyet adlı şiir Rüştü Onur'a aittir. Salah Birsal, arkadaşları Rüştü Onur'un şiirlerini kitaplaştırdığı için şiir, aklımızda Salah Birsal'in şiiri olarak kalmış. Düzeltir, özür dileriz.

Nisan 2006 • Aylık Yerel Süreli Yayın • İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni: Metin Üstündağ
Yazı İşleri Müdürü: Hatice Üstündağ • **Yayın Koordinatörü:** Faruk Kaya • **Mutfak:** Seyitilal Aral, Yıldız B. Bayazıt, Seray Şahiner, Hilal Beyazıt, Erkan Doğanay, Özlem Özdamar, Ceren Saran • **Düzeltilir:** Mevlüt Gülveren
Ankara Temsilcisi: Emrah Serbes • **Grafik Tasarım:** Mustafa Devrim Özdiç • **Lojistik Destek:** Pınar Öztürk
İşletme Müdürü: Orhan Açar **Satış Müdürü:** Cüneyt Aydın • **Adres:** Katip Mustafa Çelebi Mah. Anadolu Sok. No:2/5 Beyoğlu / İST
Tel: 0212 293 32 77 - 78 • **Faks:** 0212 245 85 56 **Yayıncı:** PAK Basın Yayın e-posta: hayvandergisi@yahoo.com
ISSN 1303 - 944X **Baskı:** Ilıcak Matbaası (0212 880 40 75) • **Genel Dağıtım:** DPP (0212 622 22 22)

Yurtiçi: 1 yıllık 35 YTL / 6 aylık 20 YTL • **Avrupa:** 1 yıllık 25 Euro / 6 aylık 15 Euro **ABD ve Uzakdoğu:** 1 yıllık 50 Dolar / 6 aylık 30 Dolar /

Abonelik için irtibat Tel: 0212 293 32 77 / 3 hat Ali Haydar Akkaya Hesap No: PAK BASIN YAYIN LTD.ŞTİ adına

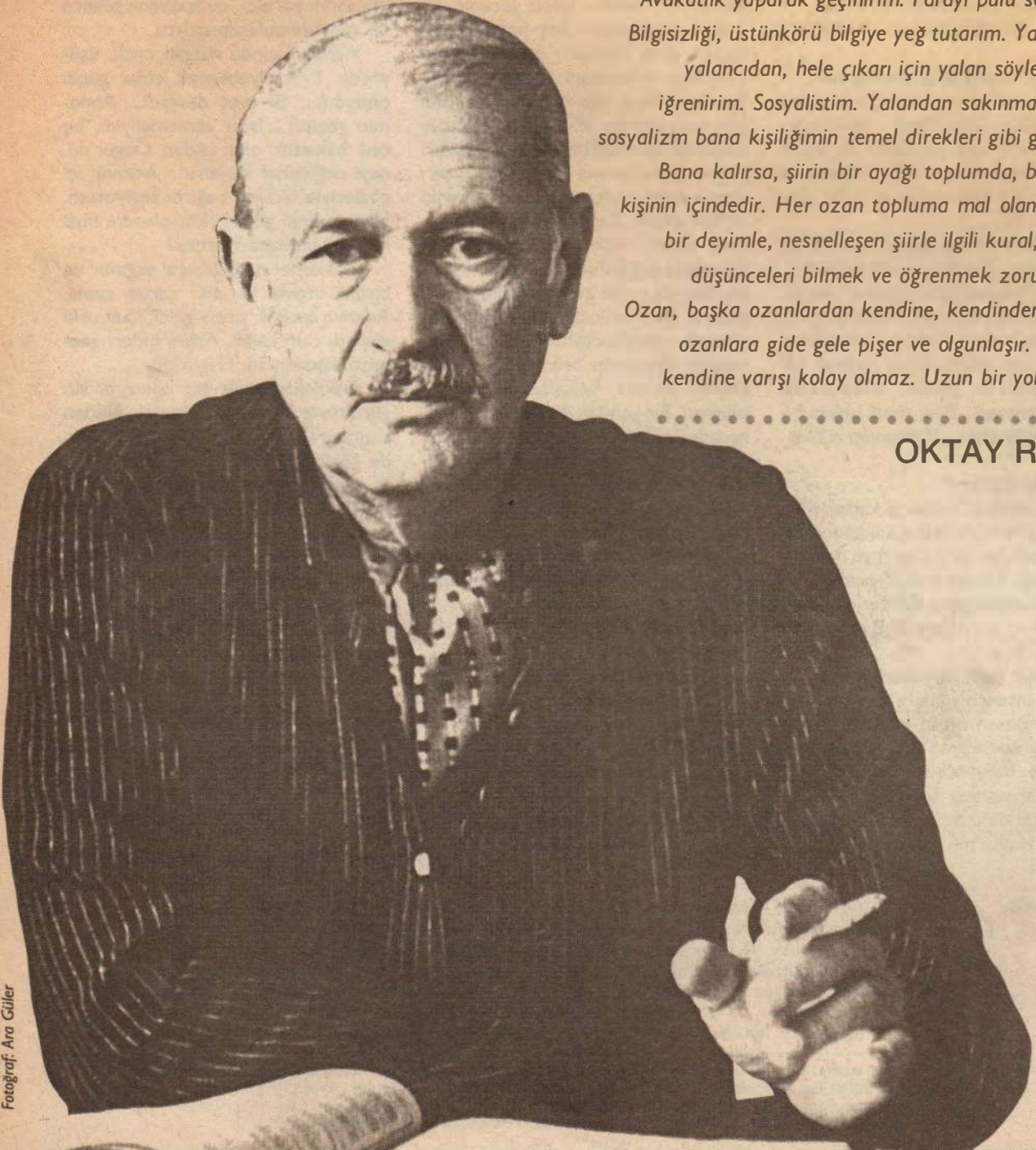
TL: Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi Hesap No: 1101003-2 **EURO Hesap:** Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi

Hesap No: 3006501-1 / **DOLAR Hesap:** Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi Hesap No: 3006502-9

Akşamsefası

Samih Rifat beyle Münevver hanımın küçük oğluyum. Eski tarihle 28 Mayıs 1330, yeni tarihle 10 Haziran 1914'te Trabzon'da doğdum. Babam oranın valisiydi. Beş altı aylıkken İstanbul'a getirmişler. Çocukluğum ve ilk gençliğim Ankara'da geçti. Ankara Lisesi'ni ve Ankara Hukuk Fakültesi'ni bitirdim. 1937 yılında, hukuk doktorası yapmak için, devlet hesabına, Paris'e gittim. Üç yıl kaldım. Savaş yüzünden hukuk doktoru olamadım. Orhan Veli, Melih Cevdet ve Cahit Sıtkı ile arkadaşlık ettim. Ozanlık dışında her iş bana ikinci derecede bir uğraş göründü. Avukatlık yaparak geçinirim. Parayı pulu sevmem. Bilgisizliği, üstünkörü bilgiye yeğ tutarım. Yalandan, yalancıdan, hele çıkarı için yalan söyleyenden öğrenirim. Sosyalistim. Yalandan sakınma, şiir ve sosyalizm bana kişiliğimin temel direkleri gibi görünür. Bana kalırsa, şiirin bir ayağı toplumda, bir ayağı kişinin içindedir. Her ozan topluma mal olan, başka bir deyimle, nesnelleşen şiirle ilgili kural, ilke ve düşünceleri bilmek ve öğrenmek zorundadır. Ozan, başka ozanlardan kendine, kendinden başka ozanlara gide gele pişer ve olgunlaşır. Ozanın kendine varışı kolay olmaz. Uzun bir yoldur bu.

OKTAY RİFAT

Fotoğraf: Ara Güler